

Motrišta

Bleiburg! Ta riječ je, bez ikakva objašnjenja možda najstrašnija, ali i najsvetija riječ hrvatskog riječnika. Bleiburg je riječ koju izgovaramo s bolom, tugom, gnjevom ili jednostavno šutimo svaki sa svojim mislima. Mjesec svibanj, mjesec kada se svijet budi iz duboka sna zime i obični ljudi počinju sanjati o budućem životu, jer na to nas sigurno tjera i sunce i plavo nebo i toplina i cvijeće i povjetarac - mi Hrvati odlazimo u mislima u najveću tragediju naše nacije za koju malo tko u svijetu zna, ili želi znati.

Često na sastancima prigovaramo kako stvari u zajednici nisu kako treba. Mnogi smatraju da trebamo nekako drugačije obraditi događaje iz prošlosti, ili sadašnjosti, recimo "baš kao i oni", jer vidite "oni nikada ne staju govoriti o svojim tragedijama"... I koliko god mislim kako nas ne treba zanimati što nam rade ovi ili oni susjedi, ili kako drugi narodi stalno naglašavaju svoje tragedije, mislim da bi ipak možda trebali pogledati i one druge narode koji su prošli strašne tragedije i njihove strategije rada, to jest, ne-zaborava.

Pogledajmo recimo Armence, koji su stradali kao rijetko koji narod od Turaka pred mnogo godina. Oni svake godine označavaju obljetnicu te tragedije svim mogućim sredstvima. Židovski narod ne prestaje spominjati Holocaust, ne žaleći sredstva, ni ljude kako bi obilježili dostojno smrti onih koje su voljeli. Njihova djeca su dio svih komemoracija, Holocaust je dio njihova rasta. Pogledajmo Ukrajince, koji stalno spominju milione umrlih Ukrajinaca. Svake godine možete vidjeti u raznim novinama spominjanje ovih ili onih žrtava, da li zbog organiziranih prosvjeda, ili memorijala, ili napisa po novinama, organiziranih akcija mladih generacija, koje time otplaćuju dug onima kojih nema. A dam se okladiti da u niti jednim novinama neće biti niti redka o Bleiburgu!

Bleiburg! Za nas Hrvate Bleiburška tragedija nije jedan dan, 15., nije ni jedan mjesec, svibanj, niti je jedna godina, 1945. Bleiburg je simbol jednog zločina. Sa Beiburga je, Križnim putovima kroz Marševe smrti, razoružana hrvatska vojska, tjedan dana NAKON završetka II. svjetskog rata, bila utjerana u kolone robova; s njom nebrojeno mnoštvo, starci, žene i djeca, koji su bili izručeni komunistima i pobjedničkoj vojsci za okrutno uništavanje. Počinjen je tada velik zločin nad hrvatskim narodom. Posebno je veličina i užas toga zločina, što je počinjen nad vojskom, koja je već bila odbacila oružje; nad nemoćnima i bespomoćnima koji su skupa s vojskom bježali pred zlodjelima "osloboditelja s Istoka". I nakon toga, 50 godina, Hrvati tragaju za žrtvama, traže njihove grobnice, bilježe njihova imena. Golemo mnoštvo žrtava.

Teško je uopće govoriti o tome bez emocija. Posebno je teško misliti o tim danima sada, shvaćajući da nitko od tih nije imao šansu pred "osloboditeljima". Tada, u Bleiburgu, nestalo je više generacija mladih ljudi, cijele obitelji, roditelji i djeca - a što je najstrašniji - svi oni su bili pobijeni pred očima svijeta koji je slavio "slobodu"! Tih prvih dana "slobode" svijeta, tisuće Hrvata su položili živote za domovinu, mnogi su poslani u zatvore, mnogi podlegli strašnim naporima na Marševima smrti, mnogi nestali... uspomene, koje nose oni koji su prošli kroz Bleiburg i čudom ostali živi, strašne su. Teško je gledati mnoga nepopunjena mjesta za raznim stolovima u mnogim hrvatskim obiteljima, gdje se još čekaju oni za koje se ne zna gdje su - ili gdje su im kosti.

O ovoj tragediji se malo zna, a svijet ne želi niti znati. Sve je učinjeno da se nas Hrvate ocrni, da se sakriju zločini koji su počinjeni nad Hrvatima ne samo 1945, nego i prije i kasnije. Rijetki glasovi koji su progovarali o najvećoj hrvatskoj tragediji, kao što je grof Tolstoy, bili su utišani na sve moguće načine, tako da danas malo tko zna o Bleiburgu, osim jasno nas Hrvata i onih koji su bili ti zločinci koji su te užasne zločine počinili. Za mnoge u svijetu Bleiburg je samo grad u Austriji.

Vrijeme je da se nešto učini. Možda neka javna komemoracija, dostojanstvena, sa slikama, sa porukama upućenim svijetu sa opisom zločina. Možda neka konferencija na najvišem nivou, sa svjedocima koji su još živi (a malo po malo oni umiru - trebamo njihove glasove kako bi vjerodostojno izrekli istinu koju svijet ne želi znati). Možda hitno treba izdati knjižicu koja bi bila podijeljena na tisuće komada po raznim institucijama, sa dokumenatcijom, slikama, svjedočenjima, glasovima onih koji još mogu govoriti o onima kojih više nema. To bi morao biti "događaj" zajednice, nešto što bi odijelilo ovaj dan, 15. svibanj od svakog drugog dana u godini, jer Bleiburške žrtve su nešto posebno. Tim činom bi možda malo uspjeli otplatiti dug onima kojih više nema, ističući strašnu sudbinu stotina tisuća Hrvata pobijenih u Bleiburgu. Znam, u svim našim župama bit će mise zadušnice, no neka mi oprostite svi svećenici - to nije dovoljno, jer Bleiburg je simbol jednog zločina nad hrvatskim narodom i treba nešto jače učiniti. Treba pronaći neki način da se prenese poruka ovom svijetu koji niti ne želi znati o sudbini onih iz Bleiburga, a nad svojima traži svako poštovanje (što je i pravo svakog naroda, pa i hrvatskog onda!). Treba reći da smo mi Hrvati ponosni na žrtve komunizma, čija grobišta su u Sloveniji, Austriji, po cijeloj Jugoslaviji i svatko od njih živjet će u našim srcima zauvijek, dok nas ima, nas Hrvata. No, svijet je sudjelovao u strašnom zločinu za koji nitko, nitko do sada nije odgovarao, pa čak niti odgovorni Hrvati. Mi želimo znati tko je kriv za njihovu smrt, neka odgovaraju oni koji su sudjelovali u zločinima, jer to dugujemo onima po raznim poznatim i nepoznatim grobištima.

Jedan je pjesnik napisao:

*Kolone smrti, samrtno proljeće...
Napušteni dom.
Od Save do Alpa krvav trag...
Jauk, jecaj, slom,
Po Evropi zvona zvone:
Nastao je mir.
U Hrvatskoj štekću puške,
Krvavi je pir...
Bosih nogu šum
U pogrebnom hodu.
Uz plač cijele nacije
Ubiše slobodu*

Na nama je odgovornost: mi smo glasovi onih koji su nestali u Bleiburgu i po raznim znanim i neznanim grobištima, onih koji su poumrili po raznim zemljama svijeta stari i žalosni, onih koji su proveli godine i godine po zatvorima Jugoslavije, žalost djece koja je gledala majke u crnini, i svakako mi moramo biti glasovi naših u crno zavijenih majki, koje ne znaju gdje su im djeca. Jer tko zna, da smo uspjeli nekako iznijeti Bleiburšku tragediju na vidjelo, možda ne bi bilo niti strahota Domovinskog rata, danas bi svjetski moćnici drugačije postupali prema narodu Bosne i Hercegovine. U našoj sredini je Kanadsko-hrvatski kongres. Vama, kongresaši, upućujem poruku: učinite nešto kako bi makar ovdje u Kanadi opet čuli o Hrvatima, junacima, koji su mučki pobijeni na Bleiburgu i diljem Jugoslavije kad je Kanada slavila slobodu....

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 81 - 30. IV. 2001.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte
U OVOM BROJU :

- Del Ponte
"potkusuruje račune
s Beogradom
- Hrvatski branitelji
iznenađeni
Kanadskim
formularom za vizu
- Istarski Statut
- Više od 2000 sela
ima manje od 50
stanovnika
- Prosječna plaća u
Hrvatskoj
- Haaški istražitelji u
Kninu
- HNS BiH hrvatskom
narodu u RH:
- Ne dajte da miniraju
granicu između nas
Bleiburg....
- Vinko Nikolić
- Zloćudni tumori
- Vaša pisma

Vrijedne kuharice i kuhari, ekipa gđe. Tonković i ovaj puta su priredili izvrsnu večeru za Hrvatsko-kanadsko društvo Gorani

Hrvatska
ISKRA
(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:
Vlado Benković
Damir Borovčak, Mirko Brkljačić
dr. Darko Desaty, Vlado Đurić,
Višnja Geohell
Biserka Milinković, Ivica Puhalo

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053

Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
KANADA: \$60.00
USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :
1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Sadržaj:

Pismo urednice.....	2
Vijesti iz vaših zajednica.....	3
Najnovije i interesantne vijesti.....	4
Nevolje zbog kanadske vize.....	5
Spoma dvojezičnost u Istri.....	6
Više od 2000 sela ima manje od 50 ili uopće nema stanovnika.....	7
Kratke vijesti.....	8
Haaški istražitelji počinju iskopavati grobnicu u Kninu.....	9
HR- poseban program za inozemstvo.....	9
Kult do kulta.....	9
Vijesti iz BiH.....	10 - 13
Glasovanje u Crnoj Gori.....	13
D. Borovčak, Hello Toronto, ovdje Zagreb.....	14
Letter to LA Times.....	14
Vlast želi ušutkati oporbu.....	15
Hrvati u svijetu, N. Despoja.....	15
Mojim očima (i srcem).....	16
Bleiburg.....	17 - 20
Vinko Nikolić, pjesnik.....	21

M. Mašina, Tajna života.....	22
Pretpočeci Hrvatskog narodnog preporoda.....	23
Vijesti iz kulture.....	24
Zanimljivosti.....	25
Događaji u zajednici.....	26 - 28
Vaša pisma.....	29
Dr. D. Desaty, Zločudni tumori.....	30
V. Đurić, Dozvol'ite da se obratim.....	31
Biserka Milinković, Da li znate.....	31
Motrišta.....	32

HRVATSKA ISKRA, News and Information for English speaking readers:

- Successor states strike gold deal
- Belgrade courts issues arrest warrants
- Criminal charges against all who oppose
Petrisch's decrees
- Del Pone Croatia's late president would
have been indicted
- News from Argentina
- Ivan Lendic, A letter after Bleiburg
- Editorial

Pismo urednice

Dragi prijatelji,

Izgleda da smo zaista ušli u proljeće: imamo sve više sunca, cvijeće se pojavljuje, toplije je. No jedan od znakova proljeća su svakako razne večere, domjenci, stag parties, "banketi" - kako se to lijepo "hrvatski" kaže, i mislim da je vrijeme za jednu obavijest: želite li da vam HRVATSKA ISKRA dođe i posjeti vas na vašem organiziranom događaju, obavijestite uredništvo. Potrebno nam je znati unaprijed, jer ima mnogo organiziranih događanja, a onih koji pišu o tome malo - uglavnom ja! Prema tome, nazovite na telefon, dogovoriti ćemo se. Možda netko misli kako zabilježavanje ovih događaja nije važno, "pa smo sve to radili i prije, kaj nas briga, nije se tada pisalo, kaj bi se trebalo sada pisati!". Slažem se u tome da se je sve to radilo i prije - i nije ostalo zabilježeno, već možda na nekim fotografijama kojih je malo, obično nisu ni označene, tako da se rad i trud često zaboravlja. Ovako, u novinama, makar i maloj HRVATSKOJ ISKRI, vaš trud i rad bit će zabilježen za budućnost - a budućnost je vrlo važna!

Prošla Motrišta su digla dosta prašine, one pozitivne kao i negativne. To nam je i bila namjera, jer mi moramo reagirati na događaje, razmišljati o onome oko nas. Nadamo se da će i današnja Motrišta ponukati vas na akciju. Ako ništa drugo, pitajte čelnike Kongresa iz naše zajednice što namjeravaju učiniti za obilježavanje Bleiburga. Nemojmo čekati da "netko" učini ono, što je dužnost nama.

Pred vama je najnovija HRVATSKA ISKRA. Ovaj broj je uglavnom posvećen Bleiburgu, prošlosti koja sjedi u nama, boli koju neki od vas koji ste preživjeli Bleiburg, užase Marševa smrti, logore i mučenja ne mogu zatomiti. Ovaj broj je posvećen svima onima kojih više nema, posebno mom ujaku dr. Šimunu Cvitanoviću, koji je ostao na vlaku sa ranjenicima u Mariboru, smatrajući da je to njegova dužnost kao doktora. Moj ujak je kasnije strijeljan, no ja sam ponosna na njegovo djelo i život, kao i na one druge koji su nestali, stradali, ali i danas, u mjesecu svibnju, su u nama, u našim srcima.

Valentina

Širite HRVATSKU ISKRU

Dozvol'ite da se obratim.....

Jugić: - Dozvol'ite da se obratimo u našoj ISKRI i da progovorimo koju po naški. Evo samnom je i Matić, pa bi i on mogao sa svoje strane nešto reći jer ja sam za pluralizam i demokraciju. Samo, Matane Matiću, nemoj nadugo i naširoko nego ovako sažeto kao ja. Dakle, o čemu bi ti Matane Matiću danas htio govoriti?

Matić: - Pa, Titoljubu moj, kada mi tako velikodušno daješ riječ, ja bih se htio spomenuti one naše braće u Hercegovini i Bosni, kojima međunarodni tutori oduzimaju pravo da politički misle. Smiju li Hrvati BiH uopće politički djelovati?

Jugić: - Ne, ako su HDZ-ovci! Vidio si kako je Petritsch govorio o "pogubnom stepenu autohtonosti i autarhičnosti", a Luka Zahmer glasnogovornik misije OSCE u BiH da je Hrvatski Narodni Sabor nelegalno tijelo u BiH i da "ne može ništa zahtijevati"...

Matić: - Pa ako je Hrvatski Narodni Sabor u BiH nelegalan, onda je i Hrvatski narod u BiH nelegalan!

Jugić: - Ma nije baš tako, Matane! I međunarodna zajednica je postavila na vlast neke Hrvate u Bosni i to tako velikodušno! Ma znaš, treba im zbog toga čestitati jer su i one koji su gubitnici na izborima, one siromašne s glasovima, jadnike koji nisu dobili ni sto glasova, a žele vladati - postavili na vlast! Treba i njima dati šansu da vladaju, a to je upravo učinila ta međunarodna vlast, na lijep i demokratski način!

Matić: - Ako su strani upravljači u BiH toliko tankućutni i dobromajerni zašto su se onda nakon upada u Hercegovačku banku onako divljački ponašali, Titoljube? Britanski su vojnici uz pomoć Francuza i Amerikanaca tom prigodom porazbijali i susjedne urede, bojom poštrecali zidove, vrata i mramorni pod, potrgali Papinu sliku sa zida, počupali kamere osiguranja eksplozivom razbili vrata na sefu u podrumu....

Jugić: - Pa to je priznao urednik BBC-a John Simpson, a to je velika stvar što on to pošteno priznaje! Oni su htjeli pokazati tko je gazda, a ne zaboravi Matane da Englezi imaju veliko iskustvo u postupanju s nezadovoljnim pučanstvom u kolonijama. No, zna se, takve žestoke lekcije bi davali samo ako su ti narodi bili neposlušni...

Matić: - A gdje ti Jugiću vidiš nešto dobro u tome?

Jugić: - Pa vidiš na pr. Tobby Robinson, prisilna upraviteljica banke, poziva klijente svoje banke da račune otvaraju u drugim bankama i tako spašava Hercegovačku banku od malverzacija i kriminala. A vidiš tako ni jedan dosadašnji upravitelj banke nije postupio!

DA LI ZNATE ?

Ako živite u Ontariju, a putuje izvan Kanade, uključivši Sjedinjene Američke Drzave (da, to je i Detroit i Buffalo), raspitajte se prije putovanja kod OHIP ureda u vezi zdravstvenog osiguranja u vezi hitnih zdravstvenih slučajeva kao i koje liječničke i bolničke troškove OHIP pokriva

Ako je potrebno preporuča se uzeti privatno osiguranje kroz osiguravajuće kompanije kao što su Blue Cross, Voyager, John Ingle Insurance itd..

Za stanovnike Ontarija, OHIP telefonski brojevi su 1-800-664-8988 ili ako živite u Mississaugi broj je 905-275-2730

YOUNG CANADA WORKS - www.pch.gc.ca/YCW-JCT

Gives young people the opportunity to work at heritage institutions, national parks, and national historic sites, as well as in other interesting locations at home and abroad - (yes, this includes sites such as Vimy in France).

CARINA

Vrijeme putovanja i ljetnih odmora je na pragu. Zbog teške situacije bolesti stoke u Europi povećane su carinske kontrole. Kad se vraćate u Kanadu kao i ako vam dolaze u posjet rodbina i prijatelji, kanadski zakoni zabranjuju unošenje svježe ili suhe hrane - kao što su npr. kobasice, šunke, kule, sir, voće. Ne samo da će vam ta hrana biti oduzeta, nego možete platiti i veliku kaznu ako to pokušate sakriti ili ne prijavite. (Biserka Milinković)

CATHOLIC RADIO

As of Easter Sunday, a new catholic radio program in English is

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Matić: - Tako ti je to u državi, koja je država samo na papiru, pa njenu "demokraciju" moraju drugi čuvati i paziti da se ne razleti k'o kula od karata!

Jugić: - Pa postoje tamo i Republika srpska i Hrvatskobošnjačka federacija...

Matić: - Da, dvije države - od čega jedna dvoglava - u državi bez države.

Jugić: - Matane, ti si sarkastičan!

Matić: - Teško je ne biti sarkastičan! Nego, tebe zanima ne samo Hrvatska i BiH nego i šire! Pa što kažeš na pobjedu Mile Đukanovića u Crnoj Gori? Da li to sada Crna Gora u boj kreće za nezavisnost?

Jugić: - E, Matane moj, slabo se piše Đukanoviću jer je dobio samo dva poslanička mjesta više od svojih protivnika. Slaaabo!

Matić: - Ma što ne kažeš pobijedio je, nego govoriš kao da je izgubio? Osim toga tu su još i Liberali s kojima će u koaliciju. Nije li to početak kraja srpske prevlasti u Crnoj Gori?

Jugić: - E Matane, to ćemo još vidjeti! Vidiš kolika je u Americi i Europi zabrinutost za nastavak nestabilnosti Balkana? Zato se Sjedinjene Države i vlade europskih zemalja protive crnogorskoj nezavisnosti, a to se također poklapa s nastojanjima Beograda da zadrži Crnu Goru u okvirima svoje države, pa je teško pretpostaviti da to ima neki izgled na uspjeh.

Matić: - E, Jugiću moj, Beograd se protivio odcjepljenju i drugih republika nekadašnje Jugoslavije dok su Crnogorci još bili za jedinstvo! A sada kad ostadoše sami sa Srbima, uhvatio ih je nekakav strah i ne žele ostati sami sa Srbima pod istim krovom! I zaista, ne zavidim im. Čak ni Turskoj danas ne daju u Europu jer je toliko zaostala vladajući pet stotina godina nad Srbijom!

Jugić: - A vidiš, Matane, ja mislim da Crnogorci tu griješe! Zar nebi trebali sretni biti već zbog toga što će većina turista iz Srbije, koji su nekada išli ljetovati na more u Hrvatsku, sada ići u Crnu Goru? I tu će silna lova da padne!

Matić: - Ma kakva je to lova koju štampa Beograd? Time su se već davno proslavili!

Jugić: - Ali Srbi i Crnogorci su, Matane, kao dva oka u glavi, kako se to često govorilo.

Matić: - Da, Jugiću, to je nekad bilo. A danas? Dva oka razroka! U glavi sa crnim obrazom.

airing every Sunday on AM 530 from 9:00 - 10:00 p.m. The radio is reaching the audience from Buffalo, NY to Barrie and from Kitchener to Oshawa. The program includes: gospel reading, catechisms, news services from the Vatican, around the world and the Church in Canada, interviews, reviews of pertinent books, plays and movies.

MARIAN DAY OF PRAYER

Saturday, May 19, 2001, 8:30 am to 7:00 pm at Varsity Arena (indoor building), 275 Bloor St. West, Toronto, Ontario. Tickets are \$12 in advance, or \$20 at door. For more information contact 416-251-4245 or 1-800-663-MARY. The Marian Day of Prayer is being sponsored by the Ave Maria Centre of Peace.

Humor..... Malo se vi golferi zamislite....

On nikada više neće zaboraviti odnijeti smeće. Stavila sam ga u njegovu golfersku torbu...

ZLOĆUDNI TUMORI

Ovih se dana mnogo govori i piše o zloćudnim tumorima jer se diskutira nedavno objavljena statistika o bolestima raka među stanovništvom Kanade. Malo zvuči nevjerojatno, ali najnoviji statistički podaci tvrde da se broj oboljelih od raka ne povećava, a broj smrtnih slučajeva od tih opakih bolesti je u padu.

Sveukupno, stopa pomora kod muškaraca se smanjila 11% od 1,988-e godine, a kod žena (izuzevši rak pluća) 17% od 1,970-ih, kaže se u Kanadskom statističkom izvještaju za godinu 2,001.

Dr. John McLaughlin, epidemiolog u Mount Sinai bolnici u Torontu, objašnjava da je taj fenomen zbiri efekt poboljšanog stila života stanovnika, lakšeg pristupa medicinskim pregledima ("screening") i sprečavanju bolesti ("prevention"), te modernijim sredstvima liječenja. "To je zapravo važna i dobra vijest, ali još uvijek nije dosta dobra, jer mnoge vrste tumora mogu biti uspješno spriječene", kaže dr. McLaughlin.

Međutim loša je vijest da se očekuje 134,000 novih slučajeva oboljenja raka u 2,001. -- više nego ikada do sada, kako tvrde stručnjaci u Canadian Cancer Society, Health Canada i Statistics Canada. Očekuje se da će sveukupno 65,300 pacijenata podleći bolestima raka ove godine.

Još jedna loša vijest: očekuje se da će sveukupni broj novih slučajeva raka do 2,015-te porasti za 70% ili za oko 94,000 slučajeva godišnje i to uglavnom zbog sve većeg broja stanovništva i sve više starijih ljudi među njima. (Kad se uzme u obzir prirast stanovništva i njihova starost, učestalost bolesti raka ostaje skoro konstantna ili opada.)

Činjenica je da se s povećanjem starosti povećava i rizik od oboljevanja od raka. Taj povećani broj bolesnih ljudi biti će velik teret na račun zdravstvenog osiguranja u Kanadi. To će biti veliki problem i iskušenje za kanadski sustav u budućnosti, upozoravaju vrhunski zdravstveni radnici. Provincija Ontario sada troši oko 1,850 dolara po stanovniku za zdravstvene potrebe, što čini ukupno oko 22.5 milijardi dolara godišnje.

Rak pluća ostaje i dalje vodeći uzrok prerane smrti za oba spola. Skoro jedna trećina smrti uzrokovane rakom kod muškaraca i skoro jedna četvrtina smrti uzrokovane rakom kod žena pripisuje se isključivo raku pluća.

Dok je učestalost i smrtnost raka pluća kod muškaraca u opadanju, kod žena je naprotiv u neprestanom i naglom porastu i sada su te brojke četiri puta veće od onih prije 30 godina.

"To je ozbiljan problem zbog žestine bolesti raka pluća. Kad se dogodi, bolest je često fatalna. Teško ju je otkriti u ranoj fazi razvitka, pa je zato najbolja stvar da ju spriječimo prestankom pušenja ili uopće nezaipočimanjem pušenja," kaže dr. McLaghlin.

Izgleda da su muškarci prvi poslušali savjete liječnika i počeli prestajati pušiti. Mnoge žene tek sada počinju uvidati da je vrijeme da se prestane uživati duhan, jer je škodljiv za zdravlje. Rezultati će se vidjeti tek za pet godina kad se očekuje smanjenje broja oboljelih žena od raka na plućima.

Najčešći oblik raka je rak dojke kod žena i rak prostate kod muškaraca. U 2,001-oj skoro 20,000 kanadskih žena će biti dijagnosticirano da imaju **rak dojke** i oko 5,500 će ih umrijeti uslijed te bolesti. Ta stopa se ne povećava, vjerojatno radi upotrebe mamografije i drugih dijagnostičkih pomagala.

U 2,001-oj dijagnoze će pokazati da 17,800 kanadskih muškaraca imaju **rak prostate** dok će oko 4,300 ljudi podleći toj podmukloj bolesti. Taj broj pomalo opada i vjerojatno zbog rane dijagnoze pomoću PSA testa u krvi.

Rak debelog crijeva (kolorektalni rak) je treći po učestalosti i smrtnosti kod Kanadana. No većina ljudi nije njega svjesna, jer se taj tumor ne otkrije na vrijeme, a teško ga je i spriječiti.

Najbrži napredak je učinjen u tretiranju dječje leukemije i raka testisa (muda) zahvaljujući uspješnim metodama liječenja.

To se ne može reći za tretiranje raka dojke, prostate, pluća i debelog crijeva gdje je napredak u liječenju tih tumora, nažalost, vrlo polagan. Dugoročni odgovor leži u detekciji i prevenciji tih zloćudnih tumora.

Preventivni pregledi za rak dojke, grlića maternice i debelog crijeva mogli bi smanjiti smrtnost za 5%, što znači 7,000 manje smrtnih slučajeva godišnje do 2,015-e godine, zaključuje se u izvještaju.

PSA TEST ZA PROSTATU

PSA (Prostatično-specifični antigen) je protein koji se stvara u žlijezdi prostati. Mjerenje PSA u krvi je danas uobičajeni laboratorijski test koji liječnici propisuju za otkrivanje i naknadno testiranje raka prostate. Taj test je naročito pogodan za praćenje razvitka dijagnosticiranog raka prostate. Spomo je pitanje da li je taj test najpogodniji za rano dijagnosticiranje raka kod pacijenata koji imaju očite poteškoće u uriniranju.

Naime, PSA je također povišen u krvi pacijenata koji imaju samo neopasno povećanu ili upaljenu žlijezdu prostatu. Osim toga u 10% slučajeva raka prostate taj test je negativan. Prema tome, taj test nije specifičan za rak prostate i postavlja se pitanje da li je taj test dovoljno pouzdan za rano otkrivanje (tzv. mass screening) raka prostate obzirom na njegovo koštanje i njegovu nedovoljnu dijagnostičku specifičnost i senzitivnost. Zato OHIP, kao i mnoga druga zdravstvena osiguranja, ne plaćaju za taj test, već ga pacijent mora sam financirati.

Da bi nadoknadili manjkavost PSA testa liječnici i urolozi se pouzdavaju i u klasični "digitalni rektalni test" kod kojega prstom napipaju žlijezdu i prema opipu procijene kakav je to tumor. Konačna dijagnoza se postavlja tek nakon histološkog pregleda uzorka tkiva uzetog biopsijom iz prostate.

SPREČAVANJE NEKIH ZLOĆUDNIH TUMORA

Canadian Cancer Society (upiti na telefon: 1-888-939-3333) preporuča ovih sedam točaka za smanjivanje rizika:

- Budite nepušač i izbjegavajte dim duhana u prostoriji.
- Pojedite 5 do 10 porcija voća i povrća dnevno. Izaberite hranu s više vlakana i manje masti. Smanjite alkohol na jedan ili dva pića na dan.
- Budite fizički aktivni na regularnoj bazi - to pomaže i održavanju normalne, zdrave tjelesne težine.
- Obranite se od lošeg utjecaja sunca. Pregledavajte redovno svoju kožu i izvjestite svog liječnika ako uočite neke promjene.
- Slijedite smjernice za redovne preventivne pretrage. Za žene to je pregled dojki, mamografija i Papa test kod zdravstvenog profesionalca. Muškarci neka prodiskutiraju s liječnikom pregled testikula i prostate. Muškarci i žene trebaju također prodiskutirati pregled debelog i zadnjeg crijeva.
- Posjetite liječnika ili zubara ako primijete neku promjenu u vašem normalnom stanju zdravlja.
- Slijedite zdravstvene i sigurnosne upute, u kući i na poslu, kada upotrebljavate, spremate i odbacujete opasne i rizične stvari.

Dr. Darko Desaty

SMIJEH JE LIJEK

Pacijent: Lijeva me noga u posljednje vrijeme toliko boli da to ne mogu više trpiti. Neizdrživo!

Liječnik: Dragi moj gospodine to je normalno. Godine su u pitanju, niste više mladi.

Pacijent: Godine? Pa obje su mi noge jednako stare. Zašto me onda desna ne boli?

Neka se i Vaš glas čuje....

Pišite, kritizirajte, hvalite, iznosite svoje mišljenje - naše su vam stranice otvorene!

Anonimna pisma ne objavljujemo. Važno je napomenuti da sva pisma moraju sadržavati podatke o autoru koji pak, na njegov zahtjev, mogu ostati poznati samo redakciji.

Objavljena mišljenja i gledišta nisu stav Uredništva. Uredništvo pridržava pravo kraćenja, opreme i obrade pisama.

Čitatelji HRVATSKE ISKRE, šaljte nam pisma na uredništvo 1137 Centre Street, Thornhill, Ont. L4J 3M6, Canada ili na i-mail: iskra1@look.ca

Vijesti iz vaših zajednica:

U.S.A. Illinois: George H. Ryan, Governor of the State of Illinois, proclaimed May 20th, 2001, as Croatian Catholic Union Day in Illinois. A solemn Mass of Thanksgiving will be held by His Excellency Archbishop of the Archdiocese of Zadar, Croatia, and most Reverend Ivan Prednja of St. Jerome Croatian Church in Chicago, along with clergy from the United States, Canada and Croatia, and following the Mass there will be reception and Jubilee Banquet at Lexington Hall in Palos Hills.

CHICAGO, ILL. U.S.A.: The Governor George H. Ryan's office of Ethnic Affairs arranged a meeting with Senator Walter Dudycz and representatives of ethnic part-time schools, sometimes referred to as Saturday schools. The meeting was about state approval and consistent accreditation for students attending these classes.

Pat Michalski, Assistant to the Governor for Ethnic Affairs, Frank Jerbich, President CFY Lodge 32, Marie McGuckin, event Co-Chair and Arlene Boudors, event Co-Chair

CHICAGO, ILL.: A representative of Governor George H. Ryan presented the Governor's greeting at the 2001 Annual Awards 50th Anniversary Banquet of the Croatian Fraternal Union of America, Hrvatska Sloboda Lodge 32. The Governor commended the organization for promoting their rich Croatian heritage and culture.

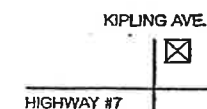
TORONTO, Ontario, Canada, - Lana Slezić, "The Toronto Star" photographer will be a part of a grup exhibit "Postwar Dubrovnik", May 2 - May 26, David Green Gallery, 2844 Dundas Street West, at Keele st. (Molim sve čitatelje neka potraže "The Toronto Star" od nedjelje 22. travnja, u kojem je u rubrici "Body & Soul" veliki članak na tri strane (F1,F2 i F3) Rine i Lane Slezić "Dubrovnik Diary".)

Izašao je CD s poezijom Moliskih Hrvatov iz Italije. Snimljeno je svega skupa sedam pjesam na hrvatskom govoru Mundimitra, jednoga od trih naseljev Moliških Hrvatov, ki su se početkom 16. Stoljeća naselili u jugoistočnoj Italiji. Pjesme su bile predmet izložbe s naslovom "Rice os svice". Uz pjesme su bile izložene ilustracije umjetnikov likovnog društva "grupa 69" iz Zagreba. (CroWorldNet)

Preporučujemo.....

DR. PETER T. DONKO
OPTOMETRIST
7777 KIPLING AVE. STE. 104-
WOODBIDGE, ONTARIO
(905) 264-1512

In memoriam

Gosp. Marinko Halupa

How often are we to die before we go right off this stage? In every friend we lose a part of ourselves, and the best part.

Alexander Pope (1688-1744)

Kao što se mnoga zbivanja u životu uklapaju, tako je i ovaj citat pjesnika je prigodan u ovim redcima lamentacije nad naglom smrću znanca, prijatelja, rođaka, brata, ujaka, oca i supruga, Marinka Halupe.

Gospodin Marinko Halupa došao je u hrvatsku zajednicu Toronta i okolice 1968 g. iz Buenos Airesa, gdje su mu roditelji kao i brojne Hrvati izbjeglice, nakon privremenog smještaja uz kampu Fermo u Italiji, našli stalni boravak u Argentini. Uz redovno školovanje već kao mladić razvio je interes za filatelistiku, specifično kao sakupljač hrvatskih maraka, i za scuba diving. Tako je još u Argeniti, kao mladi filatelista, prikupio lijepu početnu zbirku, a svoje znanje i sposobnosti u ronjenju prenosio je kao instruktor na 140 mladića i djevojaka. Odgajan u hrvatskom duhu od majčinog mlijeka do zrelosti, Marinko se dolaskom u Kanadu lako uklopio u hrvatsku zajednicu i ubrzo poslije toga oženio s ljubljenom djevojkom svoje mladosti Đurđicom Majer, također djetetom hrvatskih roditelja iz Buenos Airesa. Njegova mlada obitelj je napredovala u suživotu istomišljenika i sunarodnjaka, tako da i njihova kćer Jadranka njegovana ljubavlju hrvatskih roditelja je izrasla u vrlo uzornu mladu damu, koja uz titulu doktora znanosti i druge vrline, također odlično vlada materinim jezikom svojih roditelja.

Iza uzornog čovjeka Marinka Halupe ostala je ožalošćena uzorna obitelj. Preminuo je blago u Gospodinu 8. travnja 2001., nakon dugogodišnjeg trpljenja zbog tjelesnog hendikepa posljedice moždanog udara. Šesnaest godina je naučio živjeti pomažući se invalidskim kolicima, a što još više odražava njegovu osobu, živio je oplemenjen vjerom u Isusa Krista. Tako je nadvladao tjelesne poteškoće, a i svojoj supruzi i kćeri, koje su ga brižno njegovale, ostavio niz lijepih trenutaka ljubavi supruga i oca.

Rodbini, prijateljima i znancima će ostati u sjećanju kao izvanredno hrabar hrvatski muž, koji je znao potisnuti negativne osjećaje i pretvoriti ih u dar mudrosti, blagosti, osjećajnosti i razumjevanja.

Nakon brojno posjećenih pogrebnih obreda, posmrtni ostaci Marinka Halupe su sahranjeni u mauzoleju katoličkog groblja Assumption of Our Lady. Obitelj i brojni prijatelji i znanci oprostili su se od Marinka Halupe molitvom : *Svijelost vječna svijetlila mu, počivao u miru Božjem*, a svaki od nas je ponio sjećanje što oplemenjuje dušu.

Za HRVATSKU ISKRU V.K.G.

VOLUNTEER

The year 2001 is the International Year of Volunteers. The year offers us the chance to think about, clarify what volunteering means and celebrate the incredible important role that volunteers play in making our country and shaping our lives.

The motto of the celebration is THE VALUE OF ONE. THE POWER OF MANY !

Sjetimo se kako smo bili složni i radili - bez plaća, bez ikakvih priznanja u pomoći našoj domovini, našem narodu, izbjeglicama, prognanicima, za vrijeme nametnutog nam rata.

Biserka Milinković

Najnovije i interesantne vijesti

HIP o izjavama haaške tužiteljice:

Del Ponte "potkusuruje" račune s Beogradom

"Izjava haaške tužiteljice Carle Del Ponte - da bi se, da je živ, u Haagu sudilo i prvom hrvatskom predsjedniku Tuđmanu - pokazuje da je taj sud prije svega političko sudište, kojemu su takve izjave potrebne kako bi se na ovim prostorima relativizirali uzroci rata, poništila razlika između žrtve i agresora te, shodno tome, srpska agresija na Hrvatsku i BiH svela na sukob tobože šačice nacionalista", stoji u priopćenju koje je potpisao član Upravnog odbora HIP-a (Udruge za promicanje hrvatskog identiteta i prosperiteta) Nenad Ivanković.

HIP podsjeća da je taj isti Haaški sud, još dok je predsjednik Tuđman bio živ, "službeno demantirao da provodi bilo kakvu istragu protiv njega, da bi odmah, nakon njegove smrti, razglasio suprotno". "Ponovno aktualiziranje te teme svakako treba vidjeti i u kontekstu nakana Carle Del Ponte da i mrtvim hrvatskim predsjednikom potkusuruje Beograd, ne bi li ovaj lakše izručio Miloševića". To je, ocjenjuju u HIP-u, posve u skladu sa svojedobnim izjavama predsjednika Mesića kako se zbog proteklog rata "svi svima moramo ispričati".

HIP poziva Sabor i Vladu da se ograde od izjave haaške tužiteljice, da ih oštro osude i time pokažu da se nisu odrekli zaštite nacionalnih interesa i vrijednosti".(Večernji list 22.4.)

NA IZBORIMA U ZAGREBU U HRVATSKOM BLOKU HDZ, HSP I HKDU

25. travnja - Zagrebačke podružnice Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), Hrvatske stranke prava (HSP) i Hrvatske kršćansko-demokratske unije (HKDU) danas su osnovalе zajednički Hrvatski blok s kojim će nastupiti na svibanjskim lokalnim izborima za zagrebačku Gradsku skupštinu. Na javnom potpisivanju sporazuma, prvoj i zasad jedinjoj predizbornoj koaliciji stranaka u Zagrebu, bili su i politički tajnik HDZ-a Joso Škara, predsjednik HSP-a Anto Đapić i predsjednik HKDU-a Anto Kovačević. Hrvatski blok je savez političkih stranaka nacionalne orijentacije koji zastupa državotvorna načela i djeluje na zasadama narodnjačke i demokršćanske političke baštine, a sličan savez, kako je najavio Škara, bit će sklopljen i u Splitsko-dalmatinskoj, Istarskoj i u nekim slavonskim županijama. Razlog udruženju je što su Zagreb i Hrvatska u teškom gospodarskom i političkom stanju i što vladajuća koalicija nije ispunila ni jedno predizborno obećanje, kazao je Đapić. Kovačević je dodao da treba zaustaviti "demontažu" Hrvatske te najavio jedan od slogana Hrvatskog bloka: Glas za Hrvatski blok je glas za hrvatski spas.

Iz Hrvatskog bloka upozoravaju da je u Zagrebu više desetaka tisuća ljudi ostalo bez radnog mjesta i da je u desecima poduzeća otvoren stečaj. Također je istaknuto kako građani osiromašuju, hrvatski se branitelji ponižavaju, guši se sloboda medija, manipulira se sudstvom, a zahladili su i odnosi s Hrvatima u iseljeništvu i BiH. Hrvatski blok Zagrepčanima želi vratiti vjeru u mirniji, ljepši i bogatiji život, a današnjim su se sporazumom obvezali na gospodarski razvoj i razvoj obrtništva, rješavanje nezaposlenosti poticajima i subvencijama, mjesečnu pomoć umirovljenicima i naknadu roditeljama iz gradskog proračuna, čuvanje dostojanstva brantitelja i skrb za ratne stradale. Hrvatskom se bloku, koji očekuje izborno pobjedu odnosno 30 posto glasova Zagrepčana, danas pridružila i Hrvatska demokratska republikanska stranka. (HRT)

SLUŽBENI PROSVJED ZBOG SUSPENZIJE ISTARSKOG STATUTA: Italija ucjenjuje Hrvatsku ulaskom u EU

Italija je službeno uputila prosvjed Hrvatskoj zbog suspenzije 10 članaka Statuta Istarske Županije. U Ministarstvo vanjskih poslova u utorak uvečer pozvan je hrvatski veleposlanik u Rimu Drago Kraljević, koji je, kako se doznaje, oko jedan sat ostao na razgovoru s glavnim tajnikom talijanskog Ministarstva vanjskih poslova Umbertoom Vattaniem.

Reakcija desnice

Pod naslovom "Prosvjed Italije Hrvatskoj zbog suspenzije dvojezičnosti u Istri", list "Corriere della Sera" piše jučer da je "glavni tajnil

Farnesine veleposlanik Umberto Vattani izrazio hrvatskom veleposlaniku u Rimu Dragi Kraljeviću, koga je pozvao u svoj ured, zabrinutost talijanske vlade zbog odluke Ministarstva pravosuđa u Zagrebu da privremeno suspendira 10 članaka statuta regionalnog istarskog vijeća, koje je jamčilo punu dvojezičnost talijanskoj manjini". Predsjednik Nacionalnog saveza, stranke u koaliciji desnog centra člника i premijerskog kandidata Silvija Berlusconiја, i kandidat desnog centra za zamjenika predsjednika vlade Gianfranco Fini rekao je da je odluka hrvatske vlade o suspenziji bilin-gvizma "vrlo teška stvar", te da suspenzija dvojezičnosti znači da "prije nego li se odobri ulazak (Hrvatske) u Europsku uniju trebaju biti jamčena prava manjina". Fini je dodao da će, ako desni centar pobijedi na talijanskim parlamentarnim izborima 13. svibnja, "prema Hrvatima imati držanje usmjereno na traženje poštovanja neprekršivih prava".

Diplomatska praksa

Hrvatska je svojom odlukom "vratila unatrag mnoge godine uvjeta života onih s talijanskim jezikom i podrijetlom", rekao je Fini. Držanje Hrvatske prema talijanskoj manjini bit će mjerilo za držanje Italije prema Zagrebu kad se bude odlučivalo o hrvatskom približavanju EU.

Poziv hrvatskom veleposlaniku u Rimu "uobičajena je diplomatska praksa", doznaje se u hrvatskom Ministarstvu vanjskih poslova. Izvor u MVP-u objasnio je kako je riječ o "raznjeni stajališta o aktualnim temama". (Večernji, 26.4.)

BiH: PRIPĆENJE KLUBA ZASTUPNIKA HDZ-A

Predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a BiH u zastupničkim domovima parlamenata BiH i Federacije BiH Ivo Andrić Lužanski i Ivica Marinović uputili su priopćenje kojim prosvjeduju zbog toga što će najviši dužnosnici Republike Hrvatske - predsjednik Stipe Mesić, predsjednik Sabora Zlatko Tomčić i predsjednik Vlade Ivica Račan - primiti 26. travnja skupinu Hrvata vlasti BiH i Federacije BiH koju HDZ smatra nelegitimnom i nelegalnom, odnosno iz Alijanse za promjene. Najavljeno je da će dužnosnici RH primiti Marka Tadića, Krešimira Zubaka, Iliju Simića, Miljenka Brkića i Mladena Ivankovića-Lijanovića.

"Kao nositelji političke volje hrvatskoga naroda dobivene na prošlim izborima održanim u studenom 2000. godine smatramo da treba razgovarati sa svima koji mogu pridonijeti traženju rješenja za ustavnu i političku krizu u BiH koja je posljedica nepoštivanja Ustava i dokidanja konstitutivnosti i ravnopravnosti hrvatskoga naroda u BiH. Međutim, držimo da nositelji vlasti moraju u RH, kao supotpisnici Daytonskog sporazuma, moraju razgovarati s narodnim izabranicima u BiH, a ne s onim koji su sami svojim djelovanjem sudjelovali u stvaranju i produbljivanju ove krize", ističu Lužanski i Marinović. Oni ističu da je riječ uglavnom o ljudima od kojih su se većina kandidirali na izborima, ali nisu izabrani, ili predstavljaju političke stranke minornoga utjecaja u hrvatskom narodu s još manjim utjecajem u BiH. "Oni su zapravo predstavnici uskih interesnih lobija, a služe kao dekor u vladajućoj Alijansi za njezinu navodnu višenacionalnost", ističu Lužanski i Marinović. "Zastupnici HDZ-a u parlamentima F BiH i BiH, koji predstavljaju više od 90 posto hrvatskih zastupnika u ovim institucijama, podržavaju ovaj prijam samo ako će najviši hrvatski dužnosnici Republike Hrvatske pozvati navedenu gospodu da odstupi s dužnosti na koje su instalirani, kako bi se stvorili preduvjeti za otvorenje istinskoga dijaloga između legitimnih predstavnika hrvatskoga naroda s druga dva naroda u BiH", stoji u priopćenju. Lužanski i Marinović podsjećaju da RH osim ustavnih obveza prema hrvatskome narodu u BiH ima i daytonske obveze prema BiH, te očekuju da će se najviši dužnosnici vlasti RH založiti da se što prije otvori taj dijalog kako dosadašnja kriza ne bi eskalirala i negativno utjecala i na stanje u RH i cijeloj regiji. (HDZ INFOCENTAR)

Odlaze i Barry i Petritsch

SARAJEVO, 20. travnja – Više nije nikakva tajna da šef OEES-ove misije u BiH Robert Barry uskoro napušta ovu dužnost i odlazi iz BiH. No, dok se Barry polako priprema za odlazak (obavio je već i neke oproštajne posjete), uveliko se šuška da bi i visoki predstavnik međunarodne zajednice Wolfgang Petritsch mogao napustiti sadašnju dužnost. "Zna" se također i ime njegova nasljednika Pady Ashdown, u našim krajevima poznat po čuvenoj salveti na kojoj je pokojni hrvatski predsjednik Tuđman navodno risao granicu podjele BiH. Doduše, Petritsch odbija komentirati ta nagađanja. "Ima mnogo neslužbenih informacija i mislim da nema razloga da dajem bilo kakav komentar", glasi rečenica kojom je u intervjuu banjalučkom "Reporteru" zaobišao odgovor na sasvim izravno pitanje o dolasku Ashdowna na njegovo mjesto.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Vaša pisma

Mnogi od vas, dragi čitatelji, javili su se svojim komentarima o prošlim Motrištima (HRVATSKA ISKRA, br. 80). Neki komentari bili su pozitivni, neki negativni, no rijetko tko je želio napisati pismo i potpisati svoje ime ispod svojih riječi ili mišljenja. Nažalost, to je naša stvarnost: mi diskutiramo, slažemo se ili ne slažemo, no teško nam je potpisati svoje mišljanje. No, jedno je važno: ova Motrišta, kao i sva dosada, navela su vas sve na razmišljanja i reagiranja. Tko zna, možda u budućnosti bude i više pisama? Danas vam donosimo pismo jednog od naših čitatelja, vama na razmišljanje:

Mississauga, 17.4.2001.

(S)vi mi trebamo konsenzus o hrvatskim nacionalnim interesima, a ne glasnogovornike neuspješne i nekompetentne vlade RH!

Dragi dr. Hrvoić i Valentina,

Razžalostila su me vaša "Motrišta" u 80. br. HRVATSKE ISKRE od 15. 04. 2001., jer je očito da ste na strani g. Mesića "detudmanizatora" i g. Račana - "od ove zemlje" (dekroatizatora), koji uopće nije bio na Plitvicama, ali ga stavljate na drugo mjesto po zaslugama za stvaranje RH,ispred predsjednika Tuđmana i hrvatskih branitelja, a iza "najzaslužnijeg državnika" i haaškog svjedoka g. Mesića.

U normalnoj pravnoj i demokratskoj državi sveti je samo konsenzus o nacionalnim interesima i osnovni zakon države - Ustav. Zamislite dewashingtonizaciju U.S.A. ili dedegaulizaciju La Republeque, ili dekholizaciju Bundesrepublik! Kako bi pučanstvo reagiralo? Kako bi lojalna opozicija reagirala? Treba li zbog nekih grijehova bivše Vlade obnoviti tzv. Deutsche "Demokratische" Republik i staviti je pod upravu "Sovjeta" (naravno, "reformiranih"?)

Svaka Vlada RH ima odgovornost i obavezu služenja svih građana RH, pa i Hrvata. Nažalost, izgleda da ova Vlada ima prevelike obveze prema svojim biračima (15-16% hrvatskog biračkog tijela) i svojim moćnim "prijateljima" u svijetu kojima je očito stalo samo do naseljavanja RH pobjeglim (po naređenju njihovog tadašnjeg "malog vožda" Martića od 1995.) Srbima, za ovakvu ili onakvu buduću antihrvatsku upotrebu.Ova Vlada RH de facto surađuje s Haagom u kriminalizaciji temelja hrvatske države, Domovinskog rata i hrvatskih branitelja. Jučer Gospić, danas Knin, a sutra? Vjerojatno hrvatski branitelji Vukovara, hrvatskog grada Vukovara, za zaboga, hrvatski branitelji usudili su se braniti od srpskih četnika i tzv. "JNA", a protivno volji svjetskih moćnika, ako i nisu krivi već će se nešto naći, neka pronevjera, pljačka!

Ova Vlada RH ne brine za hrvatske žrtve i zločine počinjene nad Hrvatima u RH i u velikosrpskoj agresiji pod izgovorom da je zlatno tele pred vratima, a zlatno tele je kroatofobično; g. Mesić kaže da mi "bogatima i naprednima" sa Zapada nemamo što ponuditi. Ništa osim: Plivinih, Kraševih, Podravkinih, Varteksovih.... proizvoda, odličnih kvalitetnih vina, najljepšu obalu, more i otoke na svijetu, divne krajolike, brodogradevnu ekspertizu... Očito ništa (po njemu) nemamo pa se moramo predati u ropstvo.

"Desničari" u U.S.A. neće da plaćaju poreze svojoj vladi, ne priznaju nekakvu vladu,, a "desničari" (po hrvatskim "ljevičarima") u hrvatskoj domovini hoće vladu RH koja štiti hrvatske nacionalne interese, hrvatsku državnost i ispunjava svoje ustavne obaveze prema ukupnom Hrvatskom narodu.

U današnjoj Hrvatskoj hrvatski domoljub je zločinac, mračnjak, a sluge stranih interesa "internacionalni junaci". U U.S.A. "patriot" je domoljub, a izdajica je mračnjak.

Odbijam ovakvu zamijenjenu tezu i dvostruka mjerila kad se radi o Hrvatima ili bilo čemu hrvatskom!

Ne! Hrvatskoj šutnji i magli! Hrvatski narod nije stvarno podijeljen već samo kontaminiran, zbunjen i izmučen!

1990.g. Račan naziva HDZ "strankom opasnih namjera", opasnih po koga ili što? Tzv. "Jugoslaviju", velikosrpske ultranacionaliste i uvijek ugrožene"internacionalce" crvene, narančaste, žute i crne. 1990.g. (tj. drug) Račan nije kako vi kažete "predao vlast", već je 22.04. i 06.05. izgubio na prvim slobodnim, demokratskim i višestranačkim izborima u Hrvatskoj od 1945. A danas 2001. reformirani (gdje i kada?) (drug) g. Račan sa uvijek za vic spremnim Mesićem nakon godinu dana vlasti (po vama, ponekad i pogriješije) imaju za sobom masovne čistke "nepodobnih" u HV, školstvu, gospodarstvu, Vladi, medijima, bankarstvu, dječjim vrtićima, policiji, 400.000 nezaposlenih...

A mi demokratska oporba trebali si biti samo poslušni i tihi saučesnici i pomagači te očito nekompetentne i neuspješne Vlade, pa draga Valentina, dr. Hrvoić, poslije dugih godina života u demokraciji znamo da je dužnost državnih dužnosnika odstupiti, ne samo ako ne izvrše obećanja, već i kad ih nisu u stanu izvršiti.

Mislim da se Hrvatski branitelj g. Jović okreće u grobu ne zbog dva skupa na Plitvicama, već zbog toga što se dešava sa domovinom Hrvata i njegovim hrvatskim narodom za koje je dao najveću žrtvu koju mi smrtnici možemo - svoj život.

Tako misli,

Franjo Tićak, ekonomist,

Mississauga

Draga gdo. Valentina

U broju 80. HRVATSKE ISKRE od 15. travnja, podkrala se je greška u vezi glavne kuharice na banketu folklorne grupe "HRVATSKA", Miss. Ispod slike iz ekipe iz kuhinje navodi se da je kuharica Marija Francuz, dok je to ustvari gđa. Tonković sa svojim osobljem.

Zamoljen sam da Vam to javim i ako je moguće da se u sljedećem broju HRVATSKE ISKRE ispravi greška.

Uz lijep pozdrav, sretan Uskrs Vama, Vašoj obitelji kao i svim suradnicima naše rado čitane HRVATSKE ISKRE,

Krešimir Sabolić, Mississauga

Dragi gosp. Sabolić: hvala Vam velika na pozdravima, lijepim riječima, a dragoj gđi Tonković i njenoj izvršnoj ekipi, koja je priredila vrlo ukusnu večeru na banketu "Hrvatske" Miss., velika isprika za pogrešku. Molimo uvažite našu ispriku, a Vama, dragi čitatelji, ponavljamo sliku ove jako dobre kuharske ekipe - na prvoj stranici ove HRVATSKE ISKRE. Sorry....

We invite readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Velika hvala svima vama koji ste pomogli Hrvatsku knjižnicu i čitaonicu

Dobrovoljnim doprinosom, radom, sponsoriranjem, financijskom pomoći, moralnom podrškom te donacijama knjiga, novina i časopisa i promidžbenim uzlugama omogućili su i obogatili Hrvatsku knjižnicu i čitaonicu:

N. & Ž. Kovačić, Mehmed Bašić, obitelj Abramović, M. Knapić, a financijsku pomoć dali su: Anklca Balaban, N. Brinjak, Mira Pezer, Marina Čotić, Suzana Vajdl i Kanadsko-hrvatsko komora.

Ivica Puhalo:

U nekim ljudima vatra života gori punim sjajem... U nekim stalno tinja bogati žar. Iz drugih - od vremena na vrijeme vrne pokoja iskra. Iz pojedinih izlazi samo dim koji guši.

Ta vatra života su znanja, interesi... Više ih čovjek ima - bogatiji mu je život. Oni su kao mirodije u dobrom jelu.

Ali da bi se ta vatra održala, potreban je stalni vjetar.Jednom kad taj vjetar počine jenjavati ili prestajati, životom prevlada led ravnodušnosti, pa čak i depresija. Zato, njegujmo dobre navike - one potpiruju vatru života!

I evo misli nepoznatog autora: "Nemoguće je dodati godine životu - ali je moguće dodati život svojim godinama!"

Pozdravi iz Argentine

Gdje god nas našla ta sudbina, tijelom bije srce Goranina!
Pjesnik Stjepan Sabljarić

Andreja Jurčić, izvrsna umjetnica na fagotu

Post festum I.

Danas vam u ovoj rubrici u kojoj iznosimo (ne) lijepe stvari koje su se dogodile u našoj zajednici donosim jednu pjesmu. Ne ostavljam je vam na razmišljanje, jer me je previše razljutila.

Boris Maruna: ZNAKOVI OBNOVE

UZDUŽ Save ustaški sinovi
Kopaju na cesti
Prevrću kosti
Traže svoje stare.

Kako već rekoh u "Motrištima" br. 79, neki ljudi nemaju srama. Boris Maruna ga svakako nema. A on "zastupa" nas u Hrvatskoj Matici Iseljenika?!

Valentina

ŠIRITE HRVATSKU ISKRU

Ivo J. Turčić: Emigrantska dilema

Voljeli bi da nismo,
ali jesmo gdi smo,
htjeli bi da smo tamo natrag doma,
gdje je živeli naš djeda Toma.

Sve je to moglo nekak drukčije biti
ali od nečega se je moralo živjeti,
jer samo od ftičica popevati
nije se moglo živjeti,
po svijetu smo morali kruha lći iskati.

Odišli smo u tuđinu, u tuđu vjetrometinu,
ostavili našu lijepu domovinu
ali se nismo izgubili -
zato što smo Hrvati bili.

Idimo tamo, dodimo ovamo,
nigdje da se smirimo,
nekima je teško razumjeti
da nije lahko po svijetu razumjevanje tražiti.

Na kraju pak u Lijepu našu,
na svoje bregbe se vrnuli bumo.
Mi svojim bregima zbogom
rekli nikad nebumo.

Koncert mlade hrvatske umjetnice Andreje Jurčić

MENDOZA, ARGENTINA: U subotu 21. travnja u Mendози, Argentini, održan je vrlo uspjeti koncert mlade hrvatske umjetnice na fagotu, Andreje Jurčić, sa Simfonijskim orkestrom Nacionalnog Universiteta Mendoze, vrlo renomiranom simfonijom, koja ima 76 članova orkestra. Mlada Andreja Jurčić, tek 31 godinu stara, oduševila je sve prisutne svojom visokom nadarenošću, kvalitetom sviranja i muzikalnošću. Za vas koji ne znate mnogo o ovom instrumentu (kao i za mene) fagot je vrlo težak instrument za sviranje. Onih koji su majstori na ovom instrumentu je vrlo malo, a školovanje je dugo i naporno. Naša mlada Andreja je usavršila svoje znanje prvo diplomom u Mendози, zatim nastavila je školovanje u Njemačkoj (Karlsruhe i Berlin). Mlada umjetnica je već stekla izvrstan glas po svijetu, tako da često nastupa u Argentini i inozemstvu. Po riječima našeg dopisnika, gosp. Mirka Brkljačića, nakon ovog koncerta, na čijem je repertoaru bio Koncert br. 75, Karla M. von Webera za orkestar i solo fagot, uz Rahmanjinova i Bethovenovu simfoniju, publika je oduševljena pozdravila mladu umjetnicu. "Bilo je prekrasno, bio sam gotovo dva dana pod utiskom tog koncerta!", kaže naš dopisnik. Sala je bila dupkom puna, ovacije publike, buketi cvijeća, ozarena lica prisutnih nadarili su mladu umjetnicu, koja je inače porijeklom iz Hercegovine. Njeni djedovi i bake, koji su došli u Argentinu 30-tih godina prošlog stoljeća, kao i roditelji su oni koji su morali napustiti svoju domovinu, i teškim radom u obradi kamena se izdigli u Argentini, nikad ne zaboravljajući od kuda su došli. Mlada Andreja Jurčić se je subotnjim koncertom odužila roditeljima na velikoj ljubavi, zalaganju i radu. Čestitamo mladoj solistici Andreji Jurčić na velikom uspjehu i želimo joj još mnogo, mnogo takovih koncerata!

Mirko Brkljačić

Čakovec zimi

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

NEVOLJE ZBOG VIZE

HRVATSKI BRANITELJI IZNENAĐENI KANADSKIM FORMULAROM

Za dobivanje kanadske vize mora se odati vojna tajna * Ako ispunim taj formular, i podaci iz njega dođu u ruke hrvatskim vlastima, završit ću u zatvoru - tvrdi jedan od branitelja

Kako da dobijem vizu za Kanadu, a da istodobno ne završim u hrvatskom zatvoru - s tom nam se, na prvi pogled nelogičnom, dvojnom obratio jedan razvojačeni hrvatski branitelj. On je vrlo precizno isplanirao svoju budućnost u Kanadi, našao ondje slobodno radno mjesto, a sve zbog toga kako bi doskočio svojoj dugogodišnjoj nezaposlenosti u Hrvatskoj i sve većoj nemaštini u koju zbog toga tone njegova obitelj. No, kada mu se činilo da ga od puta u bolju budućnost dijeli samo nekoliko birokratskih formalnosti, u Veleposlanstvu Kanade u Zagrebu gurnuli su mu u ruke formular zbog kojeg već danima ne spava i sve je manje uvjeren da su njegovi životni planovi ostvarivi.

MARINKO LIOVIĆ, PREDSJEDNIK HVIDRE

Za to su odgovorne naša bivša i sadašnja diplomacija

Marinko Liović, predsjednik Hvidre, upoznat je s formularom koji se ispunjuje za kanadsku vizu. On zbog odgovora koji se u formularu traže preporučuje da se taj formular ne ispuni.

- Problem, nažalost, nije od jučer i za njegovo nerješavanje odgovornost snose prije svega i bivša i sadašnja hrvatska diplomacija. Da su naši diplomati uspjeli objasniti Kanadanima kako se kod nas nije vodio građanski rat, nego oslobodilački Domovinski rat, vjerujem da bi i Kanadani odustali od toga formulara - ističe Marinko Liović. - Ako ispunim taj formular, i podaci iz njega nekako dođu u ruke hrvatskim vlastima, mislim da ću završiti na sudu i nakon toga vjerojatno u zatvoru. Kanadani od mene, naime, traže odavanje niza vojnih tajni - tvrdi branitelj.

"Koji je vaš vojni identifikacijski broj, u kojim vojnim ili policijskim postrojbama ste bili od 1989. godine, gdje ste bili stacionirani tijekom rata, koju posebnu vojnu obuku ste prošli, koji je vaš vojni čin", to je samo prvih nekoliko pitanja na koje kandidat za kanadsku vizu mora odgovoriti želi li dobiti zeleno svjetlo za ulazak u tu državu, a pod pretpostavkom da je tijekom Domovinskog rata bio u nekim vojnim ili policijskim postrojbama.

Opasna pitanja rade dalekosežnim posljedicama

Već i samo odavanje identifikacijskog broja vojnika, u skladu sa ženevskim konvencijama o ratnim zarobljenicima, moguće je samo u slučaju da je dotični vojnik - zarobljen! U ostalim slučajevima iznošenje tih podataka podliježe kazenoj odgovornosti zbog odavanja vojne tajne. Naime, i sama vojna knjižica dokument je u koji, ako će se propisi strogo poštovati, ne bi smjeli zaviriti ni članovi obitelji vojnog obveznika, a kamoli da podatke iz nje netko daje stranim državama!

Međutim, tih prvih nekoliko pitanja samo je uvod u puno zanimljivija i, da tako kažemo, moguće opasnija.

"Kako se zvao vaš izravni nadređeni i zapovjednik postrojbe, odnosno koji su bili njihovi nadimci? Jeste li sudjelovali izravno u borbama? Jeste li ikad sudjelovali u zarobljavanju neprijatelja ili civila (opišite)? Jeste li ikad sudjelovali ili bili svjedokom postupanja prema zarobljenim civilima ili uništavanju sakralnih objekata (opišite)", to je dio pitanja koja bi, za osobe koje su sudjelovale u zarobljavanju neprijatelja ili neprijateljskih civila mogla imati dalekosežne posljedice.

Razodznalost Kanadana nema kraja

Pitanje je što ako je neki bivši branitelj, koji želi nastaviti živjeti ili raditi u Kanadi, stvarno bio svjedok postupanja prema zarobljenom neprijatelju ili civilu? Tko može jamčiti da pozitivni odgovor tog bivšeg branitelja neće biti i njegova viza za Haaški sud za ratne zločine? Bez obzira na to hoće li se pojaviti ta osoba kao svjedok ili optuženik. U tom se kontekstu mogu gledati i odgovori na pitanje o imenima izravno nadređenog zapovjednika, odnosno imenu ili nadimku zapovjednika cijele vojne ili policijske postrojbe.

MARINKO ANTUNOVIĆ, PREDSJEDNIK INICIJATIVE ZA UJEDINJAVANJE UDRUGA IZ DOMOVINSKOG RATA

Kanadani tako prikupljaju obavještajne podatke

- Formular Veleposlanstva Kanade jedan je od načina kojima oni prikupljaju obavještajne podatke - ističe to Marinko Antunović, predsjednik Inicijative za ujedinjavanje udruga iz Domovinskog rata. On je također upoznat s kanadskim zahtjevima pri traženju vize.

- Kanadani imaju dio popisa branitelja, prije svega dragovoljaca, te umirovljenih. No, ti popisi sadržavaju samo imena branitelja, njihove JMBG-ove i vrijeme koje su proveli u ratu. Očito da do ostalih podataka pokušavaju doći i putem tih formulara - ističe Antunović. Dodaje kako zbog toga

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

nema velike svrhe lagati pri popunjavanju tih formulara.

- Vrlo je vjerojatno da bi se laž otkrila i osoba koja traži kanadsku vizu dobila bi odbijenicu bez obrazloženja - zaključuje Antunović.

Ni tu nije kraj radoznalosti Kanadana. Oni traže od potencijalnog dobivenika vize i odgovore na tzv. politička pitanja. U tom dijelu treba odgovoriti na pitanje je li osoba koja traži vizu ikad bila član neke političke stranke, a ako jest mora odgovoriti i na pitanje koje stranke. Također treba odgovoriti i na pitanje je li osoba ikad bila zaposlena u tijelima vlasti, odnosno na mjestima s odgovornošću kao što su, kako se navodi u kanadskom formularu, policajca, dužnosnika u bolnici, službenika u izbornim odborima.

Formular koji nosi oznaku kanadskog Ureda za državljanstvo i imigraciju, a koji je osmišljen 1998. godine, moraju ispuniti svi muškarci koji traže kanadsku vizu stari između 21 i 65 godina. Tu upada u oči i nelogičnost jer su pretendenti na kanadsku vizu koji danas imaju 21 godinu na početku rata imali samo 11 godina, a na kraju 16. To, pak, Kanadane ne brine previše.

- Ne znam što da učinim. Pomišljao sam i na to da zatajim neke podatke, ali onda nisam siguran da ću uopće dobiti vizu - kaže branitelj koji je želio ostati anoniman jer još nije odlučio kako se odrediti prema problemu o kojem, tvrdi, ovisi egzistencija njegove obitelji.

Laganje pri popunjavanju formulara ne čini se najboljim izborom. Naime, u opasci na dnu piše kako osoba izjavljuje da su sve njegove izjave točne, kompletne i korektne i da je svjesna kako je dana izjava ista kao da je dala iskaz na sudu. To znači, iako u formularu nije izričito navedeno, da je popunjavanje formulara isto kao da su podaci dani pod prisegom. A prisega je u svakom, pa tako i u kanadskom sudstvu - svetinjal!

HABIB MASSOUD, KANADSKI KONZUL U ZAGREBU

Kanadska je viza povlastica, a ne pravo

- Dobivanje kanadske vize nije pravo, nego povlastica - ističe Habib Massoud, kanadski konzul u Veleposlanstvu u Zagrebu, dodajući kako zbog ratnih strahota koje su se događale na našim prostorima kanadske vlasti žele znati tko ih posjećuje, a posebno ih zanima imaju li osobe koje žele vizu kriminalnu prošlost.

- Hoće li Kanada, ako pretendent za vizu u formularu navede podatke koji bi mogli upućivati da je ta osoba svjedočila ratnom zločinu ili sama u njemu sudjelovala, takve informacije proslijediti Haaškom sudu za ratne zločine - zanimalo nas je.

- Ni u kojem slučaju! Svi podaci navedeni u tom formularu ostaju tajni jer ih štiti kanadski zakon o tajnosti privatnih podataka - ističe konzul Massoud.

BRIGADIR DUŠAN VIRO, GLASNOGOVORNIK

MINISTARSTVA OBRANE

Za otkrivanje takvih podataka do tri godine zatvora

- Iznošenje podataka iz vojne iskaznice u koju je upisan ratni raspored nije dopušteno i predstavlja odavanje vojne tajne - to, između ostalog, stoji u pismenom odgovoru kojeg smo dobili iz Ministarstva obrane, a kojega je potpisao brigadir Dušan Viro.

Stoga se može zaključiti da je svaki hrvatski državljani koji je ispunio formular tražeći kanadsku vizu i na njemu napisao svoj identifikacijski broj odao vojnu tajnu. Već mu za to, prema članku 145. Kaznenog zakonika RH, kao osobi koja je objavila sadržaj ili dio sadržaja podataka ili isprave za koju zna da predstavlja državnu ili vojnu tajnu prijeti novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.

Što se, pak, tiče iznošenja podataka u vezi Domovinskog rata (primjerice gdje je osoba bila stacionirana, tko su joj bili zapovjednici, je li sudjelovala u zarobljavanju neprijatelja, itd.), brigadir Viro nam je odgovorio kako u Hrvatskoj ne postoji pravni propis koji bi to zabranjivao.

"Jeste li odbili služiti vojsku?"

Kanadske vlasti zanima što su za rata radili i muškarci stari od 21 do 65 godina, koji nisu bili u vojnim ili policijskim postrojbama. Oni također moraju odgovoriti na nekoliko pitanja, preciznije pet, što je samo trećina pitanja na koje moraju odgovoriti bivši branitelji.

Konkretno, Kanadane zanima zašto neka osoba nije za rata bila u oružanim snagama, a ako je obnašala neke dužnosti vezane uz obranu u svojstvu civila, mora opisati što je radila. Ako se osoba kasnije vratila u zajed-

Nastavak na str. 6

Stranica 5

ISTARSKI STATUT * MINISTAR IVANIŠEVIĆ ZATRAŽIO OCJENU USTAVNOSTI ISTARSKOGA STATUTA Sporna dvojezičnost, istrijanstvo i naziv Regione istriana

ZAGREB-Odlučio sam obustaviti primjenu 10 odredaba Statuta Istarske županije i predložiti Vladi da pred Ustavnim sudom pokrene postupak ocjene ustavnosti i zakonitosti tih i još nekih odredaba - rekao je jučer dr. Stjepan Ivanišević, ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, na konferenciji za novinare. Ministar je jučer odluku uputio istarskom županu Stevi Žufiću i o svojoj odluci obavijestio Vladu, a Vlada mora u roku 30 dana odlučiti hoće li tražiti ocjenu ustavnosti tih odredaba. Ako Vlada to ne učini, obustava primjene odredaba bit će ukinuta.

- Nije riječ o dosjetkama kako je svaki poljubac dvojezičan, već o pravnoj državi - rekao je Ivanišević.

Obustavljeno i obrazovanje na talijanskom

Sporne su odredbe statuta koje nabrajaju gradove i općine na području županije tako da nazive mijenjaju i dopunjuju. Na području županije u tri grada uvedena je dvojezičnost, ali statut za šest gradova daje i talijansko ime. Također je za 12 od 30 općina naveden i talijanski naziv. Toliko talijanskih naziva nije bilo ni u statutu iz '95., čijih je 18 odredaba tada ukinuo Ustavni sud. Sporna je i odredba koja imenu Istarske županije dodaje i talijanski naziv Regione istriana. Županija ne može određivati nazivlje županije, općina i gradova, to se može učiniti jedino zakonom, istaknuo je ministar. Sporna je i odredba po kojoj županijska skupština određuje područja, sjedišta i imena gradova i općina, što je u nadležnosti zakonodavca.

Obustavljeno je i provođenje odredbe po kojoj su hrvatski i talijanski jezik ravnopravni na području županije jer, po zakonu, županija ravnopravnost jezika može uvesti samo u rad svojih tijela, a ne ravnopravno za područje cijele županije, što bi obvezivalo i općine koje nisu uvele dvojezičnost. Obustavljena je i odredba o obrazovanju na talijanskom jeziku jer bi ona značila da postoji obveza učenja talijanskog jezika na područjima na kojima je uvedena dvojezičnost, a to je po zakonu pravo, a ne obveza, objasnio je ministar.

Pravo konsenzusa Komisije za pitanja i zaštitu prava autohtone talijanske manjine u svemu što se tiče manjina zapravo je pravo veta, kaže Ivanišević. Njime se dovodi u pitanje temeljno načelo odlučivanjem većinom glasova. Regionalna pripadnost osobno je opredjeljenje

Sporna je i odredba po kojoj se u Istarskoj županiji priznaje istrijanstvo kao izraz pripadnosti istarskom plurietnosu. Ustav regulira sva opća pitanja građanskog statusa, to je ustavna materija, odnosno stvar zakona, i nikako ne može biti stvar jednog statuta, rekao je ministar.

- Regionalna, odnosno teritorijalna pripadnost osobno je opredjeljenje, a nije stvar teritorijalnog uređenja. Što ako netko u Zagrebu želi biti Istrijan, a nije stanovnik Istarske županije? Ispada da je to ekskluzivno pravo samo stanovnika Istre. Postoji čak i mogućnost da se time može staviti u povoljniji položaj građane koji su obuhvaćeni tom odredbom - rekao je Ivanišević.

Građani potpisivali peticiju protiv nuklearnog otpada

Nekoliko tisuća Zagrepčana jučer je na Cvjetnom trgu potpisivalo peticiju protiv gradnje odlagališta nuklearnog otpada na Trgovskoj gori u blizini Hrvatske Kostajnice. Akciju prikupljanja potpisa pod geslom "Mislimo na budućnost jer naša djeca su u opasnosti" organizirala je kostajnička udruga mladih KAOS.

"Navedena lokacija samo je nekoliko kilometara udaljena od rijeke Une i državne granice, te svaki problem u vezi s tim odlagalištem može imati teške posljedice za odnose Hrvatske i Bosne i Hercegovine - objašnjavaju aktivisti zašto lokacija nije pogodna za gradnju odlagališta nuklearnog otpada. Također smatraju da Hrvatska nema potrebu graditi takav objekt jer nema količinu nuklearnog otpada koja bi zahtijevala gradnju odlagališta tako velikog kapaciteta.

KAOS je skupljao potpise i u drugim hrvatskim gradovima, a akciju su podržale i druge nevladine udruge u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini. (Jutarnji list, 12.4.)

Pokažite HRVATSKU ISKRU prijateljima...

Prema Ustavu i Zakonu o lokalnoj i područnoj samoupravi, određeni poslovi državne uprave mogu se obavljati preko županijskih upravnih ureda, ali statutom je dodano da se to može učiniti uz prethodni pismeni sporazum sa županom.

- To bi značilo da bi se država morala sporazumjeti sa županijom da ona obavlja poslove državne uprave. To je suprotno odnosu države prema županijama, pa bi to značilo da županija, primjerice, može odbiti obavljati policijski posao na svom području - rekao je Ivanišević. Na novinarsko pitanje misli li da će njegove tvrdnje biti ocijenjene kao pritisak na Ustavni sud, Ivanišević je istaknuo da je Ustavni sud i '95. godine donio samostalnu odluku, odbijajući velik dio Vladinih prijedloga, pa nema razloga da tako ne bude i danas.

ČELNICI IDS-a O IVANIŠEVIĆEVOJ ODLUCI

Jakovčić: Bude li statut proglašen neustavnim, izlazim iz Vlade! * Kajin: Poštovat ćemo odluku Ustavnog suda

Politička hajka posljednjih tjedana stavila je u tešku poziciju Ministarstvo pravosuđa, ali ja vjerujem da će se prekinuti daljnja politizacija Statuta Istarske županije - rekao je Ivan Jakovčić, jučer nakon Ivaniševićeve odluke.

- Valja nam pričekati odluku Ustavnog suda. Utvrdi li se da je dvojezičnost protuustavna i protuzakonita, spreman sam snositi posljedice. Ako se utvrdi suprotno, očekujem da će posljedice snositi drugi - rekao je. Na pitanje je li, u slučaju da statut bude proglašen neustavnim, spreman izaći iz Vlade, Jakovčić je odgovorio potvrdno. Nakon svega što je bilo u javnosti vezano za Statut Istarske županije, odluka ministra Ivaniševića mogla se i očekivati, ali konačnu odluku treba prepustiti Ustavnom sudu - rekao je Damir Kajin. On se slaže sa izjavom ministra Ivaniševića kako ta odluka Ministarstva pravosuđa nije pritisak na Ustavni sud.

Pritiskom bih doživio da je kojim slučajem o Statutu raspravljao saborski Odbor za Ustav i poslovnik jer bi to bio presedan koji ne bilježi ni saborska praksa iz '94. godine, nakon što je Vlada ukinula 36 odredaba Statuta. Tada je Vlada ukinula 36 odredaba, ali je Ustavni sud proglasio neustavnima 18 odredaba vezanih za pitanja manjina. Zanimljivo je, međutim, da su one odredbe kojih je ukinuće tražila Vlada danas rješenja u pravnom životu Hrvatske. I time je Istra pokazala da je godinama ispred hrvatske svakodnevice - smatra Kajin. Nada se da ono što Ministarstvo pravosuđa ukida, neće ukinuti i Ustavni sud. Dodaje: - Naravno, radi pravne sigurnosti, mi u Istri poštovat ćemo odluku Ustavnog suda. (Večernji list, 24.4.)

Nevolje zbog vize, sa prošle strane

nicu gdje je prije živjela, mora navesti gdje je boravila na početku rata 1991. i 1992. godine. Također mora navesti je li protiv nje zbog nesudjelovanja u ratu netko podnio tužbe sudu. Traži se i konkretni odgovor na pitanje: "Jeste li odbili služiti vojsku tijekom rata koji je počeo 1991. i 1992. godine?" Ta osoba treba odgovoriti i je li zbog takvog odbijanja kažnjena. (HDZINFOCENTAR, 10. travnja.2001)

U župi Hrvatskih mučenika, prije sv. mise: Milan Krljan, Danica Iviček i Lojze Halar

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Proslava 25. Obljetnice Hrvatsko-kanadskog društva Gorani

U subotu 21. travnja svečano je proslavljena 25. obljetnica rada Hrvatsko-kanadskog društva "Gorani". Ova manja, ali izvanredno aktivna udruga proslavila je svoju obljetnicu rada u dvorani "Croatie", sa mnogobrojnim članstvom, gostima i ljudima iz zajednice koji su ih podupirali i pomagali u radu, koji nije nikada stao.

Kako bi mogli malo više reći o ovom društvu, treba se malo vratiti i na sam naziv društva "Gorani". Gorani, to jest članovi ove udruge potječu iz Gorskog Kotara, prekrasnog dijela naše domovine Hrvatske, i kako jedan njihov član kaže u svojoj pjesmi "putevi gorskog kraja vode nas do Jadrana"! Da bi došli na Jadransko more, morate proći kroz Gorski Kotar, udisati svjež zrak tamnih šuma, diviti se dolinama i planinskim vrhuncima dijela Hrvatske u kojem vam dah zastaje od ljepote. Na tom dijelu prolazite kraj vrhova Risnjaka, Snježnika, Drgomolja i Bitoraja, uz prekrasna jezera, dok je zimi ovaj kraj zaista poznat po skijaškim terenima, zimovalištima, a po lovu i ribolovu u svako doba godine. Stanovništvo ovog kraja je toplo, otvoreno, srdačno pa me ne začuđuje dobrodošlica kojom su me dočekali članovi ovog društva prošle subote, iako me, moram priznati, uopće nisu znali. I na kraju ovog kratkog lijeta po Gorskome kotaru ne zaboravimo mnoga mjesta koja vam već svojim imenom dočaravaju život u klimi koja je dosta kišovit, no ugodna za sve one koji vole šetnje, planinarenja, miran život i svjež zrak: Delnice, Skrad, Lokve, Fužine, Čabar, Mrkopalj, Ravna Gora, i Vrbosko, tek neka od mjesta. Danas ćemo stati ovdje, no sigurna sam da ćemo se u bližoj budućnosti vratiti ovom dijelu Hrvatske iz kojeg su potekli članovi Hrvatskog-kanadskog društva "Gorani".

Vrijedne "Goranke" su pripremile brdo izvrsnih kolača za ovu večeru

Kad sam u subotu došla u dvoranu, bilo je već sve puno, što znači da su se članovi društva (kojih ima stotinjak) pobrinuli da se sve karte prodaju. Zamolila sam jednog člana društva, gosp. Pupića, tajnika, neka zamoli Upravni odbor za sliku, što su oni odmah prihvatili i pogledajte ih koliko ih ima - sve sami radnici! Svi oni morali su odmah otići jer posao čeka, što na baru, ili u sali, ili na dočeku gostiju, tako da su mi dali tek koju minutu za sliku.

Pitala sam kako je prošla večera, kažu mi "izvrsno, dobro, svi su bili zadovoljni". Kuharice (a ima i kuhara) sa gđom Ivankom Tonković na čelu napravile su izvrsnu večeru koja je divno mirisala u kuhinji. Stvarno su se kuharice, ali i Gorani, iskazali sa večerom: od juhe, do pečene govedine, rebrica, knedle sa sirom, povrće, kolače - dakle svega za ovako važnu obljetnicu. Večeru je blagoslovio vel. Josip Kos iz župe Naše Gospe Kraljice Hrvata, a sve prisutne je nakon himni i minute šutnje pozdravio sadašnji predsjednik gosp. Zvonko Fabac. U svom kraćem govoru zahvalio se svima koji su došli, ponovno istaknuo rad svakog i ulaganje svakog člana, kao i pomoć cijele zajednice kad je trebalo. Nakon večere počeo je ples, svirala je izvrsna "Druga noć" iz Hamiltona sve naše drage hrvatske pjesme, a folklorna grupa "Zrinski-Frankopan" oduševila je sve posjetitelje, kao i uvijek, svojom umjetnošću.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Kuhari iz ekipe gde. Ivanke Tonković pri spremanju jela

Kratko sam razgovarala o radu društva sa jednim od čelnika ovog društva. To je bio jedan od ugodnijih razgovora u kojem je on stalno isticao udio članova u radu, pomoć cijelog članstva Hrvatskoj kad je bilo potrebno, a kako mi je rekao ova udruga se ne brine samo za Hrvatsku i potrebe koje su bile najočitije u doba Domovinskog rata i poslije njega, već i za svoje članstvo. Svaki član osjeća tu majčinsku brigu, jer oni nikad ne zaboravljaju svoje ostarjele članove koji su možda po bolnicama, ili u staračkim domovima. Ta briga ide tako daleko da ako nekom zatreba neko medicinsko pomagalo, oni i tu pomažu. Evo, sada su nabavili jedna invalidska kolica za nekog kome su bila potrebna! Divne su to geste!

U razgovoru sjetili smo se i drugih ljudi koji su sebe ugradili u ovo društvo. Pitala sam da li se sjeća prvog predsjednika, pa mi je rečeno kako je prvi predsjednik prije 25 godina bio gosp. Josip Jakovac, a on gosp. Pupiće tada je samo radio kao i svi drugi, pomagao pri piknicima, za društvenim večerama, a eto danas je i tajnik! Ide vrijeme, kako se kaže, i ljudi se mijenjaju i svatko donosi nešto novo. U "Goranima", svaki predsjednik, do-predsjednik kao i svaki drugi član ostavio je svoj trag, svoj rad i zato i danas naši "Gorani" rade i zadovoljni su rezultatima svog rada. Posebno ističu jednu činjenicu, a to je da su prvo Hrvati i katolici, a tek onda i Gorani, jer moguće je Gorana izvaditi iz Gorskog kotara, no nemoguće je Gorski kotar izvaditi iz bilo kojeg Gorana!

Ovo društvo je društveno-humanitarno društvo, koje brine za svoje članove, za djecu u Hrvatskoj koja trebaju pomoć i ljubav svakoga od nas, posebno brinu, kako sam već rekla, za svoje članove, ali i za ovu zajednicu, tako da svaki njihov piknik, svaka večera ili bilo kakvo organizirano okupljanje dovodi ljude iz cijele zajednice, iz svih dijelova Hrvatske.

Što vam na kraju reći o "Goranima", njihovoj zabavi, proslavi 25. godišnjice rada? Koliko god čestitaka došlo od svih nas, iz cijele zajednice, mislim da je ono što oni, članovi ovog društva, nose u srcu, ona učinjena dobra djela, zadovoljno članstvo i sve što ide uz dobar rad - najveća plaća i nagrada. Zato, od uredništva HRVATSKE ISKRE čestitke svima iz Hrvatsko-kanadskog društva "Gorani" za veliki jubilej rada, uz najbolje želje svim članovima i da se opet sretnemo u ovako dobro raspoloženju! U društvu zdravicu piti, u zdravlju Bog vas poživio! (VK)

Mlada Kristina Augustin, članica Zrinski-Frankopana pomagala je na vratima "Goranima"

Događaji u zajednici

KRIŽNI PUT - VELIKI PETAK

Na Veliki Petak,kao i svake godine, na hrvatskom franjevačkom centru, Kraljica mira u Norvalu, obredi Križnog puta se održavaju uz nošenje velikog drvenog križa procesijom kroz zemljište Centra. Četvorica muškaraca se izmjenjuje noseći teški križ,a time simboliziraju muku i teret koji je nas Spasitelj nosio za nas.

Ove godine, kao i prijašnjih godina okupilo se blizu tisuću vjernika, koji su pobožnim molitvama, pjevanjem išli za križem vođeni svojim svećenicima i časnim sestrama .

Prohladno ali sunčano vrijeme je pridonijelo da je bio tako veliki broj prisutnih vjernika.

Nakon procesije križnog puta, obredi Velikog petka su nastavljeni uz dobro izvježbano pjevanje zbora i solista Muke Isusove. Bilo je lijepo vidjeti i veliki broj djece i mladih koji su bili uključeni u obrede Križnog puta i obreda. (Biserka Milinković)

Održana Konvencija HSS-a Kanade

Mimi i tihi plodovi Hrvatske Seljačke Stranke naroda u Kanadi, koja je već 70 godina registrirana ovdje u Kanadi i Ontariju kako bi služila novodošlim Hrvatima, a koja podržava i promiče nacionalnu svijest, jezik i kulturu, kao i poštivanje demokracije, kako ovdje u Kanadi, tako i u staroj domovini Hrvatskoj za nove pravice.

U subotu 21. travnja 2001 sastali su se birani delegati iz mnogih ogranak HSS-a i gradova Kanade. To su poslovni i ugledni ljudi iz gradova Calgary, Mississauga, Montreala, Sudbury, Toronto i Vancouvera. Konvencija je održana u Holliday Inn-u, Mississauga, Ontario, sa početkom u devet sati ujutro, pa sve do pet popodne. Predsjedavao je pionir Zvonko Markota, predsjednik HSS-a Kanade za prošle tri godine. Delegati su dali svoje izvještaje za protekle tri godine rada ogranka. Izvještaji su primljeni manje više s oduševljenjem, jer su svi radovi na dobrovoljnoj bazi i sa ljubavlju podani za dobrobit naroda. Nastavilo se sa diskusijama o budućem radu HSS-a i dopunama pravilnika, koji će biti i služiti kao ogledalo rada.

Upravni Odbor HSS-a u radu, predzadnji na lijevo je gosp. Janko Perić, MP

Istoga dana popodne prešlo se na biranje novog Odbora i raspuštanje starog Odbora. Gosp. Zvonko Markota je izabran za predsjedatelja. Izbor predsjednika i dopredsjednika: izabrani su:

Gosp. Ivica Vukelić, predsjednik, Calgary, Al.

Dr. Đuro Palaić, prvi dopredsjednik, Montreal, Que.

Gosp. Stipe Ledić, drugi dopredsjednik, Vancopuver, B.C.

Gosp. Stanko Menalo, treći dopredsjednik, Mississauga, Ont.

Izbor tajnika: Aplauzom je izabran gosp. Mijo Đorđević, Sudbury, Ont.

Izbor zamjenika tajnika: Aplauzom izabran gosp. Rudi Podrebarac, Sudbury, Ont.

Izbor blagajnika: Aplauzom izabran gosp. Vlado Petruša, Calgary, Al.

Izbor zamjenika blagajnika: Aplauzom izabran gosp. Stjepan Kadak, Calgary, Al.

Izbor Nadzornog odbora (koji nije dio Upravnog odbora), izabrani su gg. Zvonko Markota, Mate Pleša i Josip Čečić

Izbor za Časni sud: izabrani su gg. Marko Šimunić (Montreal, Que.), Vide Menalo (Mississauga, Ont.) i Josip Perićak (Sudbury, Ont.)

Izbor za Prosvjetni odbor: izabrani su:

Ing. Mladen Plačko, predsjednik (Vancouver, B.C.)

Gđa. Palaić, tajnica (Montreal, Que.)

Gđa. Vukelić, član (Calgary, Al.)

Gg. Tony Bajala, Petar Perković, Rudi Jug - članovi

Izbori su završili u jednoj divnoj disciplini, sa čestitkama mladon novom predsjedniku gosp. Ivici Vukeliću, pridružuje se i pisac ovog izvještaja sa svojom obitelji.

Iza obavljenog posla, upriličila se zajednička večera u Streetsvillu, Mississaugi u bivšem "Cronestu" gdje su žene, članice udruge "Hrvatsko srce" na čelu sa gđom Šima Menalom iz Toronta, pripremile divnu i ukusnu večeru. Blagovali smo zajednički izvrsnu večeru uz pratnju dobre glazbe (koju su izvodili Steve i Mary). Bilo je prisutnih nekoliko simpatizera HSS-a, a koji nam često pomognu na poslu kod piknika i slično. Tu je bio i naš pionir gosp. Boško Menalo. Sve troškove ove večere pokriva ogranak "Stjepan Radić" Toronto. Gosti su bili zadovoljni, te su u nedjelju išli svojim kućama sa puno optimizma na društvenom planu. Po mom sudu, izbor novih čelnika dobar je za boljitak naroda i stranke.

Skupna slika delegata HSS-a, nakon konvencije

Pisac nastavlja:

U novom tisućljeću, moramo prepoznati da je HSS selogradsko društvo, izvornog selogradskog naroda Hrvatske. Ta stranka ima skoro stogodišnji renome.

Ne zaboravite: Hrvatska Seljačka Stranka naroda Hrvata je legitimni mirotvorni nacionalni i državni kontinuitet Republike Hrvatske naroda svijesti i obstoynosti, za ljudska prava i nove pravice.

Nit cilja je: za bolje danas i bolje sutra, Hrvatska Seljačka Stranka je izvor selogradskog naroda Hrvata, u borbi za čovječnost, slobodu, demokraciju i socijalne pravice.

Ja sam Stjepan Šmintich, član HSS-a.
Izvijestitelj za HRVATSKU ISKRU

"Zrinski-Frankopan" u plesu

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Više od 2000 sela ima manje od 50 ili uopće nema stanovnika

ZAGREB, 22. travnja - Hoće li se hrvatskim selom ubuduće sve više baviti sociolozi i demografi budući da na selu ima najmanje - poljoprivrednika. Naime, samo 15 posto seljaštva živi od poljoprivrede, a više od dvije trećine obiteljskih domaćinstava na selu je - nepoljoprivredno. To su zabrinjavajuće spoznaje stručnjaka Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, koji su se od 1996. do 2000. godine, bavili sociologijskim istraživanjem sela i ruralnog prostora u okviru znanstvenoistraživačkog projekta o društvenim promjenama na selu Hrvatske u razdoblju tranzicije. Poznati sociolog sela dr. Stipe Šušar drži da se Hrvatska, ne samo kad je u pitanju selo, nalazi u tranziciji u kojoj se, uostalom, nalazi i "cijeli svijet". Nadalje, kaže on danas u svijetu postoji više od 300 gradova s više od milijun stanovnika. Znači, pojašnjava, u tijeku je tzv. lažna urbanizacija u kojoj ljudi iz seoske bijede bježe u gradove, u novu bijedu.

Kaos u korištenju prostora

U Hrvatskoj je, pak, urbani egzodus u začetku. Naime, i kod nas se sve do nedavno težilo stanovanju u središtu velikih gradova. Dr. Šušar ističe da su primjerice u Zagreb dolazili živjeti ljudi iz Zaprešića. No, zbog sve većeg manjka prostora i otuđenosti u velikim gradovima, ima naznaka da i kod nas, ne samo tzv. društvena elita, bježi iz velikih gradova. To čine i svi koji mogu izabrati neko drugo mjesto stanovanja.

Šušar upozorava i na kaos u urbanim, ali i ruralnim sredinama u korištenju prostora. On očekuje da se i kod nas razvije oblik tzv. metropolitanskih sela. Primjerice otok Susak, Hum u Istri ili prvo europsko selo roda Čigoš u Moslavini, postali bi kulturno-folkloma sela. "Metropolitanska sela", koja su najbrojnija u Francuskoj, riječ je o selima samo po nazivu, ali ne i po načinu i, što je posebno važno, kvaliteti života. Naime, ljudi koji žive u takvim mjestima obično rade u gradovima, a stanuju na selu. Što se tiče demografske slike Hrvatske, dr. Šušar smatra da će Zagreb i u 21. stoljeću ostati jedini milijunski grad u Hrvatskoj, dok će Split, Rijeka i Osijek imati tek nešto više stanovnika nego danas.

U Hrvatskoj srednjih gradova, dakle onih koji imaju između 30.000 i 100.000 stanovnika, ima 15, dok gradskih naselja ima više od stotinu. Nakon Drugog svjetskog rata u Hrvatskoj se nije pojavio ni jedan novi grad. Teško bi se moglo reći da je Lički Osik, naselje nastalo uz tamošnju propalu tvornicu - grad. No, ima gradova "koji nestaju". On upozorava da se 70 posto Vukovaraca, prvenstveno onih koji su se nakon nekoliko godina u progonstvu snašli u novim sredinama nikad više neće vratiti u Vukovar. Kad je riječ o korjenitim promjenama na selu, Šušar ističe da je "deagrarizacija pri kraju". Naime, više od 1000 sela u Hrvatskoj ima manje od 50 stanovnika, te stručnjaci drže da bi takva naselja trebalo administrativno ukinuti i pripojiti onim većim. Zabrinjava i to da je nakon Domovinskog rata, 130 sela ostalo bez struje. Mnoga sela u Lici, na Banovini, Kordunu, Dalmatinskoj zagori gotovo su pusta. Od ono malo stanovnika koji su se

vratili nakon rata, a uglavnom se radi o ljudima u trećoj životnoj dobi, ne može se očekivati da se intenzivnije bavi poljoprivredom.

"U Hrvatskoj ima više od 1000 napuštenih sela. Samo je nakon Srba, izbjeglih nakon 'Bljeska' i 'Oluje', ostalo 800 gotovo praznih sela", upozorava Šušar. Osim na propadanje sela, stručnjaci su upozorili da se na selu ne može živjeti od prosječno 2,8 hektara obradivih površina. Hrvatska danas ima manje poljoprivrednih površina nego prije 100 godina, dok je na uvoz hrane u posljednjih deset godina potrošeno deset milijardi dolara. No, i pored zaklinjanja u tržišno gospodarstvao sve su oči uprte u državu od koje se očekuje da podmetne leđa, kad se radi o spašavanju sela od propadanja. Istina, čulo se da država treba selo, odnosno seljaštvo samo kad je rat i - izbori. No, loša demografska slika, odnosno "spaljena zemlja" od Karlovca do Dalmacije, nije prepreka samo razvoju poljoprivrede, već i gospodarstva i turizma. Istraživanja ukazuju da se udio poljoprivrednog stanovništva u Hrvatskoj u odnosu na ukupno stanovništvo smanjio od 81,9 posto koliko ih je bilo 1900. godine, na 66,3 posto u 1948. godini, na 43,9 posto u 1961. godini. Nadalje, 1981. godine broj stanovnika na selu je iznosio 14,5 posto do 9,1 posto u 1991. godini.

Zahvaljujući ubrzanom tempu deagrarizacije, pretpostavlja se da seljaštvo danas u strukturi stanovništva u Hrvatskoj participira između sedam i osam posto. Očekuje se da će rezultati nedavnog popisa stanovništva, potvrditi takve crne slutnje. Dr. Šušar ističe da bi država trebala stimulirati preseljenje iz gradova, odnosno povratak poljoprivredi.

Ekološka poljoprivrede

Za uspješnu poljoprivrednu proizvodnju koja bi podmirila domaće potrebe za takvim proizvodima, Hrvatskoj bi trebalo između 30.000 i 50.000 obiteljskih farni. Primjerice, Slovenija ima 20.000 registriranih poljoprivrednih proizvođača. Šušar smatra da je nužna obnova sedam, osam poljoprivrednih kombinata (propalih PIK-ova) koji su bili nositelji kooperacije na selu, te povoljniji uvjeti kreditiranja poljoprivredne proizvodnje. Osim toga, udruživanja više proizvođača u zadruge, kod nas nije dovoljno iskorišteno. Time bi se obnovila uništena poljoprivreda.

Osim tradicionalne, na seoskim imanjima mogla bi se razvijati i ekološka poljoprivreda koja je, nakon izbijanja zaraznih bolesti u visoko-industrializiranim zemljama, postala pravi trend. Nadalje, za ekološku poljoprivredu, lov i planinarske domove, važan je i seoski turizam za koji postoji veliki potencijal u unutrašnjosti Istre, Gorskog kotara, Dalmatinskoj zagori, te otocima.

"Treba birati ljude, a ne stranke kako bi dobili kvalitetnu samoupravu u jedinicama lokalne samouprave i uprave", ističe Šušar. Na ruralnim područjima ljudi bi trebali imati zajamčenu zdravstvenu zaštitu. Osim toga, zašto u selima u kojima je problematična naseljenost zbog nedostatka razvojnih sadržaja ne bi gradili domove umirovljenika, pita se dr. Šušar.

(Vjesnik)

Vrlo važna informacija iz populacijskog časopisa "Narod"

Pogledajte ovo izumiranje!

Kratke vijesti:

Povrat duga domaćim bankama

Ministarstvo financija ovih je dana priopćilo da je država u relativno kratkom roku uspjela vratiti sve dugove domaćim poslovnim bankama (Globus, br. 539)

Gospodarski rast u Hrvatskoj

Državni zavod za statistiku ovih je dana objavio kako je hrvatski bruto-domaći proizvod (BDP) lani porastao za čak 3,7 posto, umjesto za 3,5 posto, koliko su iznosile ranije procjene. Tako dobro gospodarskom rezultatu, koji upućuje na izlazak iz recesije, najviše je pridonio porast izvoza usluga (konkretno, turizam) za 26,4 posto u odnosu na godinu dana ranije. Naime, u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni i lani smo ostvarili manjak, budući da pokrivenost uvoza (68 milijardi kuna) izvozom (37,3 milijarde kuna) iznosi samo 53 posto, no ohrabrujuće je što izvoz ipak raste brže od uvoza. No, dok je lani osobna potrošnja zabilježila porast od 4,1 posto, zbog smanjenja državnih plaća ona u 2001. neće dati poticaj rastu. Dakle, i ove godine će ostvarenje planirane stope od 4 posto ovisiti o turizmu. (Globus, 6.4.2001)

Prosječna plaća u Hrvatskoj

Zagreb, Prema podacima Zavoda za platni promet, prosječna je plaća u Hrvatskoj u veljači iznosila 3391 kunu, što je 20 kuna ili nominalno 0,6 posto više nego mjesec prije. U odnosu na veljaču prošle godine, prosječna je plaća u veljači ove godine nominalno bila veća za 11,6 posto, a realno 5,9 posto. Prema ZAP-ovim podacima, u privatnom sektoru plaće su niže od onih u državnom sektoru, a niže su i od republičkog prosjeka. (Jutarnji list)

Izvoz u SRJ

U prva dva mjeseca ove godine Hrvatska je u zemlje EU izvezla oko deset posto manje vrijednosti robe nego u istom prošlogodišnjem razdoblju, a uvoz iz tih zemalja povećan je za oko 29 posto. S druge strane, najveći porast izvoza, 177 posto, zabilježen je u robnoj razmjeni s Jugoslavijom u koju je izvezeno robe u vrijednosti oko 20 milijuna dolara. Hrvatska je iz SRJ uvezla robe za 6,6 milijuna dolara. (Jutarnji list)

ZAGREB-Plivi će sutra u Londonu biti dodijeljena nagrada Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za postignuća u području zaštite okoliša, koja se ove godine dodjeljuje prvi put, priopćeno je danas iz Plive. Nagradu će primiti predsjednik Uprave Plive Željko Čović na godišnjem susretu odbora direktora EBRD-a i popratnom trodnevnom poslovnom forumu, koji sutra počinje u Londonu. Čović će sudjelovati i u radu okruglog stola o civilnom društvu, pod nazivom "Radeći zajedno na socijalnim aspektima tranzicije", koji će se, u sklopu ovogodišnjega susreta odbora direktora EBRD-a, održati u ponedjeljak. (Hina)

I dalje traju napadi na hrvatski internet

Nakon malo mirnijeg drugog dijela vikenda, napadi u hrvatskom Internet-prostoru nastavljani su u noći s nedjelje na ponedjeljak te neprekidno traju već gotovo tri dana. U nedjelju navečer počeo je veliki napad na prvog po veličini privatnog davatelja Internet-usluga, Iskon. Ponovno je bila riječ o DDoS obliku napada, no nakon nešto više od sat vremena, taj je napad odbijen. U HT-u smo od zamjenika glasnogovornika Jure Šulentića doznali kako je HT predao prijavu o napadu MUP-u. Ognjen Haramina iz MUP-a potvrdio nam je da imaju spoznaje o napadu, ali u interesu istrage nije želio otkriti detalje. Dodao je da službeni zahtjev o kriminalističkoj obradi nisu dobili ni od jednog davatelja Internet-usluga. Jučer poslije podne ponovno su počeli jaki napadi, a opet je najjače napadnut HT. (Večernji list, 24.4.)

Dobrovoljnim radom osniva se prva hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno - knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih svišnih knjiga.

Unaprijed **HVALA!**

Nazovite, molim: Ivicu Puhalo, tel: (905) 507-1389

Mirko Juranda: Muke po Enveru i hrvatskom vinilnom lancu

Vlasnik tvrtke Kemokomplex iz Frankfurta Enver Moralić htio je u vinilni lanac u Hrvatskoj uložiti 600 milijuna njemačkih maraka, čime bi od sigurne likvidacije bila spašena poduzeća Adrivinil u Kaštelima, zadarski Polikem i krčka Dina koja djeluje u sastavu tvrtke DIOKI zajedno sa zagrebačkim OKI-jem. Nadalje, više od tisuću ljudi ostalo bi na svojim radnim mjestima dok bi još 200 ljudi dobilo stalan posao. Moralić je svoju primamljivu ponudu prije godinu dana poslao Vladi Republike Hrvatske koja mu, prema njegovim izjavama, nikako nije odgovarala niti zakazivala željeni sastanak.

Kada je u ožujku Moralić javno izjavio kako će, zbog godinu dana vladine šutnje, odustati od ulaganja i investiranja u vinilni lanac - podigao je na noge zaposlenike u hrvatskoj kemijskoj industriji, a svoje zaprepaštenje pokazao je i direktor kaštelauskog Adriavinila Zvonimir Krstulović. Kazao nam je kako je Moralićeva investicija trebala donijeti spas za tri tvrtke koje se nalaze u katastrofalnom i obeshrabrujućem stanju i koje na tržištu nikako ne mogu opstati same. Propadanje proizvodnih postrojenja, naglasio je, zaustavilo bi se povezivanjem tvornica u zajednički lanac, uz jakog strateškog partnera. (Njemački radio, 19.4.)

Stranačke vijesti.....

ZAGREB - Mate Granić na današnjoj je izbornoj konvenciji DC-a ponovno izabran za predsjednika, a Vesna Škare-Ožbolt za zamjenicu predsjednika Demokratskog centra (DC). Oboje su bili jedini kandidati za čelna stranačka mjesta, a na konvenciji su dobili stopostotnu podršku članstva. DC-u je prvi cilj osvajanje 10 posto glasova na predstojećim lokalnim izborima, a zatim i 10 posto glasova na idućim parlamentarnim izborima, što bi DC uvrstilo među najjače političke stranke i dovelo do sudjelovanja u obnašanju izvršne vlasti, rekao je na završetku konvencije Mate Granić.

SPLIT - Predsjednik Liberalne stranke (LS) Zlatko Kramarić rekao je danas na središnjem odбору LS-a u Splitu da se njegova stranka zauzima za rekonstrukciju Vlade jer je očito da neki ministri nisu ni sposobni ni dovoljno stručni za posao koji obavljaju.

"Međutim, rekonstrukcija Vlade ne znači nužno i rekonstrukciju koalicije", ustvrdio je Kramarić. Ako se pak rekonstruira vladajuća koalicija i izbace manje stranke, poput LS-a, dodao je, trebalo bi raspisati "prijevremene parlamentarne izbore jer bi sve drugo bila obična matematička prevara".

DUBROVNIK - Potpredsjednik Hrvatske seljačke stranke Božidar Pankretić ustvrdio je na današnjoj konvenciji dubrovačke Gradske organizacije te stranke kako je HSS dokazao da može služiti hrvatskome narodu i upravljati hrvatskom državom. Pankretić se posebice zauzeo za pravnu državu ističući da se "mnogi koji sudjeluju u vlasti i sjede u kabinetima moraju spustiti među narod kako bi brže i kvalitetnije rješavali probleme, a upravo članovi HSS-a imaju za to snage i ne žele odustati od teških zadataka".

PAZIN - Predsjedništvo Istarskoga demokratskog sabora (IDS) za nositelja stranačke liste na izborima za županijsku skupštinu imenovalo je danas predsjednika stranke Ivana Jakovčića, a za novog istarskoga župana IDS je predložio dosadašnjega gradonačelnika Pule Giancarla Čupića. IDS je to odlučio danas iza zatvorenih vrata u Pazinu gdje se raspravljalo o pripremama za predstojeće lokalne izbore. Na sjednici su donijeti kriteriji za sastavljanje liste za županijsku skupštinu. (Hina, 21. travnja)

TOMČIĆ: HSS NIJE SUDJELOVAO U NEGATIVNOSTIMA OVE VLASTI

DUBROVNIK - HSS je stožerna politička stranka koja će na sljedeće izbore izaći samostalno jer je njezin rejting među biračkim tijelom u uzlaznom trendu i vrijedimo više nego što to pokazuju ankete - rekao je to na konferenciji za novinare u Dubrovniku predsjednik HSS-a Zlatko Tomčić. Kazao je kako HSS nije sudjelovao u negativnostima koje je generala ova vlast već je djelovao samozatajno, smatrajući da ne treba dalje otežavati situaciju. (Hina)

Zanimljivosti

AKCIJA ZA SPAS DUBROVAČKOG ARBORETRUMA

U najljepšemu komadiću europskog kopna - Dubrovniku, gdje zadivljeno zastajemo pred ljepotama drevnih zidina i smaragdnom morem, predstavljen je 9. travnja projekt zagrebačkog dnevnika Vjesnik i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti *"Spasimo Arboretum zajedno - svjedočanstva iz Trstenoga"*. U skladu s američkom krilaticom "Do it now", u duhu dobre tradicije velikih europskih novina, Vjesnik nastavlja veliku humanitarnu akciju kojoj je cilj obnoviti jedan od najljepših parkova svijeta - biser kulturne i prirodne baštine što se od 15. stoljeća razvijao uokolo Gučetićeve ljetnikovca.

U Umjetničkoj galeriji Dubrovnik Vjesnikova je ekipa predvođena likovnom kritičarkom i urednicom Kulturne rubrike Vesnom Kušin nazočnim novinarima predstavila izložbu izvanrednih fotografija Ranka Markovića što prikazuju ne samo spašenu ljepotu Trstenog već i spaljen i apokaliptičan krajolik nastao nakon dva velika požara. Izložba je, valja reći, tek početak projekta koji obuhvaća i okrugle stolove i predavanja uglednih stručnjaka u drugom dijelu mjeseca travnja. U ime HAZU konferenciji je nazočio akademik Frano Kršinić.

Prvi je izložbu pozdravio ravnatelj UGD-a Antun Maračić, stručnjak koji je već izložbama Vlahe Bukovca i Emanuela Vidovića vratio Umjetničkoj galeriji Dubrovnik staru slavu iz doba kada je Dubrovnik bio jedan od centara svijeta, prije no što su se ga topovnjače crnogorskoga korpusa vratile u srednji vijek. Vesna Kušin, koja je u ovaj projekt osim znanja i stručnosti uložila i golemu količinu energije, karakteristične valjda jedino za američke stručnjake, podsjetila je na vrijednost Arboretuma Trstenog. Stvaranje prvoga renesansnog vrta vezalo se uz gradnju ljetnikovca Gučetić 1494. godine. Tijekom pet stoljeća renesansnoj jezgri, koja je 1736. u dijelu uz Neptunovu fontanu dobila baroknu klasicističku sekvencu, pridodani su novi perivoji. Posljednja faza razvoja parka obuhvaćala je romantičarski perivoj na Drvarici nastao krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Arboretum je prvi put planuo u vrijeme Domovinskoga rata 1991., kad je zahvaćen i dio povijesnog vrta. Nakon toga gorio je u kolovozu 2000., kada se vatrena stihija iz susjedne države na dubrovačko primorje spustila u fronti dugačkoj deset kilometara. Potpuno je izgorio romantičarski perivoj na Drvarici te šuma alepskog bora i čempresa na zapadnom rubu Arboretuma. Šteta se mjeri u tisućama izgorjelih stabala, grmlja i drugoga raslinja. Vjesnik je, podsjetimo, otvorio dva žiro-računa, na kojima je do danas prikupljeno 300.000 kuna, koje će biti uložene u prve radove rasčišćavanja i obnove, za koje HAZU tek treba izraditi detaljan plan.

Same fotografije Ranka Markovića potvrdile su kao sjajnog snimatelja prirode na tragu onih velikih znalaca magazina Life što su prirodu znali pretvoriti u umjetnički spektakl. Vjesnikova izložba gostovala je u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt, KD Vatroslav Lisinski i sisačkoj Galeriji INA-Rafinerije, a ide i u Vukovar i Beč, a možda i London i SAD. Kao šećer na kraju predstavljanja izložbe predložen je set kartolina - razglednica s motivima Dubrovnika i Trstenoga, svjetski vrijedan dizajn Dragice Petrović i Srećka Cveka iz tvrtke ADU d.o.o. Osim Vesne Kušin i Ranka Markovića, Vjesnikovu projektu pridonijeli su i Vesna Gajski (marketing), Zvonko Kuhtić (dizajn pozivnice i plakata), Zvonko Gajski (urednik Nedjeljnog Vjesnika), Ivo Kos, Goran Smokvina (postav izložbe) i Silva Kozjak (grafički dizajn posebnog priloga Arboretum, što je izlagan i u Klovićevim dvorima). Sponzori izložbe su Zagrebačka banka i tvrtka Olympus, koji su pokazali koliko imaju razumijevanja za uništenu hrvatsku baštinu. (Marina Tenzera, Vjesnik)

BELJSKIM DELICIJAMA SLADILI SU SE CAREVI I KRALJEVI

BELI MANASTIR - Još su Eugen Savojski i Marija Terezija, a nakon njih pripadnici dinastije Karađorđevića, visoki partijski funkcionari, i na poslijetku najnoviji vlastodršci, uživali u blagodatima baranskog kulena, a tradicija proizvodnje kulena i ostalih suhomesnatih proizvoda nastavila se do današnjih dana. Malo koji Baranjac zna da je u neuglednoj zgradi, smještenoj na izlazu iz Belog Manastira u smjeru

Petlovca, jedan od najprofitabilnijih beljskih pogona - pogon trajnih proizvoda. Kroz njega nas je proveo poslovoda Franjo Gotal, koji zajedno s 18 djelatnika, bez mnogo pompe, ovim suhomesnatim proizvodima promovira cijelo Belje, a samim tim i Baranju. Svi ljubomorno čuvaju tajnu kvalitetnog beljskog kulena, neizbježnog "dekora" mnogih značajnih fešti diljem Hrvatske i Europe.

- Zbog neiskorištenosti kapaciteta ne možemo zadovoljiti tržište - žali se Gotal, napominjući kako je iskorištenost kapaciteta samo 30-ak posto, dok bi punim kapacitetom proizvodili i do deset tona proizvoda dnevno. Tome svjedoče i upola neiskorištene dimne komore, kao i prostorije s klima-uređajima koje služe za zriobu proizvoda. - Tajna je u (domaćoj) sirovini i sušenju - kaže Gotal, napominjući kako cjelokupni ciklus proizvodnje kulena traje oko 60 dana. Dimljenje je posebna priča, budući da beljci koriste samo piljevinu od bukve, a dim, prije nego što uđe u komoru, prolazi kroz mlaz vode u posebnim uređajima napravljenim u beljskom TOS-u. Budući da se nalazimo u vremenu uoči najvećeg katoličkog blagdana, Uskrsa, kada je na trpezama neizbježna kuhana šunka, Gotal nam je pokazao ostatke "skrivenog blaga", nedostupnog očima znatiželjnika, napominjući kako je zbog izuzetno velikog zanimanja unaprijed prodano sve što se prodati može. Osim kulena, u komorama se prostiru srijemske kobasice, budole, dalmatinske pancete, zimske salame, iako je lepeza beljskih suhomesnatih proizvoda znatno veća. Uz narezani kulen i budolu, te neizbježnu časicu beljske graševine, napomenuo nam je kako je tijekom okupacije pogon radio dok je bilo sirovine, a dugo stajanje uzrok je raznih kvarova.

- Mi smo još uvijek u probnoj proizvodnji - rekao je Gotal, žurnim korakom odlazeći na tek kuhani fiš-paprikaš, napominjući kako se ne može svaki dan jesti suhomesnato. Na rastanku smo ga upitali čiji je kulen bolji - njegov ili beljski, a umjesto odgovora uslijedio je samo zagonetan osmijeh. (I. Getto, Glas Slavonije)

PRVA PLANTAŽA TARTUFA U HRVATSKOJ!

NAŠICE - Pola godine nakon što je u Hrvatskoj promovirao plantažni uzgoj tartufa i vrganja, Našičanin Tihomir Ljiljak ovih je dana na svojoj farmi, na kojoj uzgaja i nojeve, otvorio prvu plantažu tartufa u Hrvatskoj! Plantažni uzgoj tartufa do nedavno je kod nas, osobito u Slavoniji, bio velika nepoznanica, no Ljiljak je, u suradnji s talijanskom tvrtkom "Emiliana tartufi florumivaistica" vlasnika Oscara Galliere, "uvezao" ovu posebnu tehnologiju. Riječ je o sadnicama lješnjaka ispod čijeg se korijena razvija tartuf. Takav se uzgoj preporuča strpljivima, jer prvi se plodovi dobiju tek nakon tri godine. Nakon toga, međutim, iskoristivost sadnica može trajati i do 30 godina, što uzgoj čini vrlo unosnim. Ljiljak na plantaži za sada ima 500 sadnica bijelog (kvalitetnijeg) tartufa, a uzgoj su odobrili Ministarstvo poljoprivrede i Institut za zaštitu bilja iz Zagreba uz stručni nadzor osječkog Poljoprivrednog instituta. (M. Filipović, Glas Slavonije)

OTVORENA TURISTIČKA SEZONA U NACIONALNOM PARKU KRKA

ŠIBENIK - U pravome trenutku, u prelijepom proljetnom podneblju, kraj drevnih mlinica na Slapovima Krke, 04. travnja je na svečanosti, što su je činila pretežno djeca, ali i skupine stranih turista, službeno otvorena ovogodišnja turistička sezona u jednom od najposjećenijih hrvatskih nacionalnih parkova - NP "Krka". Povod je bio predstavljanje stare kamene valjalice u kamenu mastilu, a koja služi za valjanje vunenih prekrivača, pranje i bijeljenje. Uredaj star gotovo 200 godina dugo se nalazio pod slojem zemlje i raslinja, uza jednu od mlinica u prizemlju pretvorenu u bife. Strpljivim radom djelatnika nacionalnoga parka, sve je vraćeno u nekadašnje stanje. Prvi sukanci u vrtlogu vode kamenoga "koša" bačeni tom prigodom na obradu, označili su, simbolično, vraćanje još jednog od starih pučkih zanata. Ravnatelj NP "Krka" je tom prigodom izjavio kako na otvaranju ovogodišnje sezone se to željelo učiniti sa najmlađima i tako označiti budućnost ovoga izuzetnoga predjela prirode u zajednici sa naraštajima koji dolaze. Očekuje se da će sezona 2001. biti vrlo uspješna i premašiti brojku od 360 tisuća posjetitelja od lanske godine. (D. D., HIC - Split)

IZLOŽBA U VELEPOSŁANSTVU REPUBLIKE HRVATSKE U OTTAWI

18. travnja 2001. otvorena je izložba mozaika, skulptura i slika hrvatsko-kanadskog umjetnika **Vladimira Polgara** u novootvorenoj "Croatian Embassy Gallery" u glavnom gradu Kanade Ottawi. Izložbu je otvorio veleposlanik gosp. Andrija Jakovčević, a prisutni su razgledali eksponate koji su nastali uglavnom u protekle dvije godine. Zanimljivo je da je većina eksponata rađena u tehnici čavli u drvetu između kojih je i mozaik veličine 6 x 14 stopa koji je umjetnik izradio povodom 10. obljetnice osamostaljenja Republike Hrvatske. Izložba će biti otvorena za vrijeme redovnih uredovnih sati do 18. svibnja 2001.

IZBOR IZ OPUSA MARKA MARULIĆA

U godini Marulićevih jubileja - 550. obljetnice rođenja i 500. obljetnice dovršetka "Judite" - pojavio se, kao najprikladniji prilog proslavi, dosad najpotpuniji izbor iz djela "oca hrvatske književnosti". U biblioteci "Biseri hrvatske književnosti" urednice Đurđe Macković i zagrebačke naklade "Mozaik knjiga" upravo je objavljena antologija Marulićevih djela "Duhom do zvijezda" koju je priredio i pogovorom je opremio mr. Bratislav Lučin, voditelj Marulianuma, centra za proučavanje Marulićeva djela i njegova humanističkoga kruga.

Na petstotinjak stranica mjesta se našlo za odabir iz Marulićeva djela stvorenoga na tri jezika: hrvatskom, latinskom i talijanskom. Prvu cjelinu predvodi znamenita "Judita", a tu su još i "Susana", "Molitva suprotiva Turkom", "Tuženje grada Hjerolimima" i dr.; u drugoj je izbor iz najboljeg Marulićeva latinskoga epa "Davidijade", iz "Evangelistara", pa "Poslanica papi Hadrijanu VI." itd.; među talijanskim su djelima soneti, a odabir zaključuju Marulićeva pisma slavnim suvremenicima.

Ne samo književni spomenik, nego, reći će Lučin, klasik i za treće tisućljeće, kojega se intenzivno još uvijek i čita i proučava, Marulić ovim izborom učvršćuje svoje neprijeporno mjesto prvaka hrvatske književnosti kojega su svojedobno čitali i Henrik VIII., i Thomas More, i Francisco de Quevedo, i sv. Franjo Ksaverski i koji do danas ostaje nepremašeni hrvatski pisac bestseler a svjetskim razmjerima objavljen više od 400 puta! (Večernji list)

LJEPOTA DALMATINSKOG NARODNOG BLAGA

U prostorima splitskoga Etnografskog muzeja otvoren je sedmi stalni postav, koji sadrži vise od 500 vrijednih eksponata raspoređenih na četiri etaže i nekoliko zasebnih tematskih jedinica. U prizemlju muzejske zgrade iz 15. stoljeća, koja je nekad bila Gradska vijećnica, izložene su narodne nošnje iz dinarskog i jadranskog područja. Unikatni vezovi, kvalitetni materijali, derdani, pregače prekrivene novcem, zlatni nakit i koralji, bijele uširkane košulje i svilene čipke ocrtavaju neprocjenjivo kulturno i etnološko bogatstvo dalmatinskih, primorskih i krševitih seoskih krajeva.

Zasebna cjelina u prizemlju predstavlja polugrađansku spavaću sobu (kamaru) s početka 20. stoljeća u kojoj, u gaćama i košulji, stoji stara muzejska lutka Frida. Prvi kat posvećen je nošnji jadranskog područja, sadržava opravu s otoka i priobalnog pojasa. Nošnju određuje jak utjecaj europske modne tradicije, čime se bitno razlikuje od nošnje seoskih sredina. Prevladavaju kupovne tkanine i mnoštvo dekorativnih predmeta. Na drugom katu izložene su nošnje iz Dalmatinske zagore, a prikazan je i dio gospodarstva. Nisu izloženi svi predmeti jer je muzejski prostor za takvo predstavljanje skućen i neprikladan. Dalmatinska narodna oprava izrađena je od grubljih i tvrdih materijala s malo ukrasa. Za žensku nošnju karakterističan je sadak, haljetak bez rukava, ukrašen raznobojnim tekstilnim dodatcima, a kod muškaraca karakteristična je jačerna-prsluk bez rukava ukrašen srmom, tokama i pucetima. Inače, najpoznatija zagorska muška nošnja je sinjskog alkara i alkarskog momka, a ženska iz Vrlike.

Zbirka oružja sadrži hladno i vatreno oružje, jatagane (rariteti iz 1559. godine), bodeže i noževe, mačeve i sablje, kubure i puške. U potkrovlju muzeja smještena je primorska kuhinja koja ocrta duh vremena s početka 19. stoljeća. Raritetni predmeti u staroj kužini

oduševili su posjetitelje izložbe. Iznimno su lijepe i bogato izrezbarene škrinje u kojima su dalmatinske bake čuvale dotu, ruho, nakit i druge dragocjenosti. (Vjesnik)

Spontani izraz proljećarskih ideja

Hrvatsko je proljeće bilo sjecište najrazličitijih idejnih strujanja, čiji je zajednički cilj bila reafirmacija nacionalnih i državotvornih interesa. U tome je posebnu ulogu, ponajprije u naglom buđenju kritičke svijesti, imao karizmatiski "Hrvatski tjednik", glasilo Matice hrvatske. Prvi se njegov broj pojavio 16. travnja 1971, a list je nakon Karađorđeva bio prisilno ugašen. U tom su razdoblju izašla ukupno 34 broja, od kojih je onaj posljednji, bez numeracije i s datumom 7. prosinca 1971, bio i formalno zabranjen. Prvih 13 brojeva kao glavni je urednik potpisao Igor Zidić, a naslijedio ga je i do posljednjeg broja ostao Vlado Gotovac, dok je odgovorni urednik sve to vrijeme bio Jozo Ivičević. Uredništvo se ponešto mijenjalo, no najstalniji su u njemu bili Zvonimir Lisinski, Ivo Škrabalo, Zvonimir Berković i Hrvoje Šošić. Svoj su snažni trag u listu ostavili i Franjo Tuđman, Bruno Bušić, Ivan Cerovac, Srećko Lipovčan, Zlatko Posavec, Dubravko Horvatić, Petar Selem i Zlatko Markus. (...) (Večernji list)

DRAGULJI "ZAGREB FILMA"

Prošle je godine Giannalberto Bendazzi, vodeći svjetski povjesničar na području animiranoga filma, sastavio svoju milenijsku listu najboljih animiranih filmova. Na tom popisu među 84 ostvarenja našlo se čak 8 filmova nastalih pod produkcijskim okriljem "Zagreb filma", što je brojka kojom se ne može pohvaliti nijedan svjetski studio. Tu činjenicu spretno je iskoristio "Zagreb film" te je napravio videokasetu "Dragulji Zagreb filma", koja obuhvaća filmove "Inspektor se vraća kući" Vatroslava Mimice, "Surogat" Dušana Vukotića, "Vau vau" Borisa Kolara, "Znatijelja" Borivoja Dovnikovića, "Možda Diogen" Nedjeljka Dragica, "Mačka" Zlatka Boureka, "Satiemania" Zdenka Gasparovića i "I Love You Too..." Joška Marušića.

S obzirom na to da većinu tih remek-djela obični gledatelj može pogledati samo ako se nade pred televizorom u trenutku njihova emitiranja, ova je inicijativa za svaku pohvalu, pogotovo jer bi mogla biti inicijator sustavnijeg objavljivanja klasika hrvatskoga filma u formatu videa. "Dragulji Zagreb filma" bit će predstavljani 10. travnja u 13 sati u Continental Megastoru, a na svečanosti će biti i Giannalberto Bendazzi, koji će navečer u MM-centru održati uvodni govor prije projekcija odabranih filmova.

Svoj izbor najboljih animiranih filmova svih vremena Giannalberto Bendazzi napravio je po narudžbi festivala u Annecyju, a zanimljivo je da sama antologija, objavljena s prigodnim autorovim komentarima, započinje riječima: "Posvećeno uspomeni Zlatka Grgića koji nije imao dovoljno vremena da dostigne vrhunac koji je njegov talent obećavao". (Večernji list)

RABUZINOVA HIMNA ŽIVOTU

Punih pedeset pet godina slika, sada već osamdesetogodišnji Ivan Rabuzin, svoje šumovite zagorske zelene brege, velike crvene i bijele cvjetove iznad kuća, kugličaste oblake i krošnje drveća i veliko Sunce, sklad prirode specifičnoga kolorita koja svojom raskoši zrači optimizmom i vjerom u život. Prigodnom, malom retrospektivnom izložbom najznačajnijih slika iz bogatoga opusa proslavljen je 28. ožujka u Hrvatskom muzeju naivne umjetnosti ne samo 80. rođendan našega vrsnog umjetnika, nego i pedeset peta obljetnica neprekidnoga slikarskoga stvaranja, ali i 45 godina od prve izložbe slikarstva klasika hrvatske i svjetske naive. (Večernji list)

HRVATSKA ISKRA

**Uredništvo: 1137 Centre Street
Thornhill, Ont. L4J 3M6
Canada
Tel: (905) 738-0053
Fax: (905) 738-9853**

Haaški istražitelji počinju iskopavati grobnicu u Kninu u kojoj su navodno pokopani Srbi

KNIN, 16. travnja - Iako su haaški istražitelji najavili dolazak u utorak, pristup kninskom groblju i prostoru oko njega već čuva policija. Naime, hrvatska je Vlada udovoljila zahtjevu Međunarodnog kaznenog suda u Haagu da se na području Knina istraži grobnica za koju se sumnja da krije tijela ubijenih srpskih civila. Istražitelji će u utorak početi s iskapanjem posmrtnih ostataka da bi se otkrio uzrok smrti, a zatim slijedi identifikacija i utvrđivanje točnog broja pokopanih osoba. Istraga na tom području odvijat će se u suradnji s hrvatskim nadležnim tijelima. Željko Žganjer, županijski državni odvjetnik u Šibeniku, potvrdio nam je da će u utorak u ekshumaciji tijela iz masovne grobnice na kninskom groblju sudjelovati i predstavnici šibenskih pravosludnih tijela.

Neslužbeno se pretpostavlja da ta masovna grobnica krije više od 200 tijela. Žganjer smatra da su u grobnici vjerojatno pokopani leševi ne samo sa šireg kninskog nego i s gospičkog područja. Uz ubijene, tamo su pokopani i oni koji su umrli prirodnom smrću. Takvih je vjerojatno malo, ali ih zasigurno ima, kaže županijski državni odvjetnik i dodaje da prvi put čuje za postojanje nekih drugih masovnih grobnica na kninskom području. Jasno je da istražitelji Haaškog suda dolaze na kninsko područje na temelju izvješća koje je o stanju za vrijeme i nakon »Oluje« u bivšem sektoru Jug sastavio Hrvatski helsinški odbor. Nedavni posjet istražitelja Šibeniku kad su se susreli s bivšim zapovjednicima policijskih postaja Dmiša, Knina, Gospića te Šibenika potvrdio je Vjesnikov navod da im je zapravo cilj saznati nešto više o ratnim

zbivanjima na širem području Knina. Od bivših policijskih zapovjednika htjeli su čuti što oni o tome znaju i jesu li spremni svjedočiti o svojim spoznajama i opažanjima.

Izvjешće HHO-a o »Oluj« teško tereti pripadnike Hrvatske vojske. Navodi se da je u tzv. sektoru Jug ubijeno oko 400 osoba, od toga njih više od 200 na kninskom području. Poznato je da su nakon »Olje« počinjeni zločini u Varivodama i Gosićima gdje je ubijeno 16 Srba, a mogućim ubojicama upravo se sudi u ponovljenom sudskom postupku pa se postavlja pitanje gdje su stradali ostali srpski civili. Spominju se ubojstva civila u Gruborima, Radijevcu i Korenici u kojima je, navodno, ubijeno više Srba. Ipak, pitanje je tko su ti drugi, navodno, nestali i ubijeni Srbi za koje HHO tvrdi da su pokopani u masovnoj grobnici na kninskom groblju i to u više redova kako bi se sakrio stvarni broj ubijenih.

U »Bijeloj knjizi« - dokumentu koji je bivša Vlada poslala Vijeću sigurnosti UN-a - navodi se da nije bilo ratnih zločina nad Srbima. U tom se dokumentu spominje da je prvi zahtjev u vezi s »Olujom« datiran 27. srpnja 1996. godine kad su zatražena izvješća o poginulima tijekom akcije, zatim o obdukcijama, mjestima gdje su pokopani... U »Bijeloj knjizi« ističe se i da je od početka rata Hrvatska procesuirala tisuće ljudi. Dosad je osuđeno 1949 osoba, među kojima njih 27 za ubojstva. Evidentirano je 18 kaznenih djela teškog ubojstva iz koristoljublja. Zatvorske kazne izdržava 13 osoba.

VJESNIK, Utorak, 17. travnja 2001.

Najnovije....

Hrvatski Radio - poseban program na kratkom valu za inozemstvo!

18. travnja Hrvatski Radio počinje emitirati poseban program namijenjen hrvatskom iseljeništvu u prekomorskim zemljama, kao i stranoj javnosti. Program će se emitirati na kratkom valu, a biti će i na internetu. Svakog dana moći će slušati dvosatnu emisiju na hrvatskom i španjolskom jeziku namijenjenu slušateljstvu u Južnoj Americi i svima španjolskog govornog područja koja će se emitirati od 23-01 UTC, kao i dvosatne emisije na hrvatskom i engleskom jeziku za slušatelje u Sjevernoj i Južnoj Americi, Novom Zelandu i Australiji, u vremenu od 01-09 UTC. Taj poseban program Hrvatskog radija za slušatelje u inozemstvu, koji će se emitirati na kratkom valu, radi se u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika kao jedan od posebno važnih projekata Vlade Republike Hrvatske kojim želimo bolje, pravodobno i istinito informirati Hrvate koji žive izvan domovine kao i svu stranu javnost.

Međutim, već od 8. travnja 2001 možete slušati I. program Hrvatskog Radija na slijedećim frekvencijama:

Jaž. Amerika: 0100-0259 CEDT=2000-2159 TAT= 2300-0059 UTC 9.925 kHz

Sj. Amerika Ist.: 0300-0459 CEDT=2100-2259 EDT = 0100-0259 UTC 9.925 kHz

Sj. Amerika Zap.: 0500-0659 CEDT = 2000-2159 PDT = 0300-0459 UTC 9.925 kHz

Novi Zeland: 0700-0859 CEDT=1700-1859 NZT= 0500-0659 UTC 9.470 kHz

Australija: 0900-1059 CEDT = 1700-1859 EAT = 0700-0859 UTC 13.820 kHz

Želimir Klasan, HTV i Radio, Odašiljači i veze, Zagreb, Hrvatska

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

KULT DO KULTA

Za hrvatske birače bilo bi spasonosno kad više nikad ne bi bili zavedeni moralom i poštenjem. Za nemoral i nepoštenje postoje ispo-vijedaonice, policija, sudovi, a upravo na tobožnjem moralu i pošte-nju sadašnja je vlast godinama skupljala bodove. Kad je očito da u zemlji nema poboljšanja, a ima pogoršanja, što uopće znače moral i poštenje? Baš ništa! To više što je šestorka namjestila na tisuće svojih podobnih ljudi tamo gdje su novac, moć i povlastice i što krčmi zemlju sa svojim tajkunima poput Gorana Štroka.

Odvjetnik Miroslava Kutle, Nobilo, uporno uvjerava javnost kako nema dokaza da je Kutle kriminalac, a koliko je krivac za loše poslovanje nekih poduzeća, takvim ga je učinila vlast za koju je, prelijevanjem novca iz tvrtke u tvrtku, čuvao socijalni mir. Ako je to istina (Nobila nitko ne opovrgava!), ako su slično radili još neki optuženi tajkuni, što će ostati od priča o silnim pljačkama, o čak 16 milijardi dolara iznesenih iz Hrvatske od kojih još nije dokazan ni cent?

Neko se vrijeme birač mogao zadovoljiti obećanjima o progonu kriminala, mogla se poticati njegova srdžba fantastičnim svotama koje su navodno pokradene, mogli su Mesić, Račan. Budiša i ostali biti nošeni na brzacu golemoga nezadovoljstva, ali kad-tad presahne korito kojim ne teče voda iz izvora, nego se umjetno puni dokle se može. Upravo ta izvornost nedostaje vlasti. Umjesto nje, Mesić priča viceve o boljem životu, Račan igra šah sa svojom nemoći, a Budišina umišljenost u svoju veličinu nikako da se pomiri s činjenicom da te veličine nikad nije bilo.

Sudeći po njihovom ponašanju. Mesić, Račan, Linić, Crkvenac, Budiša, Radoš, Pusička, Antunovićka, Adlešićka i mnogi drugi iz vlasti pripadaju politici kulta ličnosti, koji ne podliježe kriteriju doprinosa općem dobru, nego nameće diktat po kojem su oni dobri sami po sebi. Novine su sve krcatije slikama iz njihova djetinjstva, mladosti, iz obiteljskih intimnosti, što će reći da se kolektivni diktator sprema jako dugo održavati na vlasti.

Već i najljepiji komentatori iz medija sklonih šestorki primjećuju kako će se temeljni sukob u hrvatskoj demokratskoj budućnosti dogoditi između nedjelotvornog vlastohleplja i menedžera koji će poštenje i nepoštenje, moral i nemoral prepustiti ispovjedaonicama, policiji, sudovima i dokonim humanistima, a zemlju bogatiti radom, proizvodnjom i novcem.

Hrvatska je još uvijek zarobljenica mita iz komunizma, po kojem Račan vrijedi već po činjenici što je i u njemu imao vlast, a Budiša po činjenici što je u njemu bio žrtva. Tako je demokracija zadana kultom prošlosti, a ne sobom samom!

Milan Ivkošić - Večernji list, 20. travnja 2001.

Otvoreno pismo Hrvatskoga narodnog sabora BiH hrvatskom narodu u RH:

NE DAJTE DA MINIRAJU GRANICU IZMEĐU NAS

MOSTAR - Hrvatski narodni sabor BiH uputio je otvoreno pismo hrvatskom narodu u Republici Hrvatskoj, u kojemu navodi: "Hrvatski narod u BiH, ovih korizmenih dana na početku 21. stoljeća, uistinu doživljava svoju Kalvariju:

Sve je više glasova koji viču - Kriv je! Još samo da viknu, razapni ga! Pansa se ovih dana pretvara u tragediju. Oni koje je svjetska zajednica poslala da grade mir i demokraciju u ratom iznučenoj zemlji na temelju daytonskog mirovnog sporazuma, nakon pet i pol godina od završetka rata, krivicu za svoj očiti neuspjeh svaljuju na hrvatski narod. To rade oni koji imaju sva prava protektora, a odgovornost prebacuju na druge. Oni kriminaliziraju cijeli narod kao i rukovodstvo koje je taj narod izabrao na izborima koje su oni organizirali i po pravilima koja su sami odredili.

Kad hrvatski narod jasno kaže što hoće, a hoće svoju slobodu i jednakost s drugima dva naroda, u demokratskoj BiH, onda pošalju maskirane naoružane ljude, ukupne transportere i tenkove na narod pod izgovorom kontrole rada jedne privatne banke. Kad legitimno hrvatsko rukovodstvo pozove na ozbiljan dijalog o ustavnoj reformi i javno izloži svoja načela za te pregovore, onda kažu da se za svoja prava trebaju boriti u institucijama sustava. To je licemjerje, jer upravo te institucije su formirane na temelju izbornog inženjeringa i mimo volje hrvatskog naroda.

I što je najvažnije, ovih pet godina rada u tim institucijama je pokazalo da one ne daju jamstva za zaštitu interesa hrvatskog naroda. Greške koje su u Daytonu ugrađene u Ustav BiH, a koje su priznali i njegovi američki tvorci, nitko ne želi ispraviti. Nas koji tražimo ispravljanje tih

Obavijest HNB-a novčarskim kućama u RH o odnosima s Hercegovačkom bankom: Poslovanje tek uz suglasnost upraviteljice Toby Robinson

Hrvatska narodna banka obavijestila je novčarske kuće u Hrvatskoj da svoje poslovanje s Hercegovačkom bankom iz Mostara mogu obavljati tek uz suglasnost privremene upraviteljice Toby Robinson, koju je na tu dužnost, suspendirajući sva ovlaštenja dioničara, direktora i djelatnika Banke, 6. travnja imenovao visoki predstavnik u BiH Wolfgang Petritsch. U dopisu iz Sektora za odnose s inozemstvom i Direkcije za međunarodni platni promet i odnose s inobankama navodi se kako se sukladno obavijesti

SFOR tijekom noći bagerima provalio u Hercegovačku banku

U srijedu ujutro, oko 1 sat i 30 minuta, snage SFOR-a provalile su uz pomoć teških strojeva, bagera i oklopnih transportera u zgradu uprave Hercegovačke banke. (...) Očevici tvrde da je akcija trajala gotovo 5 sati i da su pripadnici SFOR-a u zgradi banke sve isprevtali i porazbijali, te da su po izlasku iz zgrade iznijeli velike količine materijala, koji im je pri žurnom odlasku čak i ispadao iz kamiona. Očevici, koji je akciju SFOR-a promatrao s balkona, tvrde da je sve to pokušao i snimiti, ali su ga SFOR-ovci primijetili, te ga reflektorima zaslijepljivali i prema njemu uperili oružje nekoliko sati.

Prema tvrdnjama očevica, koji su uspjeli ući u banku za vrijeme policijskog uviđaja, u zgradi banke sve je porazbijano i prevruto. Prema tvrdnjama jednog inozemnog diplomata, akciju SFOR-a u Mostaru

KAMPANJA VISOKOG RIZIKA PROTIV HRVATA U BIH

Strani predstavnici u BiH započeli su kampanju zastrašivanja Hrvata, najavljujući kako su odlučni slomiti hrvatski separatistički pokret, koji nazivaju najvećom opasnošću za mir od potpisivanja mirovnog sporazuma u Daytonu prije šest godina. Neimenovani međunarodni izvori upućuju prijetnju preko britanskih medija i najavljuju nove zapljene moguće još neke banke ili financijske institucije u idućih nekoliko dana, piše jučeršnji Daily Telegraph (DT). Iste najavljuje i moguću blokadu granice s Hrvatskom. Kampanju u svjetskim medijima organizira Ured visokoga predstavnika (UVP), ali strani diplomati u Sarajevu uviđaju da se UVP uputio u golemi rizik otvaranjem neprijateljstva spram separatista, piše DT. Zapadni diplomat izjavio je spomenutom listu: "UVP opetuje kako je hrvatsko vodstvo na uzdama. Ako se preračunao, UVP može izazvati eksploziju koju neće moći ugušiti.

pogrešaka kako bi svi narodi i svi građani imali jednaka prava, proglašavaju ekstremistima, radikalima, lopovima, kriminalcima itd.

Hrvatski narode i građani u Republici Hrvatskoj!

Od vas očekujemo da razumijete naš problem, a da kao dio istog hrvatskog naroda ne dopustite da se vlast koju ste vi izabrali stavi u službu politike međunarodne administracije u BiH, koja od Hrvata u BiH želi napraviti poslušnu i obespravljenu manjinu. Ne dopustite da se između nas prave novi berlinski zidovi, minira granica i stavljaju bodljikava žica i druge prepreke. Nama ne mogu pomoći isprazne fraze hrvatskih dužnosnika o ustavnoj obvezi o skrbi Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Nama ne treba ničija skrb, već normalan odnos dvaju dijelova istoga naroda u dvije države. Još manje nam trebaju poruke da moramo tražiti svoja prava u institucijama sustava.

Nama treba jasno očitovanje da su Hrvati u BiH konstitutivan narod kojem onda pripadaju i prava konstitutivnog naroda. Treba nam i jasna izjava o manjkavostima daytonskog sporazuma. Treba nam barem toliko povjerenja i suradnje koliko sada postoji između službene vlasti u Zagrebu i bošnjačkog rukovodstva. Pomozite da se i mi izborimo za svoja prava kao što su mnogi Hrvati iz BiH tijekom rata pomagali Republici Hrvatskoj u njezinoj borbi za opstanak i samostalnost. Sigurni smo da ćemo preživjeti svoju Kalvariju i da ćemo dočekati svoj Uskrs. Svim kršćanima želimo sretan Uskrs", stoji u otvorenom pismu Predsjedništva Hrvatskoga narodnog sabora, upućenom hrvatskom narodu u Republici Hrvatskoj, (Slobodna Dalmacija, 14.4.)

Agencije za bankarstvo Federacije BiH svi transferi s Hercegovačkom bankom, kao i moguća zaduženja za Banku, ne smiju izvršavati prije obavijesti privremene upraviteljice.

Takvo upozorenje upućeno je predsjednicima uprava i sektorima za odnose s inozemstvom osam domaćih banaka s velikim ovlaštenjima, među kojima su Hrvatska poštanska banka, Karlovačka banka, Privredna banka, Raiffeisen banka, Slavonska banka, Splitska banka, Zagrebačka banka i Varaždinska banka. (Večernji list)

snazno su poduprli i zrakoplovi NATO saveza, koji su u srijedu ujutro u više navrata doista nisko nadlijetali grad na Neretvi.

Bila je to namjerna demonstracija sile i jasna poruka onima koji očito nisu shvatili svu moć i ozbiljnost međunarodne zajednice i koji su se nakon prve blage akcije SFOR-a osokolili. U inozemnim diplomatskim krugovima također se tvrdi da je bilo veoma važno nastaviti s operacijom Hercegovačka banka, koja je opet s druge strane *nanijela golemu štetu mostarskom gradonačelniku Nevenu Tomiću, u kojeg međunarodna zajednica ima puno povjerenje, za razliku od Gradskog odbora HDZ-a, koji od njega traži napuštanje funkcije gradonačelnika. Gotovo je sigurno da će Tomić, zbog brojnih pritisaka uskoro podnijeti ostavku, samo se čeka pogodni trenutak da je preda Gradskom vijeću. (Republika 19.4.)*

Na organiziranu kampanju protiv Hrvata u BiH upućuju napadi u nekoliko britanskih medija. The Guardian proglašava izabrane predstavnike Hrvata samozvanim liderima. Daily Telegraph ipak priznaje kako je velik broj Hrvata ogorčen gubitkom ušteđevina prilikom zapljene (Hercegovačke) banke. Ako se zapljene nastave, neizbježni su nasilni sukobi, upozorava DT. Isti list piše kako se čini da su mnogi strani službenici u Sarajevu podcijenili ogorčenost tisuća Hrvata i da "bolnica u Mostaru ostaje bez hrane i lijekova zbog zatvaranja Hercegovačke banke". "Mnogi umjereni Hrvati pridružuju se tvrdolinijašima u osudi stranih vlasti", piše DT, te prenosi izjavu jednog Hrvata: "Ne volim vodstvo HDZ-a, to su kriminalci u skupim automobilima, ali međunarodna zajednica ponaša se tako glupo da će to vodstvo uskoro podržavati svaki Hrvat." (Večernji list, 17.4.)

PRETPOČECI HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA (3.)

Starija, nacionalno poprilično otuđena hrvatska inteligencija, bila je vezana za razne državne službe, pa je poslovala u Banskoj Hrvatskoj uglavnom na latinskom ili na njemačkom jeziku, a u svojim društvenim i obiteljskim kontaktima služila se pretežno njemačkim jezikom, te u Istri i Dalmaciji pretežno talijanskim jezikom. Mlada hrvatska inteligencija, potekla ponajviše iz novonastalog poslovnog građanstva, nosila je u sebi izrazitije narodnosne osjećaje i gajila spremnost za sustavnije i jače sudjelovanje u kulturnom i političkom preporodu svoga naroda. Ta se mlada hrvatska inteligencija školovala tijekom trećega i prve polovice četvrtoga desetljeća 19. stoljeća dijelom na Kraljevskoj akademiji u Zagrebu, dijelom u domaćim bogoslovnim učilištima, a više u Padovi, Grazu, Beču i Pešti.

Padova je tih godina bila obuzeta duhom *risorgimenta* - talijanskog pokreta za oslobođenje od austrijske vlasti i ujedinjenje Talijana. Tim svojim duhom risorgimento je utjecao i na tamošnje hrvatske studente: podsjećao ih je na vlastitu domovinu i na potrebu njezina ujedinjenja, ali i na potrebu njezina odupiranja denacionalizatorskoj tuđinštinu.

Graz i Beč tih su godina imali mnogo studenata nenjemačkog podrijetla - Hrvata, Čeha, Slovaka, Poljaka, Slovenaca, Talijana i dr. Oni su osnivali svoja društva, organizirali predavanja i rasprave, čitali patriotske brošure i knjige. U jednom takvom društvu hrvatskih studenata u Grazu sudjelovali su npr. Ljudevit Gaj, Dimitrije Demeter i dr.

Nakon završetka studija ti su se mladi Hrvati vraćali u svoju domovinu da bi u njoj radili u raznim državnim službama kao profesori, pravnici, liječnici ili pak u samostalnim službama kao ljekarnici, odvjetnici i dr. Među njima bilo je i onih koji su osjećali potrebu da djeluju i u narodnosnom pogledu, vezujući svoju javnu aktivnost za pitanja koja su za hrvatski narod trenutno bila najaktualnija. Pod utjecajem tih mladih ljudi, a i zbog društvenih potreba, dozrelih za rješavanje u duhu prilika i vremena, aktivirali su se u tom smjeru i drugi pojedinci iz raznih dobnih generacija. Njihova ukupna javna aktivnost u petogodištu 1830.-1834. neposredno je prethodila početku hrvatskoga narodnog preporoda.

Ljudevit Gaj je kao 21-godišnjak godine 1830. objavio u Budimu svoju brošuru *'Kratka osnova hrvatsko-slavenskoga pravopisanja'*. Taj hrvatski domoljub, rođen u Krapini, potječe iz obitelji njemačkoga podrijetla i po ocu i po majci. Njegov otac Ivan Gay, po struci i radu ljekarnik, doselio je 1786. u Krapinu. Ljudevitova majka Julijana imala je djevojačko prezime Smidt. U obitelji se govorilo njemački. Svi članovi obitelji znali su i hrvatski jezik kajkavskog narječja. I mladi Ljudevit Gaj, počeo je književno stvarati, pišući stihove i prozu, najprije na njemačkom, a ubrzo potom i na hrvatskom jeziku kajkavskog narječja. Bio je izuzetno bistar i društven. Njegovi njemački preci, po ocu iz Burgundije, odnosno iz Slovačke, odavno rasuti na razne strane u potrazi za boljim uvjetima života, nisu ga opterećivali razmišljanjem o pripadnosti njemačkom narodu. Rođen u Hrvatskoj držao je Hrvatsku svojom pravom i jedinom domovinom, a njezinu sudbinu i svojom sudbinom. Raditi za dobro domovine znači raditi i za vlastito dobro, pa je Gaj postao hrvatski domoljub i zagovaratelj rada za domovinske interese.

Hrvatska je bila razdijeljena zbog raznih nepovoljnih okolnosti u prošlosti. Ta vremenski duga razdijeljenost umrtvljivala je narodnu svijest o nekadašnjoj cjelovitosti hrvatskoga teritorija, a otupljivala je i narodnu emotivnu koheziju. Gaj i njegovi suvremenici dobro su znali da o integraciji hrvatskoga naroda u teritorijalno-upravnom smislu odlučuju drugi. A to su bili vladajući čimbenici Austrijske Carevine. Znali su da zbog toga to odlučivanje u interesu Hrvata neće ići lako ni jednostavno. Ali, isto tako oni su dobro znali da Hrvati mogu na svoj način mnogo učiniti za svoju političku i emotivnu integraciju ponajprije prihvaćanjem jedinstvenog književnog jezika i pravopisa.

Procesi standardizacije hrvatskoga književnog jezika stvorili su u pretporodnom vremenu dva supraregionalna književna jezika: *kajkavski* - u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, i *novoshtokavski* - u ostalim dijelovima hrvatskoga područja. U daljnjem, konačnom standardiziranju hrvatskoga književnog jezika trebalo se, prema tome, odlučiti za jedan jezik od ta dva supraregionalna književna jezika i uz to za adekvatniji, praktičniji pravopis. Novoshtokavski književni jezik imao je više šanse da bude prihvaćen kao jedinstveni književni jezik jer je među Hrvatima bilo najviše štokavaca. I veći dio dotadašnje hrvatske književnosti bio je

pisan štokavštinom. U tom jezično-štokavskom književnom stvaralaštvu osobito su se umjetničkom vrsnošću i izričajnim oblicima isticala ostvarenja u Dubrovniku i Dalmaciji.

Gajeva *'Kratka osnova hrvatsko-slavenskoga pravopisanja'*, na svega 26 stranica malog formata, tiskana je dvojezično: na hrvatskom i njemačkom jeziku. Kao kajkavac, Gaj je hrvatski tekst napisao kajkavštinom. Ali, on se nije zalagao za kajkavsko narječje, nego za zajednički hrvatski standardni jezik, kojem je ovom svojom brošurou želio dati novu ortografiju prema češkom uzoru, upotrebom *dijakritičkih* znakova. Držao je reformu hrvatske grafije nužnom. Do onda su za nepčane suglasnike upotrebljavana pretežno dvostruka slova, a on je predložio da se i za svaki takav glas upotrebljava jedno slovo: umjesto cs - č, umjesto sc - š, umjesto x - ž. Nadredne kvačice odredio je i ostalim palatalima pa se tako n (~) trebalo čitati kao nj, l (~) kao lj, g (~) kao dž, d (~) kao d.

U godini 1830. tiskana je u Zagrebu na latinskom jeziku knjižica hrvatskog protonotara Josipa Kuševića *'O posebnim pravima i ustavu kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije'*, koja je izvorno dokazivala trajnu zasebnu državnopravnog položaja Hrvatske i njegovu nezavisnost u odnosu prema Ugarskoj. Ta zbirka istraženog i sabranog hrvatskog državnog prava nastala je u duhu zaključka Hrvatskoga sabora iz 1827., kad je za tu svrhu bio osnovan i poseban radni odbor pod predsjedanjem Aleksandra Alagovića, tada prepošta zagrebačkog kaptola.

Alagović je dvije godine nakon smrti Maksimilijana Vrhovca postao biskup zagrebački (1829.). Rođen u Slovačkoj, inače hrvatskog podrijetla, odan carskom (kraljevskom) dvoru, vrlo poduzetan, istakao se radom na svojim ranijim funkcijama, pa i kao prepošta zagrebačkog kaptola. Poslije Vrhovčeve smrti, a prije nego što će postati biskup, bio je u odsutnosti bana Ignjata Gyulaya imenovan namjesnikom banske časti u Hrvatskoj, što mu je još više učvrstilo ugled. Djelovao je plodno ne samo u vjerskom životu, nego i na drugim javnim područjima u interesu Zagreba, Zagrebačke biskupije i uopće Banske Hrvatske. Pošto je u Beču u studenom 1831. umro ban I. Gyulay, za novog hrvatskog bana imenovan je u veljači 1832. general Franjo Vlašić. On je gajio razumijevanje za potrebe i napredak hrvatskoga naroda, što je u to pretporodno doba, a potom i za početak preporoda bilo od bitne važnosti.

Godine 1832. tiskana je u Zagrebu na latinskom jeziku na 52 stranice knjižica pravnik i književnik Ivana Derkosa pod dugim naslovom: *'Duh domovine nad usnulim svojim sinovima, ili list domovinski za stanovnike kraljevina Hrvatske, Dalmacije i Slavonije da ih potakne na učenje i njegovanje jezika domovine'*. Taj je hrvatski domoljub već i u naslovu te svoje knjižice istakao njezinu svrhu: da potakne nacionalno usnule sinove hrvatske domovine na učenje i njegovanje svoga vlastitog, hrvatskoga jezika. Zalažući se za jedinstveni hrvatski književni jezik, Derkos se zalagao da taj jezik integrira u sebi bogatstvo svih triju narječja (štokavskog, kajkavskog i čakavskog) i da takav, raskošnoću svoga izričaja, bude u službi napretka hrvatske znanosti i hrvatske književnosti. (Nastavlja se ...)

Jedno od nasmijanih društava sa jedne od mnogobrojnih večera!

I dugo kroz noć samotan lutam
zanesen sanjar pod tuđim ledenim zvjezdama,
i zurlm u tamne visine,
ne bih li ugledo zvijezde rodnog kraja.
Hrvatska, o, moj najdivniji svijete,
od svih sanja, moj najljepši snel
Ja sam umoran, draga
život i patnje me umoriše,
izmučilo traženje tebe;
ja te posvuda iščem,
a tebe nigdje nema,
samo si u srcu mojemu!
Zbog tebe su mnogi na obraz mi pljuvali,
i ja ga okrećem suncu, da ljagu obriše;
o, ja se ponosim s tobom, moja najljepša,
moja jedina;
o moja časna i ponosna,
zemljo moja plemenita,
neka te čitav svijet nliječe,
ja te nikad zanijekati ne ću!
Zbog tebe su život mi ugrozili,
ja ga ne kratim tebi, voljena moja,
al on mi je jedini,
ja ga dugujem tebi za potpunu žrtvu!
U čežnjama za tobom izgara četvrt stoljeća mojeg života,
u njemu su spaljene sve moje nade i snatrenja
a cio moj život bi muka golema kroz bezbrojne padove
(ljuska narav je slaba, hodamo po rubu ponora,
mučno je uspravno hodati.)
daleko od tebe; a sav u tebi,
rođen, da me voliš,
rođena, da te sve više volim.
Oh, ja te, draga, sve više volim! (Izvadak)

Vinko Nikolić

Predstavljamo vam malu Anitu Sanader, u rukama mame Silvane Sanader, profesorice hrvatskog na Uof T, sa kumicama Kulićima

HRVATSKA ISKRA Vaše zadovoljstvo

Uz majčin dan.... TAJNA ŽIVOTA

Te blage oči majke,
Što smiraj donose nemiru mom,
Jer buđe se uspomene tako žarke,
Kada smo se igrali na žalu Jadranskom.

To nježno srce moje majke
Što leprša kraj mog srca u samoći;
Dragocjeno je kao zlato iz bajke,
I šapuće mi uspavanku u noći:

*"Tajna života je u ljubavi Boga,
sakriveni ONA pronalazi ključ,
cijeli nam svijet je pismo ONOGA
koji u tami donosi luč".*

Te bijele ruke moje majke
Što sklapaju vijede oka mog;
Te prsti što prebirlu žice
Na glazbalu srca umornog;

Taj tihi glas srca moje majke
Što me mило budi iz mog sna,
I zove na koncerte rajske
Samo ovu divnu pjesmu zna:

*"Tajna života je u ljubavi Boga,
sakriveni ONA pronalazi ključ,
cijeli nam svijet je pismo ONOGA
koji u tami donosi luč".*

Melkior Mašina

HRVATSKA ISKRA pozdravlja prve pretplatnike gđu. i gosp. Cicak, sa Floride! Hvala na gostoprimstvu!

PREPORUČUJEMO:

Toronto Institute of Spinal Health
Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozlijeđa

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozlijeđe

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

*"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:*

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

ANTE JELAVIĆ PREDSEDNIK HRVATSKOGA NARODNOG SABORA

Tajno sam se sastao s Petritschevim ljudima * Mi smo spremni otići iz političkog života ako se daju trajna jamstva hrvatskom narodu

Predsjednika Hrvatskoga narodnog sabora Antu Jelavića, s kojim smo razgovarali jučer u njegovu uredu u Mostaru, pitali smo za ocjenu političkog trenutka u kojemu se našao hrvatski narod u BiH.

- Sadašnji politički trenutak u BiH vrlo je složen. Pogotovu nakon ovih oružanih akcija na Hercegovačku banku. Zbog svega nalazimo se na političkom raskrižju. Posljednji je trenutak da se otvori pitanje istinskog dijaloga u BiH sa zakonitim i legitimnim predstavnicima hrvatskog, srpskog i bošnjačkog naroda u BiH i s aktualnim predstavnicima međunarodne zajednice u pravcu ustavnih reformi, izrade izbornog zakona i organiziranja izvanrednih izbora. Mislim da je to jedini put izlaza iz najdublje političke krize od potpisivanja Daytonskog sporazuma.

* Kako bi se došlo do rješenja, potrebni su kompromisi s obje strane.

- Apsolutno smatram da i mi i aktualna administracija međunarodne zajednice moramo biti spremni na istinski dijalog da dodemo do zdravog kompromisa. Mislim da zatvaranje vrata, izbjegavanje da se čuje druga strana, vodi u još dublju političku krizu.

Želimo istinski dijalog

* Što je minimum ispod kojega Hrvatski narodni sabor neće prihvatiti rješenja koja nameće međunarodna zajednica?

- Dosljedna odluka provedbe Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda, ustavne reforme, izrada izbornog zakona, minimum je ispod kojeg se ne može ići. Mora se zaustaviti koncept koji pod plaštem građanske većine zanemaruje većinsku hrvatsku volju hrvatskog naroda. Dakle, Hrvatima se mora jamčiti da su konstitutivni i u ustavima obaju entiteta, da se uspostavi Dom naroda, s klubom iz reda hrvatskog naroda i u RS, da se napokon riješi kategorija ostalih kroz Zakon o nacionalnim manjinama, paritet, konsenzus, rotacija, te da se trajno jamči hrvatska vojna sastavnica u sklopu vojnog sustava.

* Stječe se dojam da ni vi ni međunarodna zajednica ne želite dijalog. Zašto ne želite razgovarati?

- Mi cijelo vrijeme zaista želimo istinski dijalog. Treba otvoreno razgovarati o svim ovim problemima. Dosad je propušteno niz prigoda da se dijalogom riješe svi problemi. Mi smo stalno slali signale da želimo dogovor. Uostalom, zato smo odgodili i trajnu uspostavu hrvatske samouprave za 15, odnosno 60 dana. Mi nismo postavljali nikakve ultimatumе, samo smo tražili da se politički procesi vrate u okvire Dayton a Ustava i da se prizna većinska volja hrvatskog naroda u ovoj složenoj državnoj zajednici.

Ne mogu vas demantirati

* Imam pouzdanu informaciju da ste se ovih dana u jednom mostarskom restoranu tajno sastali s predstavnicima međunarodne zajednice. Je li točan moj izvor?

- Ne mogu vas demantirati. Uz taj razgovor ja uistinu imam još dosta razgovora s predstavnicima međunarodne zajednice. Na sastanku o kojemu vi govorite razgovarali smo o aktuelnom političkom trenutku i o tome kako da izidemo iz ovakve teške krize. Razgovorima se jedino može doći do rješenja. Uostalom, razgovara se i u ratu s neprijateljima.

* Jeste li zadovoljni sadržajem dogovora na tom sastanku?

- Jesam. Neki predstavnici međunarodne zajednice, koji imaju dosta razumijevanja za nas, naše zahtjeve smatraju opravdanim. Oni znaju da je minimum da svaki narod može birati svoje predstavnike, što je Barry svojim pravilima ukinuo. Trenutačno postoje dvije opcije kako riješiti krizu. Jedna je opcija totalna radikalizacija plana kojim će međunarodna zajednica s neustavnom vlasti Alijanse ponovno žestoko udariti na strateške hrvatske objekte. Normalno, onda se mogu očekivati udarci i na pojedince. Druga je opcija zaustavljanje takvog procesa i otvaranja dijaloga. Ako se odluče za takvu opciju i pokažu se iskrenim sugovornicima te se daju trajna ustavna jamstva za istinsku ravnopravnost hrvatskog naroda s druga dva naroda, spremni smo na povratak u institucije.

* U javnosti stječe se dojam da bi vas međunarodna zajednica umjesto s druge strane stola više voljela vidjeti s druge strane brave. Optužuju vas naime za ubojstvo Jozе Leutara, podriivanja Ustava... Bojite li se?

- Ne plašim se ničega. Bit ću sretan ako hrvatski narod dobije trajna ustavna prava o kojima sam govorio pa makar ja zato morao u zatvor. Što se tiče Leutarova ubojstva odgovoran sam za njega koliko za antetat na Kennedyja koji se dogodio u godini kad sam se ja rodio. Tolika je moja

odgovornost i odgovornost hrvatskoga vodstva. Unatoč tome što nisam nikakav radikal i ekstremist, neki u meni vide glavnu prepreku u nekim njihovim antihrvatskim projektima. Ono što me je iznenadilo jest oštrina i sadržaj kriminalizacije. Podmeće mi se sve i svašta - od Leutara do trgovine drogom. Ali, dobro je da ova faza optužbi ne preraste u fazu da nas etiketira teroristima. Ja mislim da je podmetanje bombe pod Lijanoviće išlo u tom smjeru. Jer najmanje je nama odgovarala ta eksplozija. Netko je namjerno htio prebaciti lopticu na nas, kako bi nas se počelo tretirati teroristima.

* Ako bi međunarodna zajednica bila spremna razgovarati s HDZ-om, pod uvjetom da vi napustite stranku, biste li prihvatili takav uvjet?

- Ako je ovdje riječ o personalnim sukobima, na relaciji mene i mojih suradnika, i dijela međunarodne zajednice, onda ja poručujem: mi smo spremni otići iz političkog života ako će se dati trajna jamstva hrvatskom narodu. To nikako ne znači da međunarodna zajednica može Hrvatima instalirati vodstvo, već ga Hrvati sebi moraju sami birati.

* Mogu li ti i drugi zahtjevi međunarodne zajednice proizvesti raskol unutar hrvatskog korpusa u BiH, što je sada najjači adut hrvatske samouprave?

- Međunarodna zajednica na različite načina pokušava podijeliti hrvatski narod, podijeliti najjaču političku stranku HDZ, pa i Katoličku crkvu. Bilo kakva podjela na umjerenu i tvrdvu opciju imala bi dalekosežne posljedice na podjelu hrvatskog naroda u BiH. To mi ne možemo prihvatiti.

* Američki državni tajnik, koji je ovih dana bio u BiH, konstatirao je da je na djelu umjerena većina i nacionalistička manjina među Hrvatima u BiH?

- Tko je opće ta umjerena većina? Ja mislim da je umjerena većina 538 zakonitih i legitimnih predstavnika na tri razine vlasti - državnoj, federalnoj i županijskoj, što je više od 90 posto izabranih hrvatskih zastupnika na općinskim i općim izborima. Matematički i politički gledano, to je apsolutna većina.

Zagreb je kasno reagirao

* Političkim manipulacijama BiH kao državi triju naroda nakon ovih izbora nametnut je koncept građanske države?

- Očita je takva tendencija. Međutim, povijesno gledano i uzimajući u obzir trenutačno stanje, stabilna BiH moguća je samo kao država triju konstitutivnih naroda, a to isključuje dominaciju građanskog nad nacionalnim principom. BiH je de facto i de jure podijeljena država. Ne možete reći da RS klizi ka građanskom uređenju. Taj entitet potpuno je nacionalno čist. Ali istodobno zato Federacija, koja je definirana kao hrvatsko-bošnjački entitet, klizi u potpuno građanski entitet, pod apsolutnom bošnjačkom dominacijom. Mi taj proces moramo zaustaviti.

* Razumije li službeni Zagreb svu dramu koja se sada događa Hrvatima u BiH?

- Mislim da je Zagreb prekasno reagirao na sva ova zbivanja. Da su imali dobre volje, proces bi išao u drugom smjeru i ne bismo došli u ovako tešku krizu. Politika Hrvatske griješi ako misli da će se distanciranjem od zbivanja u BiH brže priključiti Europi i euroatlantskim integracijama. Ja u to ne vjerujem. Bez samoodržive BiH i RH nema pretpostavke da se nađe u Europi. (Večernji list 19.4.)

Powell optužio HDZ BiH

SARAJEVO - Američki državni tajnik Colin Powell izrazio je zabrinutost zbog onoga što se u zadnje vrijeme događa u okviru hrvatske zajednice u BiH. Nakon razgovora s dužnosnicima federalnih i državnih vlasti BiH, te s visokim predstavnikom Wolfgangom Petritschem, Powell je novinarima izjavio da su spomenuta događanja, za koja odgovornim drži HDZ BiH, ugrozila postojanost Mirovnog sporazuma. - Većina Hrvata u BiH ne želi zakon džungle - rekao je Powell dodavši da su radikalizaciju stanja u zemlji izazvale "male skupine onih koji žele sačuvati svoje političke položaje". Powell je podupro zamisao o uspostavi jedinstvene vojske u BiH i ponovio da "uhićenje osumnjičenih za razne zločine ostaje prioritet međunarodne zajednice". - SAD će, zajedno sa svojim europskim saveznicima, i dalje zastupati postojanost Jugoistočne Europe u kojoj budu vladali dobrosusjedski odnosi - dometnuo je. Prije odlaska Powell se sastao i s predstavnicima vlasti bosansko-srpskoga entiteta. (Večernji list,

Petrisch: Politika Katoličke crkve u BiH tragedija je za Hrvate u BiH

U svom sarajevskom uredu Wolfgang Petritsch objasnio je za Nacional zašto je naredio pretraživanje i prinudnu upravu u Hercegovačkoj banci u Mostaru.

=(...) *Mi znamo da su gospodin Jelavić i HDZ, kada su najavili samoupravu, odlučili prebaciti javna sredstva u paralelne institucije. Kako bih zaštitio novac građana, bio sam prisiljen djelovati.* Vlasništvo banke posve je netransparentno, mi znamo neke od vlasnika, međutim, istodobno nekolicinu tih vlasnika, da tako kažem, posjeduje banka i rekao bih da je posrijedi bankarstvo kamenog doba. To Europa ne može prihvatiti. Pet godina nakon završetka rata, mir i vladavina prava moraju doći i u Hercegovinu.

(...) "Možete li komentirati optužbe o povezanosti vrha HDZ-a s organiziranim kriminalom?"

=Bomba podmetnuta pod automobil obitelji Lijanović jasan je slučaj. Lijanović su dali kritičku izjavu o HDZ-u i samo nekoliko sati poslije podmetnut je eksploziv pod automobil ispred obiteljske kuće. Da, postoje jasni pokazatelji da postoji veza između HDZ-a i organiziranog kriminala.

-Jesu li policijski istražitelji otkrili da je nekadašnji doministar unutarnjih poslova Jozo Leutar ubijen zbog toga što je došao do dokaza o upletenosti nekih dužnosnika HDZ-a u kriminalne radnje?

=*Kao što znate, slučaj Leutar nalazi se pred sudom pa ga ne mogu komentirati. Izvjestan broj ljudi je ubijen i to je vrlo jasan trag koji vodi prema HDZ-u.*(...)

-Je li istraga u Hercegovačkoj banci već donijela rezultate?

=Već u početnoj fazi istrage utvrđeno je da su milijuni DEM nestali u nepoznatom smjeru, umjesto da budu predani ratnim veteranima, starim, nemoćnim i ugroženim ljudima. Mi sada istražujemo gdje je taj novac.

-Posumnjali ste u spontanost okupljanja i otpora SFOR-a dok je upadab u Hercegovačku banku?

=*Na videosnimci iz Mostara jasno se vidi da je to bio dobro organizirani napad gomile koji je imao za cilj uništenje Hercegovačke banke. Sve su to organizirali vandali i drugi kriminalci. Više nije tajna da su neki iz vrha HDZ-a, uključujući i samog Antu Jelavića, bili vrlo blizu mjesta događanja. Prepoznali smo i druge dužnosnike HDZ-a iz Mostara i Grada.*

-Ante Jelavić i neki njegovi suradnici već dugo najavljuju da će biti ubijeni.

=Mnogi od tih ljudi jasno vide da su se opasno približili kriminalnim aktivnostima, da ima mnogo tragova, te da postoje dokazi da su ljudi iz samog vrha HDZ-a u sve to aktivno uključeni. Međutim, ja bih ostavio sudovima BiH da obave svoj posao. (...)

-Kako komentirate tvrdnje predsjednika HSLS-a Dražena Budiše da su Hrvati u BiH neravnopravni u odnosu na Bošnjake i Srbe i da međunarodna zajednica s njima ne vodi dijalog?

=Pročitao sam intervju Dražena Budiše i moram reći da nije dobro informiran o situaciji u BiH, ud dužno poštovanje prema njemu. On je ozbiljan političar i morao bi pozornije sagledati situaciju u kojoj se trenutno nalazi hrvatski narod u BiH On se poziva na odluku Ustavnog suda BiH. Ja sam već 11. siječnja donio odluku prema kojoj su Hrvati konstitutivni narod u Republici Srpskoj i istodobno ondje uspostavio ustavnu komisiju. U nju sam imenovao jednak broj Hrvata, Bošnjaka i Srba. Dao sam im rok do sredine travnja da izrade ustavne izmjene za Republiku Srpsku. Hrvati prvi put u povijesti imaju pravo veta u Republici Srpskoj. (...)

-Budiša je također rekao da niste ispunili svoju zadaću jer je situacija teža nego prije dvije godine kad ste došli u BiH.

=*To nije točno, situacija nije kaotična. Ona je teška u nekim dijelovima Hercegovine, i to zbog kriminalnih aktivnosti nekih rukovodilaca HDZ-a.* Unatoč tomu, ipak vodim dijalog s HDZ-om, s časnim ljudima koji nisu počinili protuzakonita djela. Nedavno sam u Sarajevu razgovarao s Draganom Čovićem, Mariofilom Ljubićem, Martinom Ragužem, ljudima iz Posavine, Širokog Brijega. Pogrešna je tvrdnja da smo podigli hajku protiv Hrvata u BiH. (...)

(...) "Smatra se da je nekim svojim potezima međunarodna zajednica homogenizirala Hrvate u Hercegovini pod okriljem HDZ-a?"

=Pitam se samo koji su to loši potezi. Izrazio sam spremnost da razgovaram o izbornom zakonu, no, nažalost, od HDZ-a nije došao

nikakav odgovor. *Mnogi Hrvati pridonose izradi izbornih zakona, ali ne i HDZ. Znam i zašto. Zato što nisu zainteresirani za razvoj demokratskih procesa.* (...)

-Nije li ključni problem u BiH postojanje Republike Srpske koja onemogućava uspostavu jedinstvene države?

=*Ovdje sam da provedem Daytonski mirovni sporazum. To je moj mandat. Svjestan sam da Daytonski sporazum nije savršen. Međutim, u njemu postoji potencijal za pozitivan razvoj,* spomenuo sam da su Hrvati konstitutivan narod u cijeloj BiH, u oba entiteta, zahvaljujući pravnim instrumentima koji su uspostavljeni u Daytonu. Kad nakon nekog vremena tri konstitutivna naroda odluče da žele promijeniti ustav, međunarodna zajednica bit će spremna podržati takvu inicijativu. Međutim, takve inicijative ne mogu se prihvatiti ako samo jedan od naroda želi promjene, a drugi im se protive. (...)

-HDZ BiH više ne uživa potporu iz Zagreba.

=Citirat ću Antu Jelavića i njegov intervju Slobodnoj Bosni 1998. kad je rekao da bez podrške Zagreba Herceg Bosna nema šanse. Mislim da je bio potpuno u pravu.

-Želite li reći da se situacija nije bitno izmijenila u odnosu na doba predsjednika Franje Tuđmana?

=*HDZ BiH više ne dobiva financijsku pomoć od Vlade u Zagrebu. Uvjeran sam da je to važan čimbenik u radikalizaciji HDZ-a u Mostaru.* Oni su odsječeni od političke i financijske pomoći iz Zagreba, a mi im ekonomskim reformama oduzimamo sve više prostora i zaliha. Stoga je HDZ sve više prisiljen poduzimati protuzakonite financijske aktivnosti. Vjerujem da smo uspostavom međunarodne uprave u Hercegovačkoj banci pogodili u pravu metu. (...)

-Postoje li neslužbene veze između Mostara i nekih političara i stranaka u Zagrebu?

=Kad god Ivić Pašalić posjeti BiH, osjećam da je na pomolu nova nevolja. *Postoji svakako prekogranična suradnja između Hrvatske i Hercegovine. To se vrlo dobro vidjelo za nedavnih demonstracija u Splitu.* Stoga je vrlo važno da demokratske snage u Zagrebu, Sarajevu i Mostaru rade zajednički jer imamo isti cilj: mimu i prosperitetnu BiH.

-Kako tumačite tako žestok otpor Katoličke crkve u BiH međunarodnoj zajednici i vama osobno?

=Iz austrijske povijesti znam da se Crkva i politika nikad ne miješaju dobro. (...) *Postoje mnoge pozitivne snage unutar Katoličke crkve u BiH, unutar franjevačkog reda ovdje u Sarajevu, gdje imam i dobre prijatelje. Na žalost, u Mostaru Katolička crkva ne igra tako pozitivnu ulogu i smatram da je to tragedija za hrvatski narod u Hercegovini.*

-Što će biti s hrvatskom komponentom vojske koja se potpuno otela kontroli Federacije BiH?

=Došlo je vrijeme da se čvrsto postavi princip depolitizirane vojske. Postalo je očito da je hrvatska komponenta federalne armije BiH vojska HDZ-a. To moramo promijeniti. (...)

-Što će se dalje događati?

=Situacija je na površini mimna, ali moramo biti realni. Sljedećih tjedana i mjeseci moramo biti vrlo oprezni jer smo tek na početku konflikta s kriminalcima. Oni su imali deset godina da učvrste svoje pozicije, pa će nam trebati malo više vremena da ih se oslobodimo. (...)

-Jesu li točne tvrdnje da se nakon dolaska Georgea Busha u Bijelu kuću mijenja američka politika prema BiH?

=Upravo sam dobio poruku američkog državnog tajnika Colina Powella koji me potpuno podržava, kao i NATO, Javier Solana i George Robinson, 15 ministara vanjskih poslova EU također potpuno stoji iza mojih odluka. Svi oni znaju da se ne mogu praviti kompromisi s kriminalnim elementima. Bio sam prije dva tjedna u Washingtonu s državnim tajnikom Colinom Powellom i njegovim suradnicima i *nema promjene politike nove administracije prema BiH. Oni su suglasni da je potreban angažman SAD-a u BiH, a posjet Colina Powella Sarajevu to je i potvrdio.* (...)

-Posao visokog predstavnika međunarodne zajednice u BiH vrlo je težak. Hoćete li produljiti mandat koji vam upravo istječe?

=Još nisam odlučio. To moram odlučiti zajedno s Upravnim odborom. Nekoliko članova Upravnog odbora želi da nastavim ovaj posao. Nacional, 17.4.)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Vinko Nikolić - pjesnik Bleiburga i čežnje za Hrvatskom

Vinko Nikolić - pjesnik, čije pjesme mi iseljeni Hrvati nosimo u svakom trenu svog života. Vinko Nikolić bio je pjesnik nas, rasutih po svijetu, čiji glasovi nisu bili dovoljno oblikovani kako bi ih čuli svi - on, Vinko Nikolić, pjesnik i patnik - govorio je za nas, a svaka njegova pjesma je kao da smo je Vi ili ja pisali. Svatko od nas, po osjećajima i mislima u njegovim pjesmama, mirno bi mogli staviti svoj potpis ispod njegovih pjesama.

Vinko Nikolić, uvijek i samo pjesnik Hrvatske, rođen je u Zvonimirovu gradu, Šibeniku, 2. ožujka 1912. Završava pučku školu, gimnaziju, Filozofski fakultet, i postaje nastavnikom na Trgovačkoj akademiji u Zagrebu. U proljeće 1945. povlači se s hrvatskom vojskom prema Austriji, doživljava tragediju Bleiburga, britanski je zarobljenik u Italiji i skokom iz jurećeg vlaka spašava se izručenja jugoslovenkim vlastima. Nastavlja studij slavistike u Rimu, no odlazi dalje u Argentinu. Kako bi živio zaposlio se kao čistač jedne škole, a kasnije i bolnice. No, njegov stvaralački rad gori u njemu i uskoro izlazi prvi broj polumjesečnika "Hrvatska" (1947). Godine 1951 počinje "Hrvatsku reviju", koja ubrzo postaje središnjim glasilom hrvatske inteligencije u emigraciji. Ona postaje otvorena edicija za sve suradnike koji promišljaju sudbinu Hrvatske ne obazirući se na političke stavove, struje ili podjele. Od 1955. godine sam uređuje "Hrvatsku reviju", primajući suradnju čak i iz Domovine. Pokreće i Knjižnicu Hrvatske revije koja je izdala preko 60 knjiga različitog sadržaja, među njima i neka njegova djela, kao na pr. "*Pred vratima domovine*", "*Susret s hrvatskom emigracijom*", "*Gorak je zemlje krov*", "*Tragedija se dogodila u svibnju*" u dvije knjige, kao i golem zbornik svjedočanstava i dokumenata pod imenom "*Stepinac mu je ime*".

Godine 1966. nastanio se u Parizu "pred vratima domovine", želio nastaviti uređivanje Hrvatske revije s francuskog tla, no vlast su tisak rasturile, a njega izgnale. Pritisak jugoslavenskih vlasti bio je tako jak da mu niti jedna država osim Portugala nije dala boravišnu dozvolu, gdje nastavlja uređivanjem "Hrvatske revije" i Knjižnice Hrvatske revije. Posljednja knjiga koja je izdana bila je knjiga Vinka Grubišić "Hrvatska književnost u egzilu" - time je izdan 66 svezak Knjižnice.

Godine 1990. Vinko Nikolić se vraća u domovinu, nastavlja uređivati "Hrvatsku reviju" u prostorijama HMI, godine 1992 izabran je za podpredsjednika HMI, a tijekom iste godine postao je i predsjednikom HMI. Godine 1993. Postavljen je za zastupnika Županijskog doma Sabora RH. Te godine doživio je i razočaranje: kad je imenovan u Sabor, dao je ostavku na položaj dopredsjednika HMI, ali je razriješen i dužnosti predsjednika HMI. To ga je teško pogodilo.

Hrvatska Matica Iseljenika bila mu je drugi dom po povratku u domovinu, i koliko god bio pogođen odlukom Upravnog Odbora, i dalje sudjeluje u radu. Putuje Hrvatskom s izložbom o "Hrvatskoj reviji", sudjeluje u osnivanju Matice hrvatske diljem cijele zemlje, prisutan je na mnogim izložbama, no bolest, težak život i stradanja polako uzimaju svoje. Velika žalost je obuhvatila cijelu hrvatsku zajednicu u domovini i svijetu kad je pjesnik Hrvatske, gosp. Vinko Nikolić zauvijek 12. srpnja 1997. godine u svom rodnom Šibeniku zaklopio umome oči.

Njegov život i rad mogao bi se razdijeliti u četiri faze: Mladenačke godine u Hrvatskoj (1912. - 1945.), zatim Prva lutanja i argentinsko izbjeglištvo (1945. - 1965.), Nova lutanja i godine izbjeglištva u Barceloni (1965. - 1990.) te Povratak u Hrvatsku. U svakoj toj fazi on opisuje Hrvatsku koju vidi u svakoj pojavi oko sebe.

U predratnom razdoblju Nikolić se trima zbirkama poezije (*Proletna svitanja*, *Svijetli putovi* i *Moj grad*) potvrdio kao vrsni pjesnik, a uz pjesme se tijekom rata pokazuje i kao vrstan esejist, posebnim priložima u enciklopedijskom djelu "*Naša Domovina*" , te u zbirci eseja Nacionalni zadaci književnosti.

U logorskim danima, godine 1945., Vinko Nikolić iznosi pravi povijesni dokument, neposredne zapise o zadnjim danima NDH i tragičnim posljednicama ("*Tragedija se dogodila u svibnju*"), tada pokreće novine "Croatia" bez kojih bi nam slika prvih dviju poratnih godina bila nepotpuna, dok je "HRAVTSKA REVIIJA" djelo koje će ga odijeliti od običnih smrtnika Hrvata. Revija je bila i uvijek ostala u službi hrvatskog naroda.

Vinko Nikolić, pjesnik, esejista, a prije svega uvijek Hrvat u pravom smislu riječi, bio je čovjek širokih vidika, a kada je u pitanju domovina Hrvatska i hrvatska stvar altruist kakvog se rijetko može sresti. Napisao je mnoge tekstove. u knjiima ie ukazivao. nrosviedlovao. nodsticao. hvalio.

Kao pjesnik Vinko je rano počeo pisati stihove u narječju svoga za-

vičaja, na čakavsko-štokavskoj ikavici šibenskoga Doca, i na književnom jeziku.

Vinko Nikolić je potrošio svoj život služeći drugima, znajući da služi Hrvatskoj, svojoj trajnoj ljubavi. Zato ga u mislima nose i oni koji se s njegovim pogledima nisu slagali, ali su se slagali s njegovim ljudskim načinom dijaloga. Bio je nepatvoreni kršćanin i životom i djelovanjem. Njegove prekrasne pjesme, najčešće su molitve, vapaji Joba nad sudbinom pojedinaca, naroda i rodne zemlje. Središnje riječi njegove poezije su "*Domovina, majka, Hrvatska, sloboda, srce*" Književna kritika možda će u njegovim pjesmama pronaći i naći, te upozoriti na nedoradenost stihova, nezrelost izričaja, ali čitatelji će uvijek prepoznati toplu zauzetu riječ pjesnika - proroka, zaljubljenika u slobodu i domovinu. U svakoj pjesmi Vinka Nikolića slušat ćemo sebe i one misli koje rijetko govorimo drugima.

Vinko Nikolić

PISMO MOJOJ HRVATSKOJ IZ TUĐINE

*O, zašto me svaka himna podsjeća na Lijepu našu?!
A tvoja veličanstvena himna ispunja me milim ganućem
(jedva suzdržavam suze, smirujem srce).
Ta sveta pjesma, hvalospjev tvojoj ljubavi i slavi,
requelem mučenika,
a crno prokletstvo izdajnika;
ona je svečana hozana za tvoje heroje,
i radosni aleluja za pobjede nove,
Himna tvoja je molitva skrušena
za sreću tvoju, zemljo moja ponosnal
Ja često je pobožno molim,
ona je moj svetl Očenaš.
Kad se u sutone sumorne javi pobožni Angelus
s čipkastih zvonika divne crne Katedrale
s crnim Kristom s Lepanta
(mi smo se i pod ovim Križem krvavo znojili),
ja slušam zvona daleke Stjepanove crkve,
u kojoj počiva sveti Kardinal,
što nikada umrijeti ne će,
i mučam molitvu bijeloj Mariji,
Gospi mladosti moje, davno zaboravljenu.
Zadubljen u vjeru davnoga djetinjstva
molim se Alojziju, svecu iz Hrvatske,
za njegovu i moju domovinu,
on njezin je veliki odvjetnik.*

Bijeg u Egipat

.....Najednom se događa čudo.

Za vrijeme jednog popodnevnog posjeta, još prije spomenutih događaja, jedna je pametna osoba predala jednom našem supatniku pilicu za željezo, umiješenu u komadu kruha. Dotični se smješкао i na krilima vjere i na ramenima prijatelja od vremena do vremena, dok bi stražar malo odustao od svojih šetnji, počeo piliti željeznu motku na visokom prozorčiću svoje ćelije, koja se nalazila vis-a-vis naše. Iskreno rečeno, nismo mnogo polagali na taj njegov posao, koji je bio popraćen bezbrojnim šalama i bezizglednim kombinacijama.

Ali za vrijeme jednoga drugog popodnevnog posjeta iskrnula je pred našim uplašenim očima mlada djevojka R. kao klasični tip iz hrvatske epopeje i saopćila nam energičnim glasom, da je vani sve spremno i organizirano, da su iz Ferme došla tri mladića s gotovim planom da nas oslobode.

Tko bi mogao zaboraviti ton toga djevojačkoga glasa, koji je bio svjež, snažan, nabijen svim energijama naše duhovne rase i autoritativan, kao zapovijed nekoga proroka za izvršenje jedne misije. Mi smo doslovno osupnuti zadržali pred snagom i sigurnošću toga glasa, svjesni da moramo izvršiti njegov nadahnuti poziv.

Plan se sastojao u tome, da bismo mi iznutra dali znak izvana, jedne od ovih noći, upaljenom šibicom na prozorčiću ćelije dali znak za početak akcije. Kako je uokolo čitave zgrade zatvora visoki zid, a na zidu visoki kotači žice, osloboditelji su izvana trebali škarama narezati žicu, prebaciti je preko zida i pri dnu dočekati špagu spuštenu s našega prozorčića, te brže bolje o tu špagu privezati pripravljeni konop. Mi bismo onda našom špagom, privukli konop od našega prozorčića i privezali konop oko željeznih rešetaka, da bi se onda mogli jedan po jedan spuštati niz konop ravno na zid, ispod kojega su izvana držeći donji dio konopa imali čekati naši smionci momci. Ona prije spomenuta isplijena šipka nam se sada ukazala kao spasenje u pravi čas, a njezin je aktor sada ponosno primao naše zahvalne poglede.

Dva dana i dvije noći smo živjeli pod magijom ovoga plana.

U našoj ćeliji (bilo nas je sedam) preuzimaju komandu vatreni A.S. i razboriti B.J., a u ćeliji vis-a-vis sva je odgovornost pala na smionoga J.B., jer je on trebao žigicama dati znak, spustiti špagu, povući gore konop, privezati ga o željezne šipke i izvući isplijenu šipku.

Bilo je točno određeno, da A.S. izlazi prvi, a drugi. Kad je pala prva noć, nitko ne spava. Napetih ušiju očekujemo izvana znak i uistinu ovaj se javio, ali žalost naš budni stražar ne napušta svoju promenađu hodnikom i sve pada u vodu. Drugi dan se plan dotjeruje do minucioznosti. Najteže je bilo postići, da našoj ćeliji netko iz hodnika digne željeznu kvaku, da bismo mogli izići i ubaciti se u ćeliju vis-a-vis, jer iz nje treba bježati.

Konačno je došla i druga noć. Legli smo obučeni i čekamo kao napete strune. Jedan loš potez i sve bi moglo biti upropašteno. Ovaj put nam služi sreća. Stražar je kao nekim čudom poslije ponoći obavio svoju dosadnju šetnju, prislonio se na krevet i zaspa. Moglo je biti nešto poslije dva sata ujutro, kada se izvana javio ugovoreni znak. Noćna tišina ga koncentrira u našim živcima, koji počinju plamsati. J. skače kao zec na nečija ramena i odgovara na znak upaljenom šibicom na prozorčiću. *Alea jacta est.* Kocka je bačena. Počinje akcija, sva nadahnut heroizmom. A. i B. kao srdači osluškuju na vratima naše ćelije. Hodnikom se šulja jedna sjena i diže izvana kvaku na vratima naše ćelije. Čujemo kako dolje ispod zgrade (mi smo na drugom katu) škare režu žicu na zidu. Odnikle laju psi. Vani sja noć u mjesecini uštapa, koji će upravo zamalo zadi za jedan oblak. Baca-mo posljednji pogled na Blaženu Djevicu. Gle koincidencije: subota je njezin dan i posljednji dan mjeseca svibnja, njezina mjeseca, zadnji dan naše svibanjske Krunice. Majčinski pogled izpunja čitavu atmosferu i kao da preuzima svu odgovornost za naš život u ovom najkritičnijem času, u kojem doslovno sve visi o jednom konopu.

J. je već strelovitom brzinom spustio svoju špagu i za nekoliko minuta je već po njoj izvukao gore konop i čvrsto ga privezao o željeza. Gotovo je. Križamo se. A. skače prvi, i kao jegulja se provlači kroz mali otvor i ne staje u ponoru. B. daje znak: na meni je red. Otvaraju se vrata tamnice kao ono nekada sv. Petru (upravo dan prije smo spominjali naročito pažnjom taj događaj, jer je Misal ukazivao na misnu postaju dok sv. Petra u okovima). Dok prikupljam cipele, jer se moralo ići bos, molim anđela čuvara, da utiša one pse, nedužne čuvere noćnoga mira, jedine, koji su naslutili, da se nešto događa. Nečije me ruke dižu u zrak, Hvatom se prozora, izbacujem van noge, pa se provlačim i hvatam čvrsto rukama za konop; dodaju mi cipele i one mi obješene o desnoj ruci smetaju mnogo, ali ja već letim niz dvadesetak metara dugi konop prema zemlji; osjećam kako mi konop

pali ruke i noge; u tren oka sam na zidu, pa na rukama mojih osloboditelja kao na rukama anđela. Grlimo se, ljubimo i plačemo od uzbuđenja. Ponestaje mi daha, jezik se osušio u ustima, ne smažem riječi, tek nešto tepam. Smionci mladići mi naređuju, da bježim kroz nisko žito, prepuno hladne rose. Cipele nosim u ruci i osjećam mokro do koljena. Hvatom se A., koji je sušta prijateljska vjernost i mladenačka smionost. Stojimo za čas zagrljeni, pijani od uzbuđenja, vrtoglavi od prvih časova slobode. Gledamo prema "Regina Elena", koja kao mrtvi brod plovi u mjesecini. Tepamo nešto nesuvislo jedan drugome. U suhim se ustima još uvijek gube riječi. Srce lupa. Sav je čovjek kao jedna struna. Oblačimo teško cipele na mokre noge i jednostavno se rastvaramo od radosti. Htjeli bismo vidjeti i znati, što je s ostalima, ali dogovoreno je da svatko bježi na svoju stranu, kako najbolje zna i može, da lakše izbjegnemo potjeri. A. i ja preskačemo tri zida, bezbroj jaraka i puteljaka. Prelazimo duboko usječenu željezničku prugu; gazimo kroz mokru travu, kroz livade žita, čak kroz neka smetišta i kroz prvo svjetlo rane rimske zore hvatamo iza dobar sat lutanja prvu gradsku periferiju i konačno ulazimo u grad.

Budni smo kao ptice, lagani i krilati od maksimalnog uzbuđenja. Obuzeti veseljem eksplodiramo najednom u smijehu analizirajući čudo našega oslobodenja. Predstavljamo si smijeh naših prijatelja, kada saznaju, kako smo goloruki namagarčili čitav jedan oružano-diplomatsko-politički sistem, koji se kao otrovni pauk spustio na poslijeratnu Europu. Razgovaramo sami sa sobom, međusobno i s anđelima čuvarima, koji idu pred nama, dok za našim leđima raste zora i u njezinu se sjaju zauvijek u rimskom polju gubi "Regina Elena". Naše misli se neprestano vraćaju tamo:tko je sve uspio pobjeći? Da li su straže opazile i u kojem času? Da li je tko stradao? Što će biti s onima, koji su ostali? Predstavljamo si uzburu, koja je morala potresti čitavom zgradom do temelja, kada se otkrilo.

Uto se nademo pred garažom tramvaja. Ulazimo prvi u jedan "circlore destra", ali, jer nemamo sitnih novaca, moramo izići i nastaviti put pješke. Grad još spava. Naše uzbuđenje nam još ne dopušta da mirno ispitujemo svoju novu situaciju, ta mi smo još uvijek ludaci slobode, njeni poklonici. Onim bijednim engleskim stražarima u službi pobjedonosnoga komunizma darivamo samo naš zvonki smijeh, koji nam odzvanja pospanim rimskim ulicama. Ne gledamo na sat, jer vrijeme za nas ne postoji, za nas je svaka sekunda dragocjeni dar Božji, koji nam je poklonjen tako reći pred samu smrt.

Evo nas najednom kod Coloseuma, vječnoga svjedoka slave prvih mučenika. Sve je već u sjaju sunca; i Coloseum, u svome arheološkom svjedočanstvu, i mi u svojoj drhtavoj slobodi, i Vječni Rim u kompleksu poslijeratnih kontradikcija.

Konačno se prijavljujemo prijateljima, koji nas gledaju zaprepštenim pogledima, kao da smo duhovi. Gušimo se pričajući sve što se dogodilo... Ali sada nam istom, na njihove razborite primjedbe, postaje jasno, da je naš bijeg zapravo bijeg u Egipat, jer poslijeratni Herod (svaka historijska epoha ima svoga) ima čvrstu namjeru ubijati nevine. Zašto? Od straha, jer strah je tkivo njegova bića.

Sutradan smo se rastali. A. je krenuo prema Fermu, da traži svoju suprugu, a ja sam se samcat zakopao u svoj anonimati u Egiptu više od godinu dana. Epska djevojka R. se pobrinula za ostale bjegunce, kojima je uspjelo kliznuti niz konop, a onima kojima nije uspjelo - jao - oni su morali ponijeti svoj križ "Regina Elena" do vrha Kalvarije, da bi dvije pobjedničke vlade, engleska i Titova, mogle "spasiti svjetski mir..."

"45 hrvatskih emigrantskih pisaca" Š.Š.Čorić

POKOPANO 112 HRVATSKIH VOJNIKA - DOMOBRANA UBIJENI 1943. i 1944.

16. travnja - Na mjesnome groblju u Dobranjima u Imotskoj krajini danas je pokopano 112 hrvatskih vojnika - domobrana; koji su kao zarobljenici 1943. i 1944. ubijeni i bačeni u jamu Pote, u Imotskoj krajini. Žrtve su iz jame-ekshumirane prije devet godina i od tada su bile na patologiji Kliničke bolnice u Splitu, a danas ih je ispratila rodbina i stanovnici Imotske krajine. Od domobrana se u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Dobranjama, oko koje se okupilo mnoštvo žitelja toga kraja i Hercegovine, oprostio se predvođeci koncelebrirano misno slavlje s 40 svećenika iz župa splitsko-makarske nadbiskupije splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Pročitana su imena većine pokopanih u zajedničku grobnicu, a 32 žrtve još nisu identificirane. Izražavajući tugu što su tako stravično nekršćanski pobijeni i bačeni u jamu, msgr. Barišić istaknuo je da to nije njihova sramota, nego onih koji su ih ubili a nisu ih kršćanski pokopali. (HRTV)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Nekome se tu htjelo pokazati tko je šef

Za svog nedavnog posjeta Mostaru, vanjskopolitički urednik BBC-ja John Simpson mogao se uvjeriti da međunarodni namjesnik Wolfgang Petritsch, premda omiljen u Sarajevu, nije popularna figura u hrvatskom dijelu Mostara. "Dok sam obilazio oštećenu zgradu Hercegovačke banke u Mostaru, počeo sam shvaćati zašto", piše Simpson u svojoj redovnoj kolumni u Sunday Telegraphu.

Poznati britanski novinar i komentator opisuje da je ta banka postala "žarištem osjećaja etničkog identiteta Hrvata unutar federacije. Oni osjećaju da su sa Daytonom izgubili te da ih se sve više stiše, dok Bošnjaci i Srbi prosperiraju. Rezultat toga je da prijete kako će uspostaviti svoju nezavisnu državu, koju bi financirala Hercegovačka banka". Simpson opisuje kako je prošloga tjedna Petritsch poslao vojnike za zaplijene bančinu dokumentaciju - s obrazloženjem da je banka mogla biti korištena za pranje novca, krijumčarenje i druge kriminalne aktivnosti - možda čak i naručena umorstva. Dodaje da otada hrvatske vlasti "ne mogu platiti svoje nastavnike, svoje službenike, svoje pometače ulica. To je način na koji "međunarodna zajednica" demonstrira da hrvatska država neće biti dopuštena".

Britanski se novinar, kako kaže, uvjerio da je lekcija bila "žestoka", te da britanski vojnici koji su djelovali uz pomoć Francuza i Amerikana, "nisu bili nježni". "Porazbijali su druge urede koji se slučajno nalaze u istoj zgradi: odvjetničku kancelariju, na primjer. Bojom su postrcali zidove i vrata, počupali kamere osiguranja i zaplijenili dokumentaciju: u slučaju odvjetnika stotine dokumenata o rastavama i zahtjevima za odštetom." Simpson dalje opisuje kako su vojnici u podrumu eksplozivom probili rupu u vratima sefa te uzeli diskove sa središnjeg računala. Gore u samoj banci, "omariči za dokumente zjapili su prazni, a preko mramornog poda netko je istresao boju. Hrvatskog čuvara koji mi je to pokazivao posebno je pogodila razbijena slika Pape. Bilo je to poput

Zagovornici neovisnosti Crne Gore objavili izbornu pobjedu

Prema podacima koje je objavila izborna komisija na temelju 12,43 posto prebrojenih glasova, stranke okupljene oko Mila Đukanovića dobile su 44,17 posto glasova, a koalicija "Zajedno za Jugoslaviju" 37,81 posto/ Odziv birača rekordan, više od 80 posto/ Još se ne može ustvrditi hoće li Đukanovićeva koalicija imati sama apsolutnu većinu zastupnika u parlamentu, ili će morati tražiti potporu Liberalne stranke i Albanaca

PODGORICA, 22. travnja (Od posebne Vjesnikove izvijestiteljice) - Zagovornici neovisnosti Crne Gore, prema tvrdnjama njihovih predstavnika nekoliko sati nakon zatvaranja birališta, dobili su na izvanrednim izborima u nedjelju apsolutnu većinu u crnogorskom parlamentu, čime je ta manja republika SR Jugoslavije došla korak bliže referendumu o neovisnosti, koji je vladajuća koalicija najavila za lipanj. Prema dosadašnjim rezultatima brojenja glasova još nije sigurno hoće li Đukanovićeva koalicija imati sama apsolutnu većinu u parlamentu, kako je najavio predsjednik izvršnog odbora Đukanovićeve Demokratske partije socijalista (DPS) Miodrag Vuković, ili će morati računati na potporu Liberalne stranke i Albanaca

Prema nepotpunim podacima republičkog izbornog povjerenstva objavljenim u nedjelju u ponoć, temeljem uzorka od 12,43 posto prebrojenih glasova, Đukanovićeva koalicija "Pobjeda je Crne Gore" osvojila je 44,17 posto glasova, koalicija "Zajedno za Jugoslaviju" 37,81 posto, Liberalni savez Crne Gore 8,08, a Narodna socijalistička stranka 2,96 posto. Istodobno, neovisne agencije CESID i CEMI objavile su preliminarne rezultate 31,86 posto obrađenih glasova, koji se bitno razlikuju od onih izbornog povjerenstva. Prema tim rezultatima, Đukanovićeva koalicija dobila je 49,45 posto glasova, jugoslavenska koalicija 32,04, Liberali 9,26, a NSS 2,43 posto glasova.

Temeljem podataka CESID-a i CEMI-a, na izbore je izašlo 81,1 posto birača i to je rekordni rezultat u usporedbi sa dosadašnjim crnogorskim izborima. Uzorak od 6,62 posto obrađenih biračkih mjesta pokazuje da je u Podgorici, kao mjestu s najvećim brojem birača, Đukanovićeva koalicija osvojila 51 posto glasova, koalicija za Jugoslaviju 30, a NSS je u glavnom gradu ujedno osvojila i svoj maksimum od 5,73 posto glasova. "Koalicija za Jugoslaviju", prema ovim preliminarim rezultatima, pobijedila je u Herceg Novom sa 57 posto glasova. Apsolutnu pobjedu vladajuća je koalicija odnijela u Rožajama dobivši 83 posto glasova, a jugoslavenska koalicija niti jedan. Što se tiče nepravilnosti, one ni po broju ni po

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

gadnih starih vremena u Sjevernoj Irskoj... Nekome se tu htjelo pokazati tko je šef'.

Simpson dodaje da su bosanski Hrvati "teška skupina", da je prijetnja koju oni znače za Daytonski sporazum "ozbiljna", te da će se mirovna nagodba raspasti ako se oni otcijepe. "Nesumnjivo, događale su se sve vrste sumnjivih finacijskih transakcija, premda Hrvati tvrde da se nijedna međunarodna agencija nije požalila na vođenje Hercegovačke banke sve dok ova nije postala finacijski motor nezavisne države. Jasno, postoji potreba da se zaštiti Dayton.Međutim, iskustvo pokazuje da se nikada ne vrijedi koristiti silom kako bi se ljude učinilo miroljubivima".

Britanski novinar navodi kako neki dužnosnici privatno govore da je dijelovima Bosne trebalo upravljati na način na koji su Saveznici nakon 1945. administrirali Njemačkom: da je naglasak najprije trebalo staviti na gospodarski oporavak, prije nego li se dopusti stranačko politiziranje "kako bi ljudi imali pravog udjela u miru i prosperitetu prije nego počnu svađe oko podjele". Petritsch je otpustio neke "stare, nereformirane političare", no to je samo povećalo potporu koju oni uživaju, smatra britanski novinar.

On zaključuje: "U tom nekoć lijepom no sada strahovito oštećenom gradu bosanski Hrvati osjećaju da su im leđa pričešnjena uza zid. Bit će prava sreća ako tamo ne bude još neprilika.« (Vjesnik, 23. travnja)

ozbiljnosti ne mogu utjecati na regularnost izbora i prema ocjeni eksperata CESID-a može se reći da su protekli regularno.

Reportersku su pozornost na biralištima privlačili brojni kontrolori, strani i domaći promatrači (njih ukupno više od tri tisuće) koji su djelovali poput porotnika, motreći na regularnost i kontrolu identiteta glasača i moguće zlorabe biračkog prava. Predsjednik Republičkog izbornog povjerenstva Stevan Damjanović čak je rekao da je na ovim izborima kontrola "najsigurnija na svijetu" imajući na umu, uz provjeru biračkih popisa i osobnih dokumenata, te prozime glasačke kutije, još sprejeve i optičke čitače.

Predsjednik Crne Gore Milo Đukanović glasovao je, kao i dosad, u podgoričkoj Osnovnoj školi "Savo Pejanović" u središtu grada. Pozornost javnosti privukla je priča o biračkom pravu vladike SPC-a Amfilohija Radovića koji, kao vatreni pobornik državnog zajedništva Srbije i Crne Gore, ne može glasovati jer ga nema u biračkom popisu. Tvrdi se da je tome sam kriv jer nije na vrijeme provjerio svoj birački status kojega je stekao 1998. godine. Inače, državljani Crne Gore koji u toj republici ne žive posljednje dvije godine, nemaju pravo glasovati na ovim izborima.

Kršenje predizborne šutnje provodili su, relativno suptilno, mediji naklonjeni objema glavnim suprotstavljenim izbornim konkurentima. Provladin dnevnik Vijesti lansirao je navodnu izjavu jugoslavenskog predsjednika Vojislava Koštunice i srbijanskog premijera Zorana Đinđića da su se pomirili s pobjedom crnogorske opcije, što su Koštunica, ali i britanski Foreign Office energično demantirali.

Istodobno, vladina Pobjeda pobrinula da se dostojno, uz nazočnost crnogorskog premijera Filipa Vujanovića, najave radovi na tunelu Sozina dugačkog četiri kilometra, koji znatno skraćuje put Podgorica - Bar. Dani i Glas Crnogoraca, naklonjeni oporbi, pokušavali su držati korak s porukama da je došao politički kraj predsjedniku Đukanoviću te da je američki predsjednik Bush čestitao Koštunici jugoslavenski državni praznik. (Vjesnik, 24.travnja)

Damir Borovčak : *Hello Toronto – ovdje Zagreb*

DIVLJI UROĐENICI

Potrebno je isprovocirati nove sukobe. Ukoliko dođe do nove pobune ‘urođenika’, nastupa maskirana ‘redarstvena’ sila koja uspostavlja red u brutalnoj odmazdi. Koja li razlika između nekadašnjih kolonija i BiH?

Zločinačka otimačina

Što znači upadati u banku maskiran i naoružan? Zar doista ne bi trebalo svaki terorizam, bilo gdje u svijetu, jednako osuditi? I onaj koji se vrši u maskiranim odorama i crnim navlakama za lice svjetskih ‘redarstvenika’, onih koji si dozvoljavaju apsolutnu slobodu u ime novog svjetskog poretka. Upadati u privatne banke, razbijati opremu i instalacije, usred noći dizati eksplozivom u zrak sefove s novcem, tražiti dokaze primjenom najgrublje sile, samo najmračniji umovi mogu odobravati. Slučaj razaranja i demoliranja inventara Hercegovačke banke, maskiranim i naoružanim ‘inspektorima’, koji su bili spremni u slučaju otpora i ubijati, nije inspeksijski akt kontrole poslovanja jedne financijske ustanove. Tako što nije zabilježeno nigdje u svijetu, već samo u zločinačkim otimačinama koje se svugdje zovu jednakim imenima koje dolikuju takovom činu: kolonijalno razbojstvo. Upravo nalogodavci takovih akcija prozivaju suprotnu hrvatsku stranu za pljačku i terorizam. Tko je onda u pravu, bez obzira za povode takovih čina? Odgovor je jednostavan, treba ga potražiti na drugim primjerima, u zemljama demokracije iz kojih dolaze visoki predstavnici skloni represivnim metodama kontrole. Gdje i kada su se u svijetu kontrolirali protoci ‘opranog’ novca ili mutni poslovi, na takav način nasilne i devastirajuće oružane inspekcije? To bi bilo jednostavno obilježeno kao kriminalni nasrtaj na nepovredivost privatne imovine, posebno bankarske. I sada kada su uništavali i otimali dokumentaciju kako za pojedine financijske transakcije dokazivati ispravnost ili osporavati krivnju, kada je sve u rukama onog koji unaprijed optužuje.

Stalna krivica Hrvata

Tamo gdje se provodi neokolonijalistički protektorat svjetskih iluminata, laboratorij u kojemu se, ako ne upali ‘demokracija’ i izbori, uspostavlja red po volji i načelu neprikrivenosti onog najvišeg ‘poglavitca’ zvanog visoki predstavnik za BiH, jedino tu se oružani upad u banku ne zove svojim pravim imenom. Zato jer taj visoki predstavnik sve određuje i sve najbolje zna. Interesantno je, da su se njemu slični predstavnici i dužnosnici već cijelih 10 posljednjih godina redali u BiH u, ali niti jedan nije uzroke i posljedice poredao kronologijom događanja. Nisu niti poznavali probleme, niti su ih željeli pravilno uočiti. Njihovi ciljevi su uvijek ostali isti, iz kolonije izvući osobne koristi, zlatni su to interesi visokih plaća uz druge privatne interese. Za neposlušne Hrvate svi su oni imali pravdu - upravo po bosanski - svoj ‘aršin’ i ‘kandžiju’. Cijelo to vrijeme, mislilo se možda će ipak biti malo pravednosti, malo razuma. Pri svakom mjerenju, Hrvati su uvijek izvlačili kraći kraj, ispadali krivi, iako su bili najveće ratne i poratne žrtve. I to je ono što ne može proći! Zato u toj igri mačke i miša treba promatrati i druge načine terorizma. Kažu da je bivši pomoćnik ministra unutarnjih poslova BiH, Leutar, bio na tragu velikih manipulacija novcem i kriminala u BiH, te da je zato smaknut. Ali prije toga smo čuli i da su velike sume novca pomoći nestale među onima koji su se predstavljali kao bošnjački političari Alijine stranke SDA. O tome se danas više ništa ne govori, palo je to u zaborav. Nakon bezuspješnih i dugotrajnih potraga za izvršiteljima Leutarovog ubojstva, prišlo se baš ne previše uvjerljivoj tvrdnji da iza atentata stoje upravo Hrvati. Tada se tvrdilo da je u svemu sudjelovao i za eksploziv u automobilu znao - njegov osobni vozač. Nije jasno samo kako to da je bio toliko lud voziti automobil u času atentata i također teško stradati. Bila je to fantastična konstrukcija koju je podržavao i general Klein, nakon istrage američkih stručnjaka koji nisu dali rezultata.

Stranica 14

Sada u najnovijim događanjima, za to su okrivili ‘neposlušnog’ Antu Jelavića.

Kolonijalne metode

Od nedavno slijedi i novi atentat, ovaj puta na sreću bez ljudskih žrtava, na posebno skupi mercedes vlasništvo mesne industrije Lijanovići. Odbir datuma 10. travnja, koji ujedno znači 60-tu obljetnicu uspostave NDH, trebao bi biti vjerojatno odmah dovoljno uvjerljiv dokaz kako ovaj novi terorizma i opet dolazi od strane ustaoidnih Hrvata. Pogotovo što nekoliko dana kasnije u unaprijed najavljeni posjet dolazi i američki državni tajnik Collin Powel. Njemu svakako treba pokazati ‘pravo stanje stvari’ u BiH. Prigoda je to za još dodatnu osudu Hrvata i opravdati čvrste poteze i postupke kolonijalnog vladara BiH, Wolfganga Petricha, posve normalnim prema divljim ‘urođencima’. Pri tom postoji čudna ‘slučajnost’ da je taj isti automobil, samo tri dana prije eksplozije kasko osiguran na visoki iznos od 200 tisuća DEM. Kako to tumačiti? Nekoć se posve slično radilo u svim anglo-saksonske kolonijama. Kad je trebalo ‘srediti’ urođenike, naprije im se oduzela zemlja i njihova dobra, pa se onda ponudio mir. Kad su pod prijetnjom sile ipak potpisali za sebe nepovoljne sporazume o miru i strpljivo čekali civiliziranost kolonijalnog okupatora, tada su došli provokatori. Usput se uvijek traže i mogućnosti vladanja kroz podjelu ‘urođenika’. U slučaju Hrvata u BiH, ne poštuje se obećana demokratska volja birača za odabirom svojeg vodstva. Ona je još uvijek nepovoljna za Petricha, 10:90 u korist njemu suprostavljenih Hrvata. Za Petricha dovoljan razlog da se pokuša kršiti obećana demokracija. Ali potrebno je isprovocirati i nove sukobe. Ukoliko dođe do nove pobune ‘urođenika’, jer nisu sklopili takav sporazum, nastupa maskirana ‘redarstvena’ sila koja uspostavlja red u brutalnoj odmazdi. Koja li razlika između nekadašnjih kolonija i BiH? Nikakva. Odore ‘civiliziranih’ kolonijalista ovaj puta u ime novog svjetskog poretka su se promijenile, ali recept je ostao isti. I to je ono što po njima mora proći! Pitanje je do kada?

Damir Borovčak

Letter sent to LA Times

Dear Editor:

Apr.19.2001

Reading recent newspaper reports about NATO SFOR storming into several Bosnian Croat banks in Bosnia, a behavior more suitable for a Banana republic, confiscating the money and records and causing the Bosnian Croat depositors to riot, the implication in the articles was that the Bosnian Croats are trying to destroy the Dayton Agreement. Such conclusions should not be reached without looking into the causes of the Bosnian Croats' grievances.

Firstly, the Dayton Agreement gave equality to all three constituent people of Bosnia, the Croats, Muslims and Serbs. It was totally flawed when it divided Bosnia into two entities, giving half of Bosnia to the Serbs, who were the aggressors and constituted about 31% of the population. The area given to them, which they had ethnically cleansed of the majority Muslim and Croat population, was promptly formed into a "Serb Republic" which was not envisioned in Dayton. The other half was given to the majority Muslims and pre-war 17% Croats as a Federation. It is totally absurd, since the West keeps insisting that Bosnia should be one united country.

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 81, 30. IV. 2001.

SPOMEN HRVATIMA POBIJENIM U MARIBORU 1945.

Pred blagdan Svih svetih i Dušni dan kršćanski se vjernici posebno sjećaju svojih pokojnih, mole za njih i ukrašuju im grobove. Hrvatski narod ima mnogo grobova, u Domovini i po svijetu, koje se u desetljećima komunističkog režima nije smjelo ni posjećivati ni kititi. Najčešće su to jame u koje su mrzitelji svega hrvatskog poslije rata 1945. pobacali pobijene hrvatske vojnike i civile, bez grobne oznake, čime im je uskraćeno svako ljudsko dostojanstvo. Za taj zločin jugokomunističke mržnje još nitko nije ni optužen, a kamoli da je netko i odgovarao. To je nastavak zločina!

Jedna takva jama (protutenkovski opkop) nalazi se i u Tezenskoj šumi kod Maribora. Opkop je dug oko 6 km i neki slute da je u njemu i do četrdeset tisuća kostura. Stravičan broj! Stručna iskapanja morala bi to ili potvrditi ili poreći, ali se takvi radovi ne izvode. Čini se da je nekome stalo skrivati istinu o tim žrtvama, pa će šuma i dalje kriti zločin bar dok ne poumiru oni koji su ga počinili.

Od proljeća 1999. stravičan zločin počinjen u Tezenskoj šumi više se ipak ne može tajiti. Tada je, naime, kopanje tla na pravcu buduće autoceste zahvatilo samo 70 dužnih metara nekadašnjeg protutenkovskog opkopa, a u njemu je nađeno 1179 ljudskih kostura. Uz kosti su nađeni ostaci vojničke opreme i hrvatskog vojničkog znakovlja, a neke su kosti ruke bile povezane žicom. Tim pronalaskom potvrđena su svjedočanstva onih koji su uspjeli pobjeći iz zarobljeničkih kolona koje su se kretale od Bleiburga preko Maribora prema Celju i dalje - u smrt. Potvrđena su i svjedočanstva domaćih ljudi koji su još kao djeca postali svjedoci da je u

poratnim danima, točnije tijekom svibnja i lipnja 1945., u Tezenskoj šumi učinjen stravičan zločin nad Hrvatima.

Pronađeni kosturi (1179) su u srpnju 1999. ponovno ukopani u pripremljenu kosturnicu na novom mariborskom groblju Dobrava nedaleko od glavnog ulaza. Na kamenu ponad groba ništa ne piše čije su to kosti, ni kada i odakle su onamo prenesene. Kao da se još jednom želi sakriti istinu. Ipak, znade se dovoljno: to su kosti hrvatskih mučenika!

Da bismo se kao vjernici sjetili i tih hrvatskih sinova i kćeri, mučenika za Hrvatsku, Hrvatska katolička misija u Mariboru već je prošle godine (1999.) organizirala za njih molitveni zbor pa je to ponovljeno i ove godine. To bi svakako morala postati tradicija za najpogodniji dan, a to je pretposljednju nedjelju u listopadu. U deset sati je za sve pobijene služena misa u crkvi sv. Alojzija u središtu grada. Poslije mise smo se okupili oko groba na Dobravi. Održana je služba riječi s molitvama i pjesmama za pokojne te prigodni recital nekolicine mladih iz Hrvatske katoličke misije. U cijelom programu je uz mariborske Hrvate sudjelovalo i preko 200 članova društva "Hrvatski domobran" koji su došli organizirano autobusima iz Zagreba, Karlovca, Krapine i Varaždina. Nakon programa koji je organizirala katolička misija, nekoliko je sudionika preživjelih iz kolone smrti 1945. dalo i svoj prilog obnavljanjem uspomena na tragične dane naše povijesti. Vrijeme je bilo prekrasno i sve se odvijalo smireno i dostojanstveno.

p. Valentin Miklobušec

Ravnatelj HKMM (List MI, broj. 11.)

Ivo M. Tasovac: USKRSNUĆE BLEIBURGA

Danas

Mrtva braćo, znam

I želio bih da me i glupi čuju

I Englezi, a osobito oni, koji se Englezima prave

Kad rekнем:

Točno je da su

Čete okrutnih Skita

Prohujale

Na golim hrbatima divljih konja

Zemljom mojom

I da posijaše smrt uzduž i poprijeko.

Spomenik hrvatskim Bleiburškim žrtvama, na groblju sela Unter Loibach kod Bleiburga; podignut nad njihovim grobovima, otkriven 8. svibnja 1977.

Bleiburg: razgovor sa slovenskim autorom Franc Perneom

P.: Koliko je ljudi stradalo na putu prema Bleiburgu:

- Prema onome što je dosad potvrđeno, u slovenskim rudnicima, šumama, jamama i poljima otkriveno je 296 grobišta, a u njima počiva oko 260 tisuća ljudi. Među njima je najviše Hrvata, oko 190 tisuća, potom Slovenaca, 28 tisuća, te 6 tisuća Talijana. Osobno smatram da je ova brojka najbliža istini.

Križni put

- Istražujući taj povijesni događaj “križni put”, otkrio sam kako je u križnom putu uz 400 tisuća civila sudjelovalo i oko 200 tisuća pripadnika hrvatskih vojnih postrojbi. Većina tih ljudi zaustavljena je pred Dravogradom, a samo manji dio prepušten je preko austrijske granice. Svi ostali predali su se I. i II. armiji, odložili oružje i krenuli natrag prema Hrvatskoj misleći da im se ništa neće dogoditi. Ta kolona je bila duga 70 kilometara, pa držim gotovo posve sigurnim podatak da je u njoj bilo 600 tisuća osoba. Prema mojim istraživanjima stradanje u Bleiburgu bilo je sitnica u usporedbi s brojem hrvatskih i žrtava druge nacionalnosti koje su pale na putu za Bleiburg.

P. Hoćete reći da Bleiburg, iako simbol stradanja, nije bio i najveće grobište?

- Upravo tako. Prva “selekcija” sudionika križnog puta rađena je već u Mariboru, gdje su I. i II. partizanska armija pobile najviše ljudi, a poslije im se

u ubojstvima priključila i slovenska policija. U pogodnu Tvornice automobila (TAM) sudionike zbjege postrojili su rekavši kako će oni koji se jave kao domobrani od 1941.-43. prvi biti pušteni kući. Pri tome su istupili iz kolone i neki koji nisu bili domobrani misleći da će spasiti život, no oni su prvi poubijani. Palo ih je seveukupno 300 tisuća. Ne treba zaboraviti da je dio križnog puta prošao i kroz hrvatski teritorij, gdje je zadnji veliki pokolj civila bio kod Bistrice na Sutli, na mjestu gdje je poslije zgrada osnovne škole dobila ime po Titovoj majci. Druga skupina se predala na putu od Zidanog Mosta do Košnica. Tamo su 30 do 40 tisuća ljudi natjerali na veliku livadu, odveli ih pod sjenik i tamo ih poubijali.

P. Uz križni put obradili ste još nekoliko najvećih slovenskih stratišta.

- Da. Iznesena su događanja kod mjesta Starog Hrasnog, gdje je u rudniku svete Barbare stradao veliki broj ljudi. Potom, tu su evidentirana i stradanja civila koji su bježali preko Celja, gdje su im domaći komunisti okrenuli putokaze pa su svi vratili natrag, prema Slovengradcu, gdje je pronađeno 21 grobište. Rječica Paka, gdje su bacani nesretni ljudi, bila je krvava 14 dana. Treba napomenuti da se sve to događalo 12., 13. i 14. svibnja, a bleiburška tragedija je bila 15. svibnja. Iznesena su i stradanja kod Kamnika, Brežica, Škofje Loke i niza stratišta diljem Slovenije. (Slobodna Dalmacija, 16. Listopada, 2000. Razgovor o knjizi “Slovenija 1941.-1948-1952, Tudi smo umrli za domovinu”)

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 81, 30. IV. 2001.

Stranica 19

Antun Nizeteo: POTOMSTVU

Budući!
Ovo je bilo doba lomova i smrti,
Kad su od mržnje i od rata
Milijuni okrutno strti,
I zbog misli ubi brat brata!

Budući,
Ovo je bilo vrijeme ocjeli i smrti....

Bleiburg: na putu patnje i smrti

A Bleiburg je zaista postojao, ne samo kao konkretni toponim nego kao i metafora. Ne samo kao mjesto gdje se zbio zločin pobjednika nad pobijeđenim nego kao i simbol mnogih zločina iste vrste. Jer Bleiburg se u Hrvatskoj, za Hrvate, zbivao puno prije Bleiburga, a završio puno poslije njega. Pokolj nenaoružane hrvatske vojske i mase civilnog pučanstva koje nikad nije ni bilo naoružano zbio se nakon Bleiburga 15. svibnja 1945., ali Bleiburg je počeo u svakom našem gradu onoga dana kad su partizanske jedinice s crvenom zvijezdom na čelu ušle u nj. U Travniku, primjerice, Hrvati su doživjeli Bleiburg već 1943., kada su partizanske jedinice na kratko ušle u taj grad i poubijale nekoliko desetaka građana hrvatske narodnosti, trgovaca, obrtnika, posjednika, malih činovnika, koji nisu bili politički eksponirani ni na jednoj strani. Poubijali su ih iz čista mira, kako su mi poslije govorili Travničani, mnoge pred njihovim kućama, samo zato jer su bili Hrvati. Kad sam 1958. došao u Travnik kao srednjoškolski profesor, sređujući podatke o đacima kojima sam bio razrednik, uočio sam da većina mojih učenika Hrvata nema oca i da su svi oni, njihovi očevi, umrli 1943. Bilo mi je neugodno pitati đake pa sam pitao u zbornici: Kakav je to bio pomor u Travniku 1943., kad su očevi tolikih mojih učenika umrli te godine? Izgovorivši te riječi sasvim bezazleno, ne sluteći što je na stvari, osjetio sam kako se u trenu oko mene skupio led. A jedan mi je kolega promrsio kroz zube jednu rečenicu koju neću sada citirati.

A slično je bilo i u drugim hrvatskim gradovima. U Dubrovniku, Bleiburg je počeo na Daksi, u drugim gradovima na drugim, njihovim lokacijama. Gotovo svaki hrvatski grad ima svoju Daksu, svoj simbol Bleiburga. A što tek reći o sablasnim križnim putovima i kolonama smrti, u kojima su zarobljeni hrvatski vojnici i civili, starci i žene, bezdušno vođeni i mučeni, gladni i žedni, od austrijsko-slovenske granice do pojedinih odredišta u Hrvatskoj, pri čemu se njihov broj svakodnevno smanjivao, jer su negdje na tom putu, izmučeni i bolesni, zlostavljani i poniženi, što od iscrpljenosti a što od partizanskog metka, zauvijek ostali mnogi od njih? Bez suda, bez ikakva pravnog postupka, bez i najmanje dokazane krivice, odvođeni su u smrt ranjeni hrvatski vojnici iz bolnica, razoružani pripadnici regularnih vojnih postrojbi, nemoćni civili, majke s djecom, liječnici i drugo medicinsko osoblje koje se tu zateklo u službi Crvenog križa, a zna se i to, da je negdje na putu između Velike Gorice i Kravarskog, sredinom svibnja, strijeljana oveća grupa djevojaka iz ženskog internata u Preradovićevoj ulici....

Dubravko Jelčić

Malo više podataka o Bleiburgu:

- Glavni partizanski general Kosta Nad izjavio je da je u Sloveniji zarobljeno 234.000 vojnika, od čega više od 150.000 pripadnika Hrvatskih oružanih snaga
- Iz knjige brzojava Glavnog štaba JA za Hrvatsku Generalštabu JA o broju zarobljenika u Hrvatskoj vidljivo je da se do 15. Svibnja u Hrvatskoj nalazilo 77.047 zarobljenika, u koje je uračunato i 20.000 zarobljenika upućenih iz Celja prema Karlovcu.
- Josip Hećimović (1919 -1976), jedan od zarobljenih hrvatskih vojnika, je u Krumpendorfu u Austriji 25. svibnja izručen jugoslavenskim partizanima u Jesenicama, a odatle je njegovo stradanje i njegov križni put, zajedno s tisućama drugih, vodio kroz Medvode, Kranj i Št. Vid u Sloveniji, kroz Zagreb, Križevce, Bjelovar, Koprivnicu, Viroviticu, Čeralije, Lisičine, Voćin, Požegu, Našice i Osijek u Hrvatskoj, Šid, Kuzmin, Martince, Rumu, Kamenicu i Petrovaradin u Srijemu, Bačke Jarke u Vojvodini, Segedin u Mađarskoj, Vršac i Kovin u Vojvodini te zloglasnu Glavnjaču u Beogradu gdje je bio suđen na tešku vremensku kaznu, nakon toga je 11 godina proveo u zatvorima.
- O broju likvidiranih u marševima smrti Križnoga puta svjedoče, iako ne precizni, ali svakako približni podaci preživjelih navodeći podatke: Iz Maribora ih je krenulo 11.000, u Pančevo ih je stiglo oko 600. Iz Maribora ih je krenulo 15.000, u Osijek ih je stiglo 6.000. Iz Dravograda ih je krenulo 5.000, u Bitolu ih je stiglo 300. Iz Dravograda ih je krenulo 2.400, u Beograd stiglo "malo njih". Iz Slovenije ih je krenulo 12.000, u Novi Sad ih je stiglo 3.000.

I ovi su ljudski kosturi nekada imali svoje ime, zanimanje i značaj među drugima - ali za nekoga su trebali nestati sa zemljine površine

Rajmun Kupareo:

PLAČ HRVATSKOG JEREMIJE

*Domovi su naši danas razvalina,
premda još mnogi imaju krovove:
Ubili su oca,kćer i sina,
Zatrpali ih kletvom u neznane rovove.*

*Križevi Tvoji poruge na raskršćima podnose;
Slomiše im ruke, pa im se sotonski smiju.
Lumini više ne gore, jer nam masline odnose,
Još dok na stablima zriju.*

*Djecu nam robovima stvaraju,
Majke im nad srcima strepe.
Dokinuše pjesmu, a strance varaju
Da smo sretni, jer plešemo po divljem ritmu stepe.*

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Then came the illegal move by the International High Commissioner Mr. Petritsch who changed the election rules in the last minute, disadvantaging the Croatian party, treating the Bosnian Croats as a minority without equal rights instead of what they are - one of the constituent people of Bosnia. In addition, Petritsch claimed that the Croat leadership is corrupt, - yes true, but so is the Serb and the Muslim leadership and many office holders of the international community working in Bosnia. Why single out the Croats?

All this understandably caused great consternation among the Croat population and their leadership decided as the only way to preserve their identity as a constituent people is to declare their own temporary self-administration. This caused Mr. Petritsch and the international community, including the US ambassador Miller, to immediately come down hard on the Croats, accusing them of thwarting Dayton, while they never said a word of rebuke when the Serbs illegally declared their "Serb Republic". Talking about double standards!

Furthermore, while constantly criticizing the Bosnian Croats, whose 12 indicted war criminals voluntarily gave themselves up to the Hague Tribunal, not a single indicted Serb or Muslim war criminal, and there is quite a number of them, has been voluntarily extradited. Above all, Serbs still harbor in their "Republic" Karadzic, the orchestrator of the shelling and destruction of Sarajevo, that we all had the "privilege" to see nightly on television. So the big question here is: Why this double standard? Why this pressure on the Bosnian Croats while the Serbs get away with much greater infractions with nary a raised eyebrow?

Sincerely,

Hilda M. Foley, Media Relations,
National Federation of Croatian Americans,USA

Hrvati u svijetu

Nakon izbora nove predsjednice australskih demokrata :

Natasha Despoja - uspjeh australskih Hrvata

Nedavno se politička scena u Australiji naglo promijenila, a neki čak kažu, promijenila se zauvijek. Članovi Demokratske stranke tajnim su glasanjem za novoga čelnika stranke izabrali popularnu senatoricu hrvatskog podrijetla, 31-godisnju Natashu Despoja Stott. Natasha Despoja Stott kćer je poznatoga hrvatskog domoljuba iz Canberre, Marija Despoje i australske novinarkе Wendy Stott. Iako je Natasha odrasla s majkom, ona se ipak ponosi i na svoje hrvatsko podrijetlo, a uz svoje je ime ugradila oba prezimena.

Hrvatski korijeni i prkos Beogradu

Obitelj Despoja podrijetlom je iz Zadra gdje je za jugokomunizma proganjana zbog svoga hrvatstva. Mario, koji je kao domoljub u svojoj mladosti proganjan u Zadru, inače je najpoznatiji kao "prvi hrvatski ambasador u Australiji". Mario Despoja je 29. studenoga 1977., dok je Natasha imala 7 godina, uz podršku Hrvata Canberre i cijele Australije, izavao prvu medijsku i političku senzaciju. On je na zaprepaštenje tadašnje Jugoslavije, u Canberri službeno, pred okupljenim medijima, otvorio prvo hrvatsko veleposlanstvo.

Otvaranje hrvatske ambasade na jednoj od najljepših avenija australskoga glavnoga grada bila je ujedno pljuska Beogradu, ali i jasna poruka i Australiji i cijelom svijetu da Hrvati ne priznaju Jugoslaviju. Prvo hrvatsko veleposlantvo u Canberri svoju je misiju ispunilo, i više od dvije godine prkosilo Beogradu jer Australija kao demokratska zemlja nije znala, bez jasnog zakona, što učiniti.

Natasha drži političku vagu

Natashin uspon također je i veliki uspjeh za mlade ljude. Natasha je s 31 godinu najmlađa predsjednica stranke. U Senat je prvi put izabrana kada je imala tek 26 godina. Demokrati su sada postali stranka mladih i stranka velike budućnosti.Članstvo australskih demokrata u Natashi vidi svoj politički napredak, jer su tako ozbiljno poljuljali dvije vodeće stranke, vladajuće liberalne i oporbene laburiste.

Australski demokrati u saveznom Senatu sada imaju čak 9 od ukupno

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Sanader: VLAST ŽELI UŠUTKATI OPORBU,ZATO NI HTV NEĆE PRATITI LOKALNE IZBORE

ZAGREB, 24. travnja - Vladajućoj je koaliciji stalo da se ništa ne talasa, da se Vlada što manje kritizira u javnosti i da se oporba ušutka. To je razlog zbog kojeg Hrvatska televizija niti prati, niti će pratiti lokalne izbore. Ipak, ako oporba nema prostora u medijima, a poglavito na televiziji, pokazatelj je to da slijede crni dani za demokraciju u Hrvatskoj. No, sve smo to već doživjeli u olovnim vremenima komunizma;. Istaknuo je to na konferenciji za novinare u utorak predsjednik HDZ-a Ivo Sanader, prosvjedujući zbog toga što nema izbornih pravila za praćenje izborne kampanje za predstojeće izbore na televiziji. Prema njegovim riječima, neslužbeno se doznaje da je na Hrvatskoj televiziji rečeno da je kampanja nezanimljiva javnosti, jer je riječ o lokalnim izborima. Na zahtjev HDZ-a da se HTV izjasni, slijedi šutnja, kazao je Sanader.

HDZ-ovci su novinarima predstavili i svoju izbornu poruku u kojoj polaze od pitanja živi li se bolje nakon 3. siječnja 2000. u Hrvatskoj, a na kraju pozivaju birače da ponovno glasuju za HDZ. U poruci se birači pozivaju da razmisle o padu životnog standarda, povećanju nezaposlenosti, masovnim otpuštanjima i smanjenju naknada za majke i djecu. Biračima je upućeno i pitanje slažu li se s kriminalizacijom Domovinskog rata, ili, pak, odobravaju li podaničko sudjelovanje Hrvatske u stvaranju balkanskih asocijacija. HDZ poziva građane da pruže šansu mladima te da se odluče za dostojan odnos prema obitelji.

HDZ-ovci su utvrdili i izborne slogane za predstojeće lokalne izbore pa će tako biračima s jumbo plakata i televizijskih i radijskih spotova poručivati:"Spriječimo stečaj Hrvatske.Bili smo bolji i bit ćemo bolji Doživjeli ste promjene, možete li preživjeti.Ništa nije bolje, ali je zato sve skuplje.Lagali su vam, varali su vas, sad je dosta.Dosta je laži i ponižavanja Hrvatske. (Vjesnik, 25. 4.)

60 senatora. Niti liberali niti laburisti nemaju u Senatu većinu što znači da je prevlast u rukama demokrata i da Vlada bez njihove potpore ne može usvojiti gotovo niti jedan zakon, pa niti proračun. Kao čelnica treće po veličini stranke u Australiji, i to stranke koja ima prevlast u gornjem domu, Natasha Despoja Stott sada je postala politički vrlo moćna osoba, jer ona u svojim mladim, ali sposobnim rukama drži vagu odlučivanja. Ona izravno odlučuje o tome koji će zakoni prolaziti u Senatu.

Nakon izbora Natashe Despoja Stott na čelo australskih demokrata, za nas Hrvate u Australiji više nema nikakve dileme. Vladajući liberali dobro su nam se zamjerili, dok laburisti ni sami još ne znaju koji im je program. Naš glas, ovog puta, ne zaslužuju ni jedni ni drugi. Zna se, glasujemo za Natashu Despoja Stott! (Marijan Bošnjak, Fokus ,br.50, 23.4.)

Medimursko društvo na jednoj od večera

Mojim očima (i srcem)....

Ne znam kada ste vi prvi puta čuli o Bleiburgu. Ja sam prvi puta čula o toj tragediji tek kad sam došla u Kanadu, dakle, bila sam već odrasla osoba. Prvi puta su mi ispričali priču o užasu Bleiburga, gotovo ne vjerujući da postoji i jedan Hrvat koji o tome nije znao. No, kasnije sam ustanovila kako nisam jedina, jer mnogima iz moje generacije nisu roditelji govorili o užasu Bleiburga iz mnogih razloga, da li zbog osobne sigurnosti, ili da ne bude pitanja na krivom mjestu ili nekih drugih razloga.

Moja prva reakcija na Bleiburg bila je revolt. Sve se u meni bunilo protiv nepravde, no ono što sam doživljavala kasnije bilo je puno bolnije. Često sam bila u dodiru s ljudima, koji su ili osobno, ili kroz obitelj "zapamtili" Bleiburg. Sjećam se mnogih razgovora, posebno priča pok. gđe. Jurković iz Hrvatske Dubice, koja mi je pričala kako su oni putovali i patili se, kako se je jedan od najmanjih sinova skoro izgubio, a jedan sin se nikada nije vratio. Priča jedne druge prijateljice isto je potresna, jer govori o tome kako njena baka nije nikad dozvoljavala članovima obitelji da sjednu na izvjesna mjesta za stolom, jer su ta mjesta uvijek čekala one koji se nikad nisu vratili. Kroz mnoge priče upoznala sam ljude kojih više nema, jer su bili pobijeni, no ja ih pamtim, iako ih nikad nisam upoznala.

No, Bleiburg je bio i nakon Bleiburga. Pred neko vrijeme nazvala me je prijateljica i rekla mi je kako je dobila u ruke knjigu Augustina Franića "KPD Lepoglava", u kojoj se opisuje život uznika u Lepoglavi. Sjećam se tada njenih riječi kojima je, kroz stisnuto grlo, rekla kako kroz svjedočanstva robijaša još bolje spoznaje strahote patnji krzo koje je prošao njen otac. Stradanja na Bleiburgu su kao kamen ubačen u more strahota genocida što izaziva kružne valove gorkih sjećanja i patnji članova obitelji žrtava. Tako bolni vapaji bleiburških mučenika se nastavljaju u Križnom putu, prenatpanim jugo-kazamatima, egzekucijama osuđenih i neosuđenih, punjenjem Jazovki i cijelim nizom stradanja hrvatskog naroda. Njenog oca više nema, on spava s anđelima, no duša moje prijateljice još i sada trpi u boli, kada se sjeća svog oca.

Eto, moje je djetinjstvo bilo relativno dobro. Nismo imali previše i sjećam se da sam prigovarala na mnoge stvari: na nedostatak hrane, na činjenicu da nisam vidjela čokoladu ili slične gluposti. Tek sada, kad razgovaram s mnogima koji su tada živjeli u istom gradu kao i ja, ali u stalnoj opasnosti samo zbog toga što im je netko bio na "onoj" strani - tek sada shvaćam kako je moj život bio lijep i jednostavan.

Moja prijateljica, gotovo istih godina kao i ja, dakle mala djevojčica kad je rat završio, morala je vrlo brzo odrasti. Ostali su bez stana, no ono

što joj vjerojatno i danas donosi noćne more je boravak oca u Lepoglavi. Pričala mi je moja prijateljica o svom djetinjstvu kada su dozvoljene posjete i kad je odlazila s majkom u Lepoglavu. Pred zatvorom je bila brojna skupina žena s djecom i paketima, čekali su na razgovor. Svaka od tih žena ili majki, umorna, žalosna, bolesna od brige za mužem ili sinom, s paketom hrane koja je mukotrpno pripremljena za člana obitelji, zatvorenika kojeg posjećuje, čekale su strpljivo dok nisu bili dovedeni zatvorenici na 15-minutni razgovor.

Moja prijateljica se i danas sjeća tih scena: na jednoj strani u redu su stajale žene i djeca, na drugoj strani zatvorenici, dva reda ljudi, od kojih nitko nikoga nije smio dodimuti. Nije bilo dozvoljeno dotaknuti, pomilovati, poljubiti, - samo su se pogledi izmjenjivali i čule riječi. Između robijaša i posjetitelja šetao je naoružan stražar. Zviždaljka je objavila isteklih petnaest minuta, na što su se robijaši okrenuli prema zgradi. U tom trenutku moja prijateljica je poterala za tatom, naglo, pa je mama nije uspjela zadržati. Stražar je uperio otkočenu pušku na prsa trogodišnje djevojčice. Srca očevidaca su se smrzla u sekundi, očekujući stravičan pucanj. Ostala je samo tišina i tiha zahvalnost Bogu izražena pogledom.

Ne mogu niti zamisliti kako se osjećala i njena majka, i otac, i to malo dijete koje je smatralo da ima pravo zagrliti i poljubiti tatu: "Pa on je moj tata! Pa ja ga tako silno volim!" ,govorila mi je moja prijateljica i danas se sjećam njenih skrivenih suza u očima dok mi je pričala o ovom događaju. Ne mogu si zamisliti okrutnost stražara s otkočenom puškom, koji uperuje ubojito oružje prema djetetu, koje samo želi dotaknuti tatu....

Strašan je Bleiburg. Posjetila sam ga pred dosta godina i nikada nisam zaboravila onaj strašni osjećaj žalosti kad sam nogom zakoračila u dolinu kraj spomenika na Bleiburgu. Sjećam se dobro da sam tada hodala oko te livade gdje je spomenik ne želeći više išta vidjeti, išta osjećati, jer strašno je na Bleiburgu. Tamo čak niti ptice ne pjevaju. Tamo je tuga i žalost. Ali danas kad mislim o mojoj prijateljici, tada djetetu, koje je samo željelo dotaknuti oca, ne mogu zamisliti tu tugu, koja mora da je bila upravo strašna i za oca koji se je morao vratiti u zatvor i razmišljati o svojoj prekrasnoj kćerki koju nije smio niti dodimuti. Ta tuga mora da je bila ogromna u srcu njene majke, jer joj nije mogla ispuniti niti tako malu želju da si dotakne oca, no tuga djeteta tada ostala je i prerasla u žalost odrasle osobe, u kojoj i danas živi malo dijete kojem su uzeli djetinjstvo, bez milosti. A koliko je takve djece bilo!

Valentina

Preporučujemo Vam:

GENERALTOURIST TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTourist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uredjuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7 FM od ponedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40 AM).
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 and AM 1450 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Vel. Josip Kos
blagoslovio
je večeru
društva "Gorani"

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

Bleiburg

Ne znam postoji li gdje god čudnovatiji prostor gdje bi kontrastan doživljaj ratnog užasa i ljepote prirode bio toliko ispunjen izazovom nesklada i preobiljem gorčine i bola kao u Bleiburškoj dolini. Putujemo tamo početkom svibnja kad je prostrana i nedogledna dolina u zagrljaju proljeća, a na njezinu rubu snjegovi na planinskim vrhuncima pozdravljaju bijele oblake koji putuju visoko nad njom, dok sunce dodiruje i planinske gromade i sitne travke.

Za bezbrižnog turista to je samo jedan od sretnih trenutaka u navici skupljanja vizualnih užitaka, za hodočasnike iz Hrvatske to je zločinačkom rukom oskvrnuta ljepota jer prije svega nameće bolna sjećanja na svibanj 1945., kad je bila pozornica tragedije hrvatske vojske, stravične pogibije tisuća hrvatskih ratnika. S te pregoleme grobnice, daleko od domovine, dopirat će u sva vremena najstrašniji i najzahtjevniji hrvatski povijesni memento.

Pri svakom novom dolasku, već poznatoj slici nepregledne doline, s putovima u daljine, i visokih planinskih vrhunaca, vječno zagledanih u nebo, pridružuje se doživljaj veelebe tišine. Kao da je njena veličanost vječni nijemi poklon doline i planine združenih u sućutnoj želji za vječnim mirom poginulih ratnika. Tu skritu ljepotu može otkriti samo rodoljubna duša hodočasnika iz Hrvatske.

Ovdje se svake godine obnavlja bol i gorčina, ali u najdubljim dubinama duše poteku i obnoviteljski izvori duhovne snage, pa se prolazna pobjeda zla i smrti poništava neutaživom žudnjom za životom koja tišinu sućuti pretvara u krik optužbe. Težina optužbe jednaka je težini nasilja nad narodom kome su čežnja za slobodom i pravdom bila dva neugasiva svjetla u mračnim hodnicima imperijalnog labirinta koji je trajao stoljećima i koji još uvijek traje u obliku velikosrpske agresije koja danas ponavlja barbarsku raščovječnost uvježbanu na Bleiburškom polju pod skrivenim zaštitnim kišobranom suvremenih, razvikanih apologeta demokracije, ljudskih prava i građanskih sloboda, koji su borbu za održanje i povećanje moći i prevlasti svojih nacija u krvavom obračunu drugog svjetskog rata vodili pod lažnom zastavom antifašizma, a sada su zbog istih razloga nemoćni da nose zastavu deklariranog "ovog svjetskog poretka" pa su je uprljali i pogazili povlačeći se kukavički iz naših prostora u kojima Bleiburg dobiva nova imena, a goleme žrtve nevinih ljudi glasom vapijućeg u pustinji optužuju proračunatu ravnodušnost i bešćutnost moćnog i bogatog Zapada. I nije to neki nesretni, slučajni bijeg iz borbe za slobodu koja se tiče svih naroda na europskom kontinentu, velikih i malih, nego u njem prepoznajemo onu Europu koja je radije prihvatila udoban suživot s nasilničkim komunističkim režimom nego pružila stvarnu, djelotvornu pomoć mađarskoj pobuni protiv staljinizma, antistaljinističkim pobunama u Poljskoj, praškom i hrvatskom proljeću, a danas sprječava poraz onih političkih i vojnih snaga koje su proizašle iz jugokomunizma i pretvorene u velikosrpsku agresiju protiv Hrvatske stvaraju u genocidnim i kulturocidnim osvajачkim pohodima protiv Hrvatske nove Bleiburge jer im to omogućuju tradicionalni saveznici, stvaraoci tragedije prvog Bleiburga.

Svi naši Bleiburgi jesu prevarena nada i vjera u Europu i gorka spoznaja o njezinu prijavu Janusovu licu. Jer, igrati predvodičku ulogu lučnošne demokratskih sloboda širenjem sirenskih glasova o povijesnoj potrebi njihova ostvarenja, a u odlučnim povijesnim trenucima, koji traže dosljednost, hrabrost i požrtvornost, uzimati iz konačne bitke, nečasno je i antihumano licemjerje koje će biti upisano na najsramotniju stranicu suvremene europske povijesti. Ta će stranica pokazati da je stradalnička Hrvatska od Bleiburga bila pretežak test na povijesnom ispitu ravnodušne i gluhe Europe, neuznemirene pogibijom tisuća i tisuća nevinih žrtava nespriječene agresije. Iako je pala na tom ispitu, svoju samodopadnu superiornost hoće i nadalje demonstrirati patronskim podukama o demokraciji dijeleći lekcije o demokratskim slobodama narodu zemlje koja svoju povijest, ispunjenu stoljetnim borbama za slobodu i pravdu, nije nikad uprljala ni pokušajima dominacije nad drugim narodom, a kamoli osvajačkim ratovima, čime se zemlje iz kojih nam dolaze lekcije o demokraciji ne mogu pohvaliti. Imamo mi vlastite, domaće lekcije: Bleiburg, Vukovar, Gospić, Dubrovnik, Zadar, Šibenik itd., tisuće palih, ranjenih, prognanih, a najveća povijesna lekcija je ravnodušan odnos cinične Europe spram takvih stravičnih stradanja.

Ali stradalnik je i Europa. Ona sve više gubi moralni kredibilitet i u onima koji još vjeruju u mogućnost njezina moralnog preporoda. Produbljuje svoju dugotrajnu krizu kulture, a njezin sindrom dehumanizacije kao da postaje neizlječiv. Od nje se ne može očekivati da postane kreator novog uspona posnulog humaniteta kao jedine pozitivne alternative suvremenog povijesnog kretanja. Zbog hladnog racionalizma koji prije svega "HRVATSKA ISKRA" - Broj 81, 30. IV. 2001.

vodi računa o materijalnom probicima, a zanemarivanjem etičkih i moralnih vrednota ne pridaje važnost kulturi srca, u njoj i dalje traje već uhođana civilizacija samoživosti, otuđenosti i samoće. Na tragu takve civilizacije u kojoj jače djeluje zakon razdvajanja nego zbližavanja i združivanja (uprkos pokušajima stvaranja integrirane Europe) bili smo na povratku kroz Sloveniju gdje se nismo mogli osloboditi dojma da putujemo kroz tuđinu. Gorčinu sumornih misli ublažavali smo dragim sjećanjima na vijenac što ga je na grob u spomen hrvatskih vojnika na groblju u Loibachu položio Savez Makedonaca iz Belgije, mnogi naši gradovi, skupine Hrvata iz dijaspor, a zastave naših iseljenika, što su se u velikom broju okupili na groblju i pribivali misli za pokoj dušama poginulih, bile su štit i prkosni izazov razornoj samoći, no koja razara tek klonule slabiće, ali kojima daje još veću snagu. Zato na kraju dugotrajne kalvarije, na kojoj je Bleiburg nezaboravan križ stradanja na krvavu putu do uskršnuća, moći ćemo s još većim ponosom reći: "Sami smo oslobodili Hrvatsku!" Toj povijesnoj legendi neka bude skroman prilog pjesma "Bleiburg" nastala nakon mojeg prvog susreta s pozornicom tragedije hrvatskih ratnika.

BLEIBURG

*Nad poljem, grobnicom golemom,
planina spomenik je njima.*

*Namjesto cvijeća orlovska gnijezda,
i oblaka bijelih tišina.*

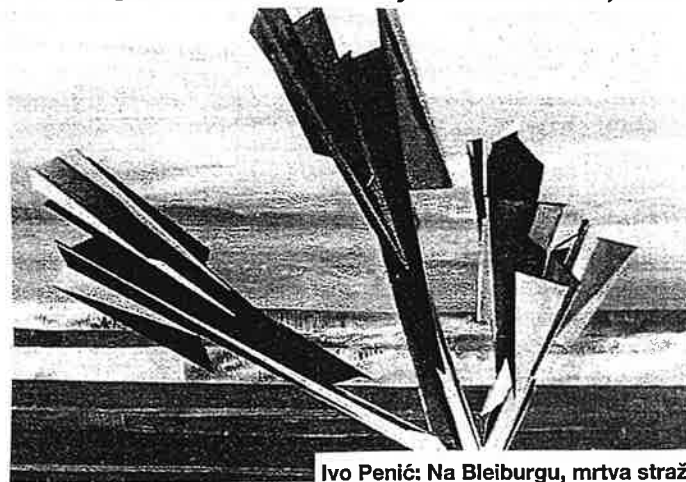
*Vječna ljepota dalekog groba,
spomenik bola nesretnog doba!*

*S ovog ukletog polja samoće
krik raspete domovine nesta
u raljama bezdušne gluhoće.*

*No ratnici davni nisu poraženi!
iz njih mrtvih još i sada rastu,
prkoseći moćne smrti sjeni,
snage duha križom uzdignute.*

*Samo one znaju naći prave pute
u bespuću svijeta bez srca i duše
do zvjezdana sjaja borbe nametnute
protiv sila mraka što mrze i ruše.*

Drago Bišćan, Hrvatski kajkavski kolendar, 1994.

Ivo Penić: Na Bleiburgu, mrtva straža

.... Svjedočenja o Bleiburgu i Križnom putu ima na stotine. Uz pojedine preživjele svjedoke posebice valja navesti poznatu knjigu britanskog povjesničara ruskog podrijetla Nikolaja Tolstoja "The Minister and the Massacres" (1986), koja je izašla i u hrvatskom prijevodu "Ministar i pokolji", u izdanju Nakladnog zavoda Matice Hrvatske (1991), a uz njega, tu su i takvi pojedinci kao što je Ivan Meštrović, Bogdan Radica ili Stanko Vujica, provjereni hrvatski antifašisti demokratskog tipa, koji su svojim iskustvom potvrdili što se dogodilo. Napose je vrijedno svjedočenje jednog ordinarnog zločinca koji se zove Simo Dubajić: pobijajući izjave onih koji posve osporavaju ili minimiziraju žrtve Bleiburga, on tvrdi kako je tih dana, u Sloveniji, sam likvidirao tridesetak tisuća Hrvata, i to po naredbi samoga Josipa Broza.... (Dubravko Jelčić)